

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (čtvrtého rozšířeného senátu)

13. července 2018 *

„Mimosmluvní odpovědnost – Hospodářská a měnová politika – Program podpory stability Kypru – Rozhodnutí Rady guvernérů ECB o nouzové pomoci v oblasti likvidity v návaznosti na žádost Kyperské centrální banky – Prohlášení Euroskupiny ze dne 25. března, 12. dubna, 13. května a 13. září 2013 týkající se Kypru – Rozhodnutí 2013/236/EU – Memorandum o porozumění ze dne 26. dubna 2013 o zvláštních podmínkách hospodářské politiky uzavřené mezi Kyprem a Evropským mechanismem stability – Pravomoc Tribunálu – Přípustnost – Formální požadavky – Vyčerpání vnitrostátních procesních prostředků – Dostatečné závažné porušení právní normy, která přiznává práva jednotlivcům – Právo na vlastnictví – Legitimní očekávání – Rovné zacházení“

Ve věci T-680/13,

D^r. K. Chrysostomides & Co. LLC, se sídlem v Nicosii (Kypr), a další žalobci, jejichž názvy jsou uvedeny v příloze¹, zastoupení P. Tridimasem, barrister,

žalobci,

proti

Radě Evropské unie, zastoupené A. de Gregorio Merinem, E. Dumitriu-Segnana, E. Chatziioakeimidou a E. Moro, jako zmocněnci,

Evropské komisi, původně zastoupené B. Smuldersem, J.-P. Keppennem a M. Konstantinidisem, poté J.-P. Keppennem, M. Konstantinidisem a L. Flynnem, jako zmocněnci,

Evropské centrální bance (ECB), původně zastoupené N. Lenihan a F. Athanasiou, poté P. Papapaschalisem a P. Senkovic a nakonec M. Szablewskou a K. Laurinavičiusem, jako zmocněnci, ve spolupráci s H.-G. Kamannem, advokátem,

Euroskupině, zastoupené Radou Evropské unie, zastoupenou A. de Gregorio Merinem, E. Dumitriu-Segnana, E. Chatziioakeimidou a E. Moro, jako zmocněnci,

a

Evropské unii, zastoupené Evropskou komisí, původně zastoupenou B. Smuldersem, J.-P. Keppennem a M. Konstantinidisem, poté J.-P. Keppennem, M. Konstantinidisem a L. Flynnem, jako zmocněnci,

žalované,

* Jednací jazyk: angličtina.

¹ – Seznam ostatních žalobců je připojen pouze k verzi oznámené stranám.

jejímž předmětem je návrh podaný na základě článku 268 SFEU znějící na náhradu škody, která žalobcům údajně vznikla v důsledku rozhodnutí Rady guvernérů ECB ze dne 21. března 2013 týkajícího se nouzové pomoci v oblasti likvidity v návaznosti na žádost Kyperské centrální banky, prohlášení Euroskupiny ze dne 25. března, 12. dubna, 13. května a 13. září 2013 týkajících se Kypru, rozhodnutí Rady 2013/236/EU ze dne 25. dubna 2013 určeného Kypru o zvláštních opatřeních pro obnovu finanční stability a udržitelného růstu (Úř. věst. 2013, L 141, s. 32), memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013 o zvláštních podmínkách hospodářské politiky uzavřeného mezi Kyperskou republikou a Evropským mechanismem stability (EMS), jakož i dalších aktů a jednání Komise, Rady, Evropské centrální banky a Euroskupiny týkajících se poskytnutí programu finanční pomoci Kyperské republiky,

TRIBUNÁL (čtvrtý rozšířený senát),

ve složení H. Kanninen (zpravodaj), předseda, J. Schwarcz, C. Iliopoulos, L. Calvo-Sotelo Ibáñez-Martín a I. Reine, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: S. Spyropoulos, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 11. září 2017,

vydává tento

Rozsudek

I. Skutečnosti předcházející sporu

A. Smlouva o EMS

- 1 Dne 2. února 2012 byla v Bruselu (Belgie) uzavřena Smlouva o zřízení Evropského mechanismu stability mezi Belgickým královstvím, Spolkovou republikou Německo, Estonskou republikou, Irskem, Řeckou republikou, Španělským královstvím, Francouzskou republikou, Italskou republikou, Kyperskou republikou, Lucemburským velkovévodstvím, Republikou Malta, Nizozemským královstvím, Rakouskou republikou, Portugalskou republikou, Republikou Slovinsko a Slovenskou republikou (dále jen „Smlouva o EMS“; citace z uvedené smlouvy použité v textu tohoto rozsudku jsou neoficiálním překladem). Tato smlouva vstoupila v platnost dne 27. září 2012.
- 2 Bod 1 odůvodnění Smlouvy o EMS zní takto:

„Evropská rada se dne 17. prosince 2010 shodla na tom, že je potřeba, aby členské státy eurozóny vytvořily stálý mechanismus stability. Evropský mechanismus stability („EMS“) bude plnit úlohu, kterou v současné době plní Evropský nástroj finanční stability („EFSF“) a Evropský mechanismus finanční stabilizace („EFSM“) a která spočívá v poskytování finanční pomoci členským státům eurozóny v případě potřeby.“
- 3 V souladu s článkem 1 a 2 a čl. 32 odst. 2 Smlouvy o EMS mezi sebou smluvní strany této smlouvy, a sice členské státy, jejichž měnou je euro (dále jen „ČSME“), zřizují mezinárodní finanční instituci – Evropský mechanismus stability“ (EMS), která má právní subjektivitu.

4 Článek 3 Smlouvy o EMS popisuje účel EMS takto:

„Účelem EMS je mobilizovat finanční zdroje a v rámci přísné podmíněnosti přizpůsobené zvolenému nástroji finanční pomoci poskytovat podporu stability svým členům, kteří se potýkají se závažnými potížemi s financováním nebo kterým takové potíže hrozí, je-li to nezbytné k zajištění finanční stability eurozóny jako celku a jejích členských států. Za tím účelem je EMS oprávněn opatřovat si finanční prostředky emisí finančních instrumentů nebo uzavíráním finančních či jiných smluv nebo dohod se svými členy, s finančními ústavy nebo s jinými subjekty.“

5 Článek 4 odst. 1 a 3 a odst. 4 první pododstavec Smlouvy o EMS stanoví:

„1. EMS má radu guvernérů a správní radu, jakož i generálního ředitele a potřebné zaměstnance.

[...]

3. K přijetí rozhodnutí vzájemnou dohodou se vyžaduje jednomyslný souhlas hlasujících členů. Zdržení se hlasování není překážkou přijetí rozhodnutí vzájemnou dohodou.

4. Odchylně od odstavce 3 se použije naléhavý hlasovací postup, jestliže se Komise a [Evropská centrální banka] shodnou na tom, že nebude-li naléhavě přijato rozhodnutí o poskytnutí nebo o provedení finanční pomoci stanovené v člácích 13 až 18, ohrozí to hospodářskou a finanční udržitelnost eurozóny [...]

6 Článek 5 odst. 3 Smlouvy o EMS stanoví, že „[z]asedání rady guvernérů [EMS] se mohou účastnit jako pozorovatelé člen [...] [K]omise odpovědný za hospodářské a měnové záležitosti a prezident ECB, jakož i předseda Euroskupiny (není-li sám předsedou nebo členem rady guvernérů)“.

7 Článek 6 odst. 2 Smlouvy o EMS stanoví, že „[č]len [...] [K]omise odpovědný za hospodářské a měnové záležitosti a prezident [Evropské centrální banky] mohou každý jmenovat jednoho pozorovatele [do správní rady EMS]“.

8 Článek 12 Smlouvy o EMS zakotvuje zásady, jimiž se řídí podpora stability, a v odstavci 1 stanoví:

„Je-li to nezbytné k zajištění finanční stability eurozóny jako celku a jejích členských států, může EMS poskytnout členovi EMS podporu stability, jež podléhá přísné podmíněnosti přizpůsobené zvolenému nástroji finanční pomoci. Tato podmíněnost může mít zejména podobu makroekonomického ozdravného programu nebo povinnosti nadále splňovat předem stanovené podmínky pro poskytnutí podpory.“

9 Článek 13 Smlouvy o EMS popisuje postup pro poskytnutí podpory stability členovi EMS následovně:

„1. Člen EMS může předložit žádost o podporu stability předsedovi rady guvernérů. V této žádosti se uvede nástroj nebo nástroje finanční pomoci, které mohou připadat v úvahu. Po obdržení této žádosti pověří předseda rady guvernérů [...] Komisi v součinnosti s ECB:

- a) posouzením, zda je dáno riziko pro finanční stabilitu eurozóny jako celku nebo jejích členských států, ledaže již ECB předložila analýzu podle čl. 18 odst. 2;
- b) posouzením, zda je veřejný dluh udržitelný. Je-li to účelné a možné, mělo by být toto posouzení provedeno ve spolupráci s [Mezinárodním měnovým fondem (MMF)];
- c) posouzením skutečné či potenciální potřeby financování dotyčného člena EMS.

2. Na základě žádosti člena EMS a posouzení provedeného podle odstavce 1 může rada guvernérů v zásadě rozhodnout o poskytnutí podpory stability dotyčnému členovi EMS v podobě programu finanční pomoci.

3. Přijme-li rada guvernérů rozhodnutí podle odstavce 2, pověří [...] Komisi, aby v součinnosti s ECB a pokud možno společně s MMF s dotyčným členem EMS vyjednala memorandum o porozumění, v němž bude podrobně vymezena podmíněnost, s níž je tento program finanční pomoci spojen. Obsah memoranda o porozumění bude odrážet závažnost nedostatků, které je třeba řešit, a zvolený nástroj finanční pomoci. Generální ředitel EMS souběžně připraví návrh dohody o programu finanční pomoci, ve kterém se upřesní finanční podmínky a pravidla pomoci a zvolené nástroje a který přijímá rada guvernérů.

Memorandum o porozumění musí být plně slučitelné s opatřeními na koordinaci hospodářských politik upravenými [Smlouvou o FEU], zejména s veškerými akty práva Evropské unie, včetně veškerých stanovisek, varování, doporučení nebo rozhodnutí určených dotyčnému členovi EMS.

4. [...] [K]omise podepíše memorandum o porozumění jménem EMS, pokud splňuje podmínky stanovené v odstavci 3 a pokud bylo schváleno radou guvernérů.

5. Správní rada schválí dohodu o programu finanční pomoci, jež upřesňuje finanční aspekty poskytované podpory stability a případně i pravidla pro vyplacení první tranše pomoci.

[...]

7. [...] [K]omise dbá v součinnosti s ECB a pokud možno společně s MMF na dodržování podmíněnosti, s níž je program finanční pomoci spojen.“

B. Finanční potíže Kyprské republiky a žádost o finanční pomoc

- 10 Během prvních měsíců roku 2012 se Řecká republika a soukromí držitelé jejích dluhopisů dohodli a následně přistoupili k výměně řeckých dluhopisů s podstatným nominálním odpisem řeckého dluhu drženého soukromými investory [Private Sector Involvement (dále jen „PSI“)].
- 11 V důsledku své exponovanosti vůči cenným papírům, které byly předmětem PSI, několik bank usazených na Kypru, včetně Cyprus Popular Bank Public Co Ltd (dále jen „Laiki“) a Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia LTD (dále jen „BoC“), utrpělo významné ztráty. Tyto ztráty činily celkem více než čtyři miliardy eur a představovaly přibližně 25 % hrubého domácího produktu (HDP) Kyprské republiky.
- 12 Společnost Laiki, BoC a další banky usazené na Kypru následně čelily problémům s nedostatkem kapitálu. Jelikož již Laiki nebyla schopna poskytnout dostatečné zajištění pro získání financování od Evropské centrální banky (ECB), obdržela na základě své žádosti mimořádnou podporu likvidity [Emergency Liquidity Assistance (dále jen „ELA“)] od společnosti Kentriki Trapeza tis Kyprou (Kyprská centrální banka, dále jen „KCB“). Celková výše ELA poskytnuté Laiki činila v květnu 2012 3,8 miliardy eur a téměř 9,6 miliardy eur dne 3. července 2012.
- 13 Za těchto okolností Kyprská republika považovala za nutné zasáhnout na podporu kyprského bankovního sektoru, zejména rekapitalizací Laiki ve výši 1,8 miliardy eur v červnu 2012. V témže měsíci BoC oznámila, že taktéž požádala kyprské orgány o kapitálovou podporu, ale že ji nezískala.
- 14 V té době již sama Kyprská republika čelila značným finančním a rozpočtovým obtížím. Vzhledem k tomu, že její hodnocení bylo ratingovými agenturami Fitch, Moody's a Standard & Poor's v prvním čtvrtletí 2011 sníženo o jeden nebo dva stupně, a to zejména kvůli exponovanosti jejího bankovníctví

vůči řecké ekonomice, pozbyla Kyperská republika počínaje květnem 2011 schopnost refinancování na trzích s využitím sazeb, jež by byly slučitelné s dlouhodobou fiskální udržitelností. Za těchto okolností Kyperská republika pokryla své potřeby v oblasti financování tím, že zejména vydala velmi krátkodobé pokladniční poukázky a uzavřela oficiální úvěrovou smlouvu ve výši 2,5 miliardy eur s Ruskou federací v říjnu 2011.

- 15 Když dne 25. června 2012 ratingová agentura Fitch v návaznosti na ratingové agentury Moody's a Standard & Poor's snížila známku Kyperské republiky na spekulativní stupeň, její dluhopisy přestaly splňovat podmínky nezbytné pro přijetí k zajištění pro operace měnové politiky Eurosystému, který tvoří centrální banky, ČSME a ECB, jež provádějí měnovou politiku Evropské unie. Téhož dne podala Kyperská republika předsedovi Euroskupiny žádost o finanční pomoc z EMS nebo z Evropského nástroje finanční stability (EFSF). Podle prohlášení kyperské vlády byla požadovaná pomoc určena k „potlačení rizik pro kyperské hospodářství, zejména těch vyplývajících z negativních účinků přelévání prostřednictvím finančního sektoru, který je velmi exponovaný vůči řeckému hospodářství“.
- 16 V prohlášení ze dne 27. června 2012 Euroskupina uvedla, že požadovanou finanční pomoc Kyperské republice poskytne EFSF nebo EMS v rámci makroekonomického ozdravného programu, který bude konkretizován v memorandu o porozumění, o němž budou vedena jednání mezi Evropskou komisí v součinnosti s ECB a Mezinárodním měnovým fondem (MMF) na jedné straně a kyperskými orgány na straně druhé.
- 17 Dne 29. listopadu 2012 vypracovali zástupci Komise, ECB, MMF a Kyperské republiky návrh memoranda o porozumění.
- 18 V prohlášení ze dne 21. ledna 2013 Euroskupina uvedla, že konečná dohoda o makroekonomickém ozdravném programu by mohla být dosažena v březnu 2013 a povzbudila dotčené strany, aby učinily pokrok při dokončení součástí návrhu memoranda o porozumění.
- 19 V březnu 2013 dospěla Kyperská republika a ostatní ČSME k politické dohodě o tomto návrhu memoranda o porozumění.
- 20 V prohlášení ze dne 16. března 2013 Euroskupina uvítala tuto dohodu a závazek kyperských orgánů činit další opatření k mobilizaci vlastních zdrojů s cílem omezit objem finanční pomoci makroekonomického ozdravného programu uvedeného v bodě 18 výše. Tato opatření zahrnovala mimo jiné zavedení daně z bankovních vkladů v Kyperské republice, restrukturalizaci a rekapitalizaci bank a rekapitalizaci držitelů dluhopisů nižšího řádu z vnitřních zdrojů. Euroskupina rovněž zdůraznila, že kyperský finanční sektor bude odpovídajícím způsobem zmenšen, aby se snížila jeho zranitelnost a nadměrná velikost v poměru k HDP Kyperské republiky. V této souvislosti Euroskupina uvedla, že zastává názor, že poskytnutí finanční pomoci schopné zajistit finanční stabilitu Kyperské republiky a eurozóny je v zásadě odůvodněné, a vyzvala zúčastněné strany k urychlení probíhajících jednání.
- 21 Dne 18. března 2013 nařídila Kyperská republika uzavření bank v pracovních dnech 19. a 20. března 2013. Následně kyperské orgány rozhodly, že toto uzavření prodlouží až do 28. března 2013, aby se zabránilo hromadnému vybírání vkladů.
- 22 Dne 19. března 2013 odmítl kyperský parlament návrh kyperské vlády na vydání zákona o zavedení daně ze všech bankovních vkladů v Kyperské republice. Kyperská vláda vypracovala nový návrh zákona, podle něhož měly být restrukturalizovány pouze dvě kyperské banky, a to BoC a Laiki (dále jen „dotčené banky“).

- 23 Dne 21. března 2013, kdy dluhy společností Laiki a BoC vzešlé z ELA činily 9,5 miliardy eur, resp. 1,9 miliardy eur, vydala ECB zprávu, v níž uvedla následující:

„Rada guvernérů ECB rozhodla zachovat stávající úroveň ELA až do [...] 25. března 2013.

O prodloužení doby splatnosti lze uvažovat pouze tehdy, pokud by byl zaveden program [Unie nebo MMF], který by zaručil solventnost dotyčných bank.“

- 24 Dne 22. března 2013 přijal kyperský parlament O peri exiiansis pistotikon kai allon idrimaton nomos (č. 17(I)/2013) [zákon o ozdravení úvěrových institucí a dalších finančních institucí, EE, příloha I (I), č. 4379, 22. 3. 2013, s. 117] (dále jen „zákon ze dne 22. března 2013“). Na základě čl. 3 odst. 1 a čl. 5 odst. 1 uvedeného zákona byla ozdravením finančních institucí dle tohoto zákona pověřena KCB společně s kyperským ministerstvem financí. Článek 12 odst. 1 zákona ze dne 22. března 2013 za tímto účelem nejprve stanoví, že KCB může nařízením provést restrukturalizaci dluhů a závazků instituce v režimu řešení krize, a to snížením, přeměnou, stanovením nových lhůt splatnosti či novací jmenovitého kapitálu anebo zůstatku jakýchkoli stávajících nebo budoucích pohledávek vůči této instituci, popřípadě konverzí dluhopisů do vlastního kapitálu. Dále uvedený článek vylučuje z těchto opatření pojištěné vklady ve smyslu čl. 2 pátého pododstavce zákona ze dne 22. března 2013, tj. vklady v hodnotě nižší nebo rovné 100 000 eur. Článek 3 odst. 2 písm. a) a b) tohoto zákona stanoví, že akcionáři instituce v režimu řešení krize jsou prvními, kdo ponese veškeré ztráty vzniklé v důsledku provádění opatření k řešení problémů, zatímco věřitelé takovéto instituce nesou tyto ztráty až po akcionářích. Konečně z čl. 3 odst. 2 písm. d) uvedeného zákona vyplývá, že opatření přijatá na základě tohoto zákona nemohou uvést věřitele dotčených bank do méně příznivé finanční situace, než ve které by se nacházeli v případě likvidace těchto bank. Článek 12 odst. 14 dotyčného zákona stanoví, že pokud je opatření uvedené v čl. 12 odst. 1 téhož zákona provedeno, dotčené strany obdrží na základě svých žádostí přinejmenším částku, kterou by dostaly podle kyperských právních předpisů v případě likvidace uvedených bank.
- 25 V prohlášení ze dne 25. března 2013 Euroskupina uvedla, že dosáhla dohody s kyperskými orgány o základních prvcích budoucího makroekonomického ozdravného programu, který má podporu všech ČSME, jakož i Komise, ECB a MMF.
- 26 V tomto prohlášení se uvádí zejména následující:

„Euroskupina vítá plány na restrukturalizaci finančního sektoru uvedené v příloze. Tato opatření budou sloužit jako základ pro znovuoobnovení životaschopnosti finančního sektoru. Zejména zaručují všechny vklady do 100 000 eur v souladu s unijními zásadami.

Program bude obsahovat rozhodný přístup k řešení nerovnováhy finančního sektoru. Dojde k odpovídajícímu zmenšení finančního sektoru [...]

Euroskupina naléhavě vyzývá k okamžitému provedení dohody mezi [Kyperskou republikou] a [Řeckou republikou] o řeckých pobočkách kyperských bank, která současně chrání stabilitu řeckých i kyperských bankovních systémů.“

- 27 Příloha tohoto prohlášení zní následovně:

„V návaznosti na předložení politických návrhů orgánů [Kyperské republiky], které Euroskupina všeobecně přivítala, se dosáhlo následující dohody:

1. Společnost Laiki bude neprodleně restrukturalizována – s plným přispěním akcionářů, držitelů dluhopisů a nepojištěných vkladatelů – na základě rozhodnutí [CBK] pomocí nově přijatého rámce řešení problémů bank.

2. Společnost Laiki bude rozdělena na „špatnou banku“ a „dobrou banku“. „Špatná banka“ bude postupně zlikvidována.
 3. „Dobrá banka“ bude začleněna do [BoC] pomocí rámce řešení problémů bank a po konzultaci správních rad společností BoC a Laiki. To přinese [ELA] ve výši 9 miliard eur. Pouze nepojištěné vklady v BoC zůstanou zmrazeny až do provedení rekapitalizace a následně mohou podléhat příslušným podmínkám.
 4. Rada guvernérů ECB poskytne likviditu společnosti BoC v souladu s platnými pravidly.
 5. Společnost BoC bude rekapitalizována prostřednictvím konverze nepojištěných vkladů na vlastní kapitál s plným přispěním akcionářů a držitelů dluhopisů.
 6. Konverze se provede tak, že bude zajištěn poměr kapitálu ve výši 9 % na konci programu.
 7. Všichni držitelé pojištěných vkladů ve všech bankách budou plně chráněni v souladu s relevantními [unijními] právními předpisy.
 8. Finanční pomoc v rámci programu (do 10 miliard eur) nebude použita na rekapitalizaci společností Laiki nebo [BoC].“
- 28 Jak bylo uvedeno v odpovědi na organizační procesní opatření Tribunálu, bylo odhadováno, že z 10 miliard eur finanční pomoci v rámci programu bude 3,4 miliardy eur určeno pro rozpočtové potřeby Kyperské republiky, 4,1 miliardy eur na odkup dluhopisů Kyperskou republikou a 2,5 miliardy eur na rekapitalizaci a restrukturalizaci jiných Kyperských bank než dotčených bank.

C. Bankovní restrukturalizační opatření přijatá Kyperskou republikou

- 29 Dne 25. března 2013 zahájil guvernér KCB proces ozdravení dotčených bank.
- 30 Následně byla na základě zákona ze dne 22. března 2013 za tímto účelem vydána čtyři nařízení, a to:
- Kanonistiki Dioikitiki Praxi 96/2013, peri tis polisis ergasion ton en elladi ergasion tis Trapezas Kyprou Dimosias Etaireias Ltd Diatagma tou 2013 (nařízení 96/2013, o prodeji některých činností BoC v Řecku, správní akt č. 96,) ze dne 26. března 2013 [EE, příloha III (I), č. 4640, 26.3.2013, s. 745] (dále jen „nařízení č. 96“);
 - Kanonistiki Dioikitiki Praxi 97/2013, peri tis polisis ergasion ton en elladi ergasion tis Cyprus Popular Bank Public Co Ltd Diatagma tou 2013 (nařízení 97/2013, o prodeji některých činností společnosti Laiki v Řecku, správní akt č. 97,) ze dne 26. března 2013 [EE, příloha III (I), č. 4640, 26.3.2013, s. 749] (dále jen „nařízení č. 97“);
 - Kanonistiki Dioikitiki Praxi 103/2013, peri diasosis me idia mesa tis Trapezas Kyprou Dimosias Etaireias Ltd Diatagma tou 2013 (nařízení 103/2013, o restrukturalizaci společností BoC vlastními prostředky, správní akt č. 103), ze dne 29. března 2013 [EE, příloha III (I), č. 4645, 29.3.2013, s. 769] (dále jen „nařízení č. 103“);
 - Kanonistiki Dioikitiki Praxi 104/2013, peri tis Polisis Orismenon Ergasion tis Cyprus Popular Bank Public Co Ltd Diatagma tou 2013 (nařízení 104/2013, o prodeji některých činností společnosti Laiki, správní akt č. 104), ze dne 29. března 2013 [EE, příloha III (I), č. 4645, 29.3.2013, s. 781] (dále jen „nařízení č. 104“).

- 31 Nařízení č. 96 a č. 97 upravují prodej poboček společností BoC a Laiki usazených v Řecku (společně dále jen „řecké pobočky“).
- 32 Článek 5 a 6 nařízení č. 103 stanoví rekapitalizaci společnosti BoC, zejména na náklady jejích majitelů nepojištěných vkladů a jejích akcionářů, aby mohla pokračovat v poskytování bankovních služeb. Nepojištěné vklady BoC tak byly převedeny na akcie této společnosti (37,5 % z každého nepojištěného vkladu) na cenné papíry převoditelné KCB buď na akcie, nebo na vklady (22,5 % z každého nepojištěného vkladu) a na cenné papíry, jež může KCB převést na vklady (40 % z každého nepojištěného vkladu). Z cenných papírů, které může KCB převést na vklady, bylo 25 % (10 % z každého nepojištěného vkladu) splaceno. Zbývajících 75 % (30 % z každého nepojištěného vkladu) zůstalo pro vkladatele nedostupných. Článek 6 odst. 5 nařízení č. 103 stanoví, že pokud příspěvky nepojištěných vkladatelů přesáhnou to, co je nezbytné pro obnovení vlastního kapitálu BoC, orgán příslušný k řešení krize určí částku odpovídající tomuto překapitalizování a bude k ní přistupovat, jako by k převodu nikdy nedošlo. Nařízení č. 103 vstoupilo v souladu se svým bodem 10 v platnost dnem 29. března 2013 v 6:00 hodin.
- 33 V návaznosti na změny nařízení č. 103 ze dne 30. července 2013 bylo jednak 10 % nepojištěných vkladů, které byly dříve převedeny na cenné papíry převoditelné na akcie nebo na vklady, převedeno na akcie společnosti BoC. Ze zbylých cenných papírů převoditelných KCB buď na akcie, nebo na vklady (12,5 % z každého nepojištěného vkladu), a cenných papírů, které může KCB převést na vklady a dosud nebyly splaceny (30 % z každého nepojištěného vkladu), bylo 12 % vloženo na nový běžný účet, zatímco 88 % bylo vloženo rovným dílem na termínované účty na dobu šest měsíců, devět měsíců a dvanáct měsíců.
- 34 Dále byla jmenovitá hodnota jedno euro každé kmenové akcie společnosti BoC snížena na jeden cent. Následně byla stovka kmenových akcií o jmenovité hodnotě jeden cent spojena do jedné kmenové akcie o jmenovité hodnotě jedno euro. Kmenové akcie o jmenovité hodnotě jeden cent, jejichž počet byl nižší než 100, a proto nemohly být spojeny do nové kmenové akcie o jmenovité hodnotě jedno euro, byly zrušeny.
- 35 Co se týče nařízení č. 104, ustanovení čl. 2 ve spojení s čl. 5 tohoto předpisu stanoví ke dni 29. března 2013 v 6:10 hodin převod některých aktiv a pasiv společnosti Laiki, včetně vkladů nižších než 100 000 eur a dluhu souvisejícího s ELA, na BoC. Vklady převyšující částku 100 000 eur byly ponechány ve společnosti Laiki až do její likvidace.
- 36 V návaznosti na změnu nařízení č. 104 ze dne 30. července 2013 bylo Laiki v průběhu roku 2013 poskytnuto přibližně 18 % nového základního kapitálu společnosti BoC.
- 37 Po přijetí nařízení č. 96, č. 97, 103 a č. 104 (společně dále jen „škodlivá nařízení“) zahájily Komise, ECB a MMF nová jednání s kyperskými orgány za účelem dokončení memoranda o porozumění.

D. Poskytnutí finanční pomoci Kyperské republiky

- 38 V prohlášení ze dne 12. dubna 2013 Euroskupina uvítala dohodu uzavřenou mezi kyperskými orgány na jedné straně a MMF, Komisí a ECB na straně druhé. Uvedla, že s ohledem na tuto dohodu byly splněny všechny nezbytné podmínky pro zahájení vnitrostátních postupů požadovaných pro formální schválení dohody o finanční pomoci, o kterou Kyperská republika žádala. Uvedla také, že očekává, že rada guvernérů EMS bude s výhradou dokončení vnitrostátních postupů schopna tuto dohodu schválit ke dni 24. dubna 2013. Zadruhé Euroskupina uvedla, že kyperské orgány provedly rozhodná opatření k řešení, restrukturalizaci a rekapitalizaci pro nápravu křehké a jedinečné situace kyperského finančního sektoru.

- 39 Rada guvernérů EMS na svém zasedání konaném dne 24. dubna 2013 zaprvé potvrdila, že Komise a ECB byly pověřeny provedením hodnocení uvedených v čl. 13 odst. 1 Smlouvy o EMS a dále že Komise byla v součinnosti s ECB a MMF pověřena vyjednáváním memoranda o porozumění s Kyperskou republikou. Zadruhé rozhodla o poskytnutí podpory stability Kyperské republiky v podobě programu finanční pomoci (dále jen „PFP“) v souladu s návrhem generálního ředitele EMS. Zatřetí schválila nový návrh memoranda o porozumění, sjednaný mezi Komisí ve spolupráci s ECB a MMF na jedné straně a Kyperskou republikou na straně druhé. Začtvrté pověřila Komisi podepsáním tohoto memoranda jménem EMS.
- 40 Dne 25. dubna 2013 přijala Rada Evropské unie v souladu s čl. 136 odst. 1 SFEU rozhodnutí 2013/236/EU určené Kypru o zvláštních opatřeních pro obnovu finanční stability a udržitelného růstu (Úř. věst. 2013, L 141, s. 32). Toto rozhodnutí stanoví řadu „opatření a výstup[ů]“ k nápravě schodku veřejných financí Kyperské republiky a obnově stability jejího finančního systému.
- 41 Dne 26. dubna 2013 bylo podepsáno nové memorandum o porozumění (dále jen „memorandum o porozumění ze dne 26. dubna 2013“) ministrem financí Kyperské republiky, guvernérem KCB a jménem EMS místopředsdou Komise.
- 42 Pod nadpisem „Restrukturalizace a řešení situace [dotčených bank]“ se v bodech 1.23 až 1.28 tohoto memoranda o porozumění uvádí:
- „1.23 Z již zmíněného posouzení finanční a účetní hodnoty vyplynulo, že se dvě největší kyperské banky nacházejí v platební neschopnosti. K nápravě této situace zahájila vláda provádění plánu řešení a zásadní restrukturalizace. Aby se zabránilo budoucímu nárůstu nerovnovážné situace a zajistilo obnovení životaschopnosti odvětví při současném zachování hospodářské soutěže, byla přijata strategie nevyžadující použití peněz daňových poplatníků; tato strategie sestává ze čtyř složek.
- 1.24 Zaprvé byla prodána veškerá aktiva spojená s Řeckem, odhadovaná v nejhorším případě na 16,4 miliardy eur (včetně úvěrů v oblasti námořní dopravy), jakož i veškeré s Řeckem spojené závazky, odhadované v nejhorším případě na 15 miliard eur. Nabyvatelem těchto řeckých aktiv a pasiv se stala Piraeus Bank, jejíž restrukturalizaci provedou řecké orgány. Prodej byl uskutečněn na základě dohody podepsané dne 26. března 2013. Jelikož účetní hodnota aktiv činila 19,2 miliardy eur, tento prodej umožnil podstatně snížit objem vzájemných pohledávek mezi Řeckem a Kypru.
- 1.25 Co se týče pobočky [Laiki] ve Spojeném království, veškeré vklady byly převedeny na britskou dceřinou společnost [BoC]. Související aktiva byla včleněna do [BoC].
- 1.26 Zadruhé [BoC] přebírá – postupem spočívajícím v nákupu a sloučení – kyperská aktiva [Laiki] v jejich reálné hodnotě, jakož i ve jmenovité hodnotě její pojištěné vklady a její poskytování [ELA]. Nepojištěné vklady [Laiki] zůstanou i nadále v původním subjektu. Cílem je, aby hodnota převáděného majetku byla vyšší než převedené závazky tak, aby rozdíl odpovídal rekapitalizaci [BoC] prováděné [společností Laiki] do výše 9 % převedených rizikově vážených aktiv. Rekapitalizace [BoC] se provede tak, aby tato banka po ukončení programu dosáhla prahové hodnoty pro poměr kmenového kapitálu (core tier 1 ratio) ve výši 9 % za nepříznivých podmínek zátěžového testu, což by mělo přispět k obnovení důvěry a k normalizaci podmínek financování. Převod 37,5 % nepojištěných vkladů v [BoC] na kmenové akcie s plnými hlasovacími právy a právy na dividendy pokryje společně s dodatečnými vklady do vlastního kapitálu z někdejšího subjektu [Laiki] největší část kapitálových potřeb. Část zbývajících nepojištěných vkladů [BoC] bude dočasně zmrazena.

1.27 Zatřetí bude do konce června 2013 provedeno podrobnější a aktualizované nezávislé ocenění aktiv [dotčených bank] v souladu s požadavky rámce pro řešení problémů bank, s cílem zajistit dosažení cílů kapitalizace. Za tímto účelem budou po konzultaci s [Komisí], [ECB] a [MMF] nejpozději do poloviny dubna 2013 dohodnuty podmínky provedení nezávislého ocenění. Po provedení tohoto ocenění bude v případě potřeby uskutečněna další přeměna nepojištěných vkladů na kmenové akcie tak, aby bylo po ukončení programu zajištěno dosažení cíle minimálního poměru kapitálu core tier 1 ve výši 9 % rizikově vážených aktiv. Pokud by ohledně tohoto cíle došlo k překapitalizování [BoC], přistoupí se ke zpětnému odkupu akcií, aby bylo možno vyplatit vkladatele ve výši částky odpovídající tomuto překapitalizování.

1.28 Konečně s ohledem na systémový význam [BoC], je důležité, aby činnosti [Laiki] byly rychle začleněny, zlepšila se provozní efektivita, optimalizovala se návratnost úvěrů v selhání s realizací vracení životaschopným subjektem a podmínky financování se postupně normalizovaly. K dosažení těchto cílů a zajištění toho, že [BoC] bude moci fungovat s maximálními zárukami udržení stability a životaschopnosti během přechodného období, jmenuje KCB po konzultaci s ministerstvem financí novou dočasnou správní radu a nového dočasného generálního ředitele, dokud se noví akcionáři [BoC] nesejdou na valné hromadě. KCB bude od správní rady vyžadovat, aby připravila plán restrukturalizace, který stanoví obchodní cíle a úvěrové politiky banky do konce září 2013. Aby nedošlo k narušení běžných obchodních aktivit, do konce června 2013 budou v souladu s kyperskými zákony vypracována institucionální opatření k ochraně [BoC] před reputačními riziky a riziky řízení.“

43 Dne 30. dubna 2013 schválil kyperský parlament memorandum o porozumění ze dne 26. dubna 2013.

44 Dne 8. května 2013 EMS, Kyperská republika a KCB uzavřely dohodu o PFP. Téhož dne schválila správní rada EMS tuto dohodu, jakož i navrhovaný způsob vyplacení Kyperské republiky první tranše pomoci ve výši 3 miliardy eur. Tato tranše byla rozdělena do dvou plateb. První ve výši přibližně 2 miliard eur byla provedena dne 13. května 2013. Druhá ve výši přibližně 1 miliardy eur byla provedena dne 26. června 2013.

45 V prohlášení ze dne 13. května 2013 Euroskupina uvítala rozhodnutí rady guvernérů EMS schválit první tranši pomoci a potvrdila, že Kyperská republika provedla opatření dohodnutá v memorandu o porozumění ze dne 26. dubna 2013.

46 V prohlášení ze dne 13. září 2013 Euroskupina uvítala závěr první monitorovací mise Komise, ECB a MMF a skutečnost, že BoC opustila dne 30. července 2013 režim řešení krize. Euroskupina kromě toho podpořila uvolnění druhé tranše. Ta činila přibližně 1,5 miliardy eur a byla provedena dne 27. září 2013.

II. Řízení a návrhová žádání účastníků řízení

47 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 20. prosince 2013 podaly D^r. K. Chrysostomides & Co. LLC a ostatní žalobci, jejichž názvy jsou uvedeny v příloze, projednávanou žalobu.

48 Žalobci v žalobě navrhují, aby Tribunál:

- uložil žalovaným zaplatit jim částky uvedené v příloze k žalobě včetně úroků ode dne 16. března 2013 do data vydání rozsudku Tribunálu;
- podpůrně, určil, že EU a/nebo žalovaným vznikla mimosmluvní odpovědnost, a rozhodl, jak má být postupováno pro účely určení ztráty, která jim skutečně vznikla;
- uložil žalovaným náhradu nákladů řízení.

- 49 Žalobci rovněž v žalobě požádali o přednostní projednání této věci podle čl. 55 odst. 2 jednacího řádu Tribunálu ze dne 2. května 1991.
- 50 Samostatnými podáními došlými kanceláři Tribunálu dne 14. července 2014, 16. července 2014 a 18. srpna 2014 vznesly Rada, ECB a Komise námitky nepřipustnosti na základě čl. 114 jednacího řádu ze dne 2. května 1991.
- 51 V námitce nepřipustnosti Rada navrhuje, aby Tribunál:
- odmítl žalobu jako nepřipustnou;
 - uložil žalobcům náhradu nákladů řízení.
- 52 V námitce nepřipustnosti ECB navrhuje, aby Tribunál:
- odmítl žalobu jako nepřipustnou nebo ji zamítl jako zjevně postrádající jakýkoli právní základ ve smyslu čl. 111 jednacího řádu ze dne 2. května 1991;
 - uložil žalobcům náhradu nákladů řízení.
- 53 V námitce nepřipustnosti Komise navrhuje, aby Tribunál:
- odmítl žalobu jako zjevně nepřipustnou;
 - podpůrně, zamítl žalobu jako zjevně postrádající jakýkoli právní základ ve smyslu čl. 111 jednacího řádu ze dne 2. května 1991;
 - každopádně uložil žalobcům náhradu nákladů řízení.
- 54 Žalobci se k těmto námitkám vyjádřily dne 2. října 2014. V tomto vyjádření žalobci navrhují, aby Tribunál:
- zamítl námitky nepřipustnosti;
 - podpůrně, aby spojil posuzování námitky nepřipustnosti s věcí samou;
 - vyhověl návrhovému žádáním žaloby.
- 55 Usnesením ze dne 3. června 2015 Tribunál (první senát) v souladu s čl. 114 odst. 4 jednacího řádu ze dne 2. května 1991 rozhodl o spojení posuzování námitky nepřipustnosti vznesených žalovanými s věcí samou.
- 56 Dne 28. července 2015, 30. července 2015 a 31. července 2015 Rada, ECB a Komise předložily žalobní odpovědi.
- 57 Rada navrhuje, aby Tribunál:
- odmítl žalobu jako nepřipustnou;
 - podpůrně, žalobu zamítl jako zjevně neopodstatněnou;
 - uložil žalobcům náhradu nákladů řízení.

58 ECB navrhuje, aby Tribunál:

- odmítl žalobu jako nepřipustnou;
- podpůrně, zamítl žalobu jako neopodstatněnou;
- uložil žalobcům náhradu nákladů řízení.

59 Komise navrhuje, aby Tribunál:

- odmítl žalobu jako nepřipustnou nebo ji zamítl jako neopodstatněnou;
- uložil žalobcům náhradu nákladů řízení.

60 Dne 23. září 2015 Tribunál na základě čl. 83 odst. 1 jednacího řádu Tribunálu rozhodl, že druhá výměna podání účastníků řízení není nezbytná.

61 Podáním došlým kanceláři Tribunálu dne 14. října 2015 požádali žalobci v souladu s čl. 83 odst. 2 jednacího řádu, aby jim bylo umožněno podat repliku.

62 Rozhodnutím ze dne 28. října 2015 Tribunál této žádosti vyhověl.

63 Dne 9. prosince 2015 žalobci předložili repliku. Dne 29. ledna 2016, 11. února 2016 a 12. února 2016 Rada, Komise a ECB předložily dupliky.

64 Dopisem došlým kanceláři Tribunálu dne 2. března 2016 žalobci navrhli, aby se konalo jednání a dále aby projednávaná věc byla spojena s věcí T-786/14, Bourdouvali a další v. Rada a další, pro účely ústní části řízení. Žalované Tribunálu sdělily, že nemají proti navrhovanému spojení žádné námitky.

65 Dne 18. dubna 2016 rozhodl předseda prvního senátu Tribunálu podle čl. 69 písm. d) jednacího řádu o přerušení řízení až do přijetí rozhodnutí, jímž skončí řízení ve věci C-8/15 P, Ledra Advertising v. Komise a ECB, C-9/15 P, Eleftheriou a další v. Komise a ECB, C-10/15 P, Theophilou a Theophilou v. Komise a ECB, C-105/15 P, Mallis a Malli v. Komise a ECB, C-106/15 P, Tameio Pronoias Prosopikou Trapezis Kyprou v. Komise a ECB, C-107/15 P, Chatzithoma v. Komise a ECB, C-108/15 P, Chatziioannou v. Komise a ECB, a C-109/15 P, Nikolaou v. Komise a ECB.

66 Na základě rozsudků ze dne 20. září 2016, Ledra Advertising a další v. Komise a ECB (C-8/15 P až C-10/15 P, EU:C:2016:701) a Mallis a další v. Komise a ECB -105/15 P až C-109/15 P, EU:C:2016:702), kterým Soudní dvůr ukončil řízení uvedená v bodě 65 výše, toto řízení pokračovalo.

67 Dne 27. října 2016 Tribunál v rámci organizačních procesních opatření stanovených v čl. 89 jednacího řádu vyzval účastníky řízení, aby předložili vyjádření k důsledkům, které vyvozují z těchto dvou rozsudků pro projednávaný spor. Účastníci řízení této výzvě ve stanovené lhůtě vyhověli.

68 Vzhledem k tomu, že se změnilo složení senátů Tribunálu, byl soudce zpravodaj přidělen podle čl. 27 odst. 5 jednacího řádu ke čtvrtému senátu, kterému byla tudíž tato věc přidělena.

69 Dne 27. dubna 2017 předseda čtvrtého senátu Tribunálu rozhodl o spojení projednávané věci s věcí T-786/13, Bourdouvali a další v. Rada a další, pro účely ústní části řízení.

70 Dne 17. května 2017 rozhodl Tribunál na návrh čtvrtého senátu podle článku 28 jednacího řádu předat projednávanou věc rozšířenému senátu.

- 71 Dne 18. května rozhodl Tribunál na základě zprávy soudce zpravodaje o zahájení ústní části řízení, aniž vyhověl žádosti o přednostní projednání předložené žalobci. Téhož dne předseda čtvrtého rozšířeného senátu Tribunálu stanovil jednání na 12. července 2017.
- 72 Dne 14. června 2017 v rámci organizačních procesních opatření stanovených v článku 89 jednacího řádu položil Tribunál účastníkům řízení písemné otázky. Účastníci řízení na ně ve stanovených lhůtách odpověděli.
- 73 Dopisem ze dne 20. června 2017 žalobci navrhli odročení jednání, které bylo stanoveno na 12. července 2017 (viz bod 71 výše). Dne 26. června 2017 předseda čtvrtého rozšířeného senátu tomuto návrhu vyhověl a odložil jednání na 11. září 2017.
- 74 Řeči účastníků řízení a jejich odpovědi na otázky Tribunálu byly vypsány na jednání konaném dne 11. září 2017.

III. Právní otázky

- 75 Když vstoupila v platnost škodlivá nařízení (viz body 30 až 36 výše), byli žalobci buď majiteli vkladů u dotčených bank, nebo jejich akcionáři.
- 76 Uplatnění opatření stanovených škodlivými nařízeními ve znění změn ke dni 30. července 2013 (společně dále jen „škodlivá opatření“) způsobilo podstatné snížení hodnoty vkladů, akcií a dluhopisů žalobců, které tito přesně vyčíslili v příloze k žalobě.
- 77 Žalobci v první řadě tvrdí, že přijetí škodlivých opatření je přičitatelné žalovaným. Ty přijaly určité akty (dále jen „sporné akty“), kterými zaprvé přiměly Kyperskou republiku k přijetí škodlivých opatření, aby získala pomoc, kterou nezbytně potřebovala, zadruhé schválily přijetí těchto opatření a zatřetí podporovaly nebo udržovaly jejich provádění. Konkrétně se jedná o následující akty:
- prohlášení Euroskupiny ze dne 25. března 2013;
 - „dohoda Euroskupiny ze dne 25. března 2013“;
 - „rozhodnutí Rady guvernérů ECB ze dne 21. března 2013 o vrácení ELA do 26. března [2013], pokud se nepodaří dospět k dohodě o záchranném balíčku“;
 - „rozhodnutí ECB pokračovat v poskytování ELA“;
 - sjednání a uzavření memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013 Komisí;
 - další akty, kterými žalované potvrdily a schválily škodlivá opatření, a sice prohlášení Euroskupiny ze dne 12. dubna, 13. května a 13. září 2013, „závěry Komise, podle nichž opatření přijatá kyperskými orgány byla v souladu s podmíněností“, rozhodnutí 2013/236 a schválení ze strany Komise a ECB vyplacení různých tranší PFP Kyperské republiky.
- 78 Žalobci dále tvrdí, že sporné akty byly přijaty bez zohlednění zájmů uzavřené skupiny vkladatelů a/nebo akcionářů dotčených bank, což představuje závažné porušení unijního práva.
- 79 Konečně žalobci uvádějí, že existuje přímá souvislost mezi škodlivými opatřeními a ztrátami, které jim vznikly. Žalobci náhradu těchto ztrát požadují.

A. K pravomoci Tribunálu

- 80 Žalované zpochybňují pravomoc Tribunálu k rozhodování o projednávané žalobě.
- 81 Je třeba připomenout, že v souladu s článkem 268 a čl. 340 druhým a třetím pododstavcem SFEU má Tribunál ve věcech mimosmluvní odpovědnosti pouze pravomoc rozhodovat spory o náhradu škody způsobené orgány, institucemi nebo jinými subjekty Unie nebo jejich zaměstnanci jednajícími při výkonu jejich funkce (v tomto smyslu viz usnesení ze dne 1. dubna 2008, Ayyanarsamy v. Komise a Německo, T-412/07, nezveřejněné, EU:T:2008:84, bod 24).
- 82 Podle judikatury nelze pojem „orgán“ použitý v čl. 340 druhém pododstavci SFEU chápat tak, že se týká pouze orgánů Unie uvedených v čl. 13 odst. 1 SEU (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 2. prosince 1992, SGEEM a Etroy v. EIB, C-370/89, EU:C:1992:482, bod 16). Tento pojem zahrnuje také, s ohledem na systém mimosmluvní odpovědnosti zavedený Smlouvou o FEU, všechny ostatní instituce a jiné subjekty Unie zřízené Smlouvami, jejichž cílem je přispět k dosažení cílů Unie. V důsledku toho jsou akty přijaté těmito institucemi a jinými subjekty při výkonu pravomocí, které jsou jim svěřeny unijním právem, přičitatelné Unii v souladu s obecnými zásadami společnými členským státům podle čl. 340 druhého pododstavce SFEU (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. dubna 2002, Lamberts v. Veřejný ochránce práv, T-209/00, EU:T:2002:94, bod 49).
- 83 Z toho vyplývá, že Tribunál nemůže projednat návrh na náhradu škody směřující proti EU a vycházející z protiprávnosti aktu nebo jednání, jejichž původcem není orgán, instituce ani jiný subjekt Unie ani jeden z jejich zaměstnanců jednající při výkonu své funkce. Škody způsobené vnitrostátními orgány při výkonu jejich vlastních pravomocí tak mohou vést pouze k odpovědnosti těchto orgánů a vnitrostátní soudy zůstávají výhradně příslušné k tomu, aby zajistily jejich odškodnění (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 7. července 1987, L'Étoile commerciale a CNTA v. Komise, 89/86 a 91/86, EU:C:1987:337, bod 17 a citovaná judikatura, a ze dne 4. února 1998, Laga v. Komise, T-93/95, EU:T:1998:22, bod 47).
- 84 Naproti tomu není vyloučeno, aby Tribunál rozhodoval o žalobě na náhradu škody způsobené aktem nebo jednáním, jímž vnitrostátní orgán zajistí provádění unijní právní úpravy. V takovém případě je třeba pro založení pravomoci Tribunálu zjistit, zda protiprávnost tvrzená na podporu žaloby skutečně vzešla od orgánu, instituce nebo jiného subjektu Unie nebo od jednoho z jejich zaměstnanců jednajícího při výkonu funkce a nemůže být ve skutečnosti považována za přičitatelnou dotčenému vnitrostátnímu orgánu (v tomto smyslu obdobně viz rozsudek ze dne 26. února 1986, Krohn Import-Export v. Komise, 175/84, EU:C:1986:85, bod 19). Tak je tomu v případě, kdy vnitrostátní orgány nemají žádný prostor pro uvážení k provedení unijní právní úpravy stížené takovou protiprávností (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 11. ledna 2002, Biret International v. Rada, T-174/00, EU:T:2002:2, bod 33 a citovaná judikatura).
- 85 Kromě toho má Tribunál pravomoc rozhodovat o žalobě na náhradu škody způsobené protiprávními akty nebo jednáním Komise nebo ECB souvisejícími s úkoly, které jim byly svěřeny v rámci Smlouvy o EMS (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 20. září 2016, Ledra Advertising a další v. Komise a ECB, C-8/15 P až C-10/15 P, EU:C 2016:701, body 54 až 60).
- 86 Ač není v projednávaném případě určena rozhodující příčina tvrzené škody, je třeba konstatovat, že bezprostřední původ majetkové ztráty, kterou údajně žalobci utrpěli, ať už jako akcionáři nebo vkladatelé dotčených bank, lze hledat v uplatňování škodlivých opatření. Jak se žalobci shodují, byla tato opatření zavedena prostřednictvím škodlivých nařízení. Škodlivá nařízení vydaná dne 29. března 2013 (viz bod 30 výše), z nichž některá byla změněna dne 30. července 2013, byla přijata kyperským orgánem, guvernérem KCB, na základě kyperského zákona, a sice zákona ze dne 22. března 2013. K přijetí tohoto zákona a těchto nařízení došlo před podpisem memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013 a nebylo formálně vyžadováno aktem Unie na rozdíl například od vnitrostátního aktu k provedení směrnice. Škodlivá nařízení proto nejsou formálně přičitatelná Unii.

- 87 V tomto ohledu zaprvé žalované tvrdí, že přijetí škodlivých nařízení také není ve skutečnosti přičitatelné Unii, a proto nemůže založit její odpovědnost. Tato nařízení jsou výlučně přičitatelná kyperským orgánům, které je jednostranně přijaly při výkonu své svrchované pravomoci. Komise a ECB uvádějí, že memorandum o porozumění ze dne 26. dubna 2013 zmiňuje škodlivá opatření pro historické a popisné účely, přičemž poskytnutí PFP bylo podmíněno pouze přijetím budoucích opatření. Co se týče technického poradenství poskytovaného v průběhu vnitrostátních řízení, Komise a ECB připomínají, že nezakládají odpovědnost Unie.
- 88 Zadruhé Rada a Komise zdůrazňují, že Eurokupina je neformálním mezivládním setkáním, jehož prohlášení, která nemají právní účinky, jsou přičitatelná každému zastoupenému členskému státu, a nemohou proto založit odpovědnost Unie.
- 89 Zatřetí ECB připomíná, že ELA spadá do pravomoci národních centrálních bank Eurosystemu. ECB se omezuje na ověření, zda je v rozporu s cíli a úkoly Evropského systému centrálních bank (ESCB). Protože neměla možnost posoudit solventnost kyperských bank, byla ECB při tomto nucena vycházet z hodnocení provedených KCB, která byla silně založena na perspektivě bezprostředního přijetí programu podpory. Proto ECB musela mít nevyhnutelně za to, že by se její přístup lišil, pokud by žádný takový program nebyl přijat.
- 90 V každém případě dne 21. března 2013 ECB nepřijala rozhodnutí podle čl. 14 odst. 4 protokolu č. 4 ze dne 30. března 2010 o statutu [ESCB] a [ECB] (Úř. věst. 2010, C 83, s. 230, dále jen „statut ECB“), ale vydala pouhé prohlášení o úmyslu, které nemá právní účinky a může být volně měněno, byť uvedené prohlášení mohlo zvýšit tlak na kyperské orgány z důvodu žalostné situace veřejných financí a kyperských bank.
- 91 Začtvrté Komise uvádí, že ani Smlouva o EMS ani judikatura jí neukládají, aby zajistila, že vše, co spadá pod tuto smlouvu, bude v souladu s unijním právem. Vzhledem k tomu, že si Komise v rámci EMS zachovává svou roli strážkyně Smluv zakotvenou v článku 17 SEU, dbala na soulad memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013 s unijním právem. Z judikatury přitom vyplývá, že článek 17 SEU nepřiznává práva jednotlivcům a že jeho porušení není takové povahy, aby vedlo ke vzniku mimosmluvní odpovědnosti Unie.
- 92 Žalobci namítají, že Tribunál má pravomoc v projednávané věci rozhodnout.
- 93 Zaprvé tvrdí, že i když jsou škodlivá nařízení formálně svrchovanými a jednostrannými akty Kyperské republiky, jsou škodlivá opatření ve skutečnosti přičitatelná žalovaným. Eurokupina ve svém prohlášení ze dne 25. března 2013 rozhodla podmínit PFP přijetím těchto opatření a s přihlédnutím k „žádosti ECB o vrácení ELA ke dni 26. března 2013“, byl PFP nezbytný k předejití úpadku Kyperské republiky, jíž nebyl dán prostor pro uvážení. Protože Eurokupina vyžadovala přijetí škodlivých opatření, skutečnost, že byla přijata před podpisem memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013, nemá vliv na jejich přičitatelnost Unii. Naopak skutečnost, že škodlivá opatření byla uvedena v memorandum o porozumění ze dne 26. dubna 2013 a že na jejich provádění dohlížela Komise v souladu s čl. 1 odst. 2 rozhodnutí 2013/236, jakož i zněním čl. 2 odst. 6 tohoto rozhodnutí, ukazuje, že se jednalo o podmínky, kterým bylo poskytnutí PFP podřízeno.
- 94 Zadruhé, žalobci poukazují na to, že Eurokupina může založit odpovědnost Unie, jelikož je orgánem upraveným primárním právem, jehož úkoly jsou prováděny v rámci měnové unie, která náleží do výlučné pravomoci Unie. Navíc se Rada vždy jejími rozhodnutími řídila vzhledem k tomu, že se Eurokupina obvykle scházela večer v době zasedání Rady ve složení pro hospodářské a finanční věci a sdružovala členské státy s 215 z 255 hlasů potřebných v době rozhodné z hlediska skutkového stavu k dosažení kvalifikované většiny.

- 95 Žalobci dodávají, že nezávazný akt, jako je tiskovina, může založit odpovědnost Unie. V každém případě je prohlášení Euroskupiny ze dne 25. března 2013 závazné. Euroskupina rozhodla o tom, že PFP bude podléhat konkrétním podmínkám, které kyperské orgány, EMS a dotčené orgány Unie považovaly za závazné. Zejména proto, že rada guvernérů EMS má stejné složení jako Euroskupina, mohla podle žalobců toto rozhodnutí pouze potvrdit nebo jím dokonce byla vázána. To ostatně vyplývá ze samotného prohlášení ze dne 25. března 2013, jakož i z usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. března 2014 o vyšetřovací zprávě o úloze a operacích „trojky“, a to Komise, ECB a MMF, s ohledem na země zapojené do programu eurozóny. V tomto ohledu se žalobci domnívají, že je v projednávané věci obdobně použitelná judikatura, podle níž, pokud akt Unie dovoluje členskému státu podnikat kroky, bezprostředně se dotýká právního postavení dotčených jednotlivců, pokud o výkonu posuzovací pravomoci členským státem není pochyb.
- 96 Žalobci dále uvádí, že poskytnutí PFP spadá do působnosti Unie. O tomto poskytnutí v první řadě rozhodla Euroskupina, instituce Unie, za účelem dosažení cílů Unie. Následně byl PFP formálně udělen EMS, tj. mechanismem, o jehož nezbytnosti rozhodla Evropská rada, jehož cíle jsou úzce spjaté s cíli Unie a který je podřízen kontrole a dohledu Komise a ECB. V neposlední řadě byl PFP doprovázen rozhodnutím 2013/236 přijatým den před podpisem memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013.
- 97 Zatřetí žalobci uvádějí, že v souladu s čl. 14 odst. 4 statutu ECB musí být ECB informována o každé transakci ELA a má právo takovou transakci vetovat. Skutečnost, že ECB nemá pravomoc ověřovat solventnost bank, neznamená, že její rozhodnutí může být svévolné.
- 98 Začtvrté žalobci tvrdí, že odpovědnost Unie je založena, pokud její orgány při jednání v rámci EMS poruší unijní právo, spolupracují při přijímání aktu přijatého v rozporu s tímto právem nebo nedbají zajištění slučitelnosti dotčeného aktu s uvedeným právem. Odpovědnost Unie byla rovněž založena z důvodu, že žalované schválily škodlivá opatření.
- 99 Diskuse mezi účastnicemi řízení v podstatě vznáší dvě otázky, jež Tribunál postupně přezkoumá. Jednak je třeba, aby Tribunál určil, zda škodlivá opatření, která jsou formálně přičitatelná Kyperské republice, mohou být ve skutečnosti zcela nebo zčásti přičítány žalovaným (viz body 101 až 193 níže).
- 100 Dále je třeba, aby Tribunál určil, zda určité akty a jednání žalovaných mohly bez ohledu na otázku přičitatelnosti škodlivých opatření založit mimosmluvní odpovědnost Unie (viz body 194 až 207 níže).

1. K přičitatelnosti škodlivých opatření žalovaným

- 101 Úvodem je třeba připomenout, že ověření přičitatelnosti sporného aktu nebo jednání Unii může být relevantní jednak v rámci posuzování pravomoci Tribunálu, jelikož tento není příslušný k rozhodování o náhradě škody, kterou nelze přičíst orgánům, institucím nebo jiným subjektům EU nebo jejich zaměstnancům jednajícím při výkonu jejich funkce, ale členskému státu nebo jinému subjektu nezávislému na Unii, a dále v rámci meritorního přezkumu žaloby, jelikož je jedním z prvků umožňujících určit, zda je splněna jedna ze tří podmínek pro založení odpovědnosti Unie, a sice existence příčinné souvislosti mezi jednáním vytýkaným těmto orgánům, institucím a jiným subjektům nebo jejich zaměstnancům jednajícím při výkonu jejich funkce a tvrzenou škodou (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 3. května 2017, Sotiropoulou a další v. Rada T-531/14, nezveřejněný, EU:T:2017:297, bod 57). Tribunál má v projednávané věci zejména s přihlédnutím k argumentaci účastníků řízení (viz body 87 až 98 výše) za to, že je třeba zkoumat otázku přičitatelnosti v rámci přezkumu pravomoci Tribunálu.

- 102 Žalobci v podstatě tvrdí, že žalované ve skutečnosti prostřednictvím sporných aktů (viz bod 77 výše) donutily Kyperskou republiku přijmout škodlivá opatření. Z toho vyplývá, že ztráty, které žalobci jakožto akcionáři nebo vkladatelé dotčených bank utrpěli v důsledku těchto opatření, lze považovat za ztráty způsobené orgány, institucemi nebo jinými subjekty Unie nebo jejich zaměstnanci jednajícími při výkonu jejich funkce, což žalované zpochybňují.
- 103 Je tedy třeba v souladu s judikaturou citovanou v bodech 81 až 85 výše přezkoumat zda Rada, Komise a ECB, jakož i Euroskupina, pokud by mohla být považována za orgán Unie ve smyslu čl. 340 druhého pododstavce SFEU, prostřednictvím sporných aktů (viz bod 77 výše) vyžadovaly přijetí škodlivých opatření (viz body 104 až 182 níže) a případně, zda Kyperská republika měla prostor pro uvážení, aby se tomuto požadavku vyhnula (viz body 183 až 191 níže). V tomto ohledu Tribunál nejprve uvádí, že posouzení závazné či nezávazné povahy sporných aktů a hospodářského a finančního tlaku, kterému byla Kyperská republika vystavena, se týká určení jejího prostoru pro uvážení a případně bude přezkoumáno v části tohoto rozsudku věnovanému této otázce.

a) K otázce, zda žalované prostřednictvím sporných aktů požadovaly přijetí škodlivých opatření

- 104 Každý z napadených aktů (viz bod 77 výše) musí být přezkoumán za účelem určení, zda lze mít za to, že jedním nebo více z nich Rada, Komise a ECB, jakož i Euroskupina, pokud by mohla být považována za orgán Unie ve smyslu čl. 340 druhého pododstavce SFEU, uložily Kyperské republice přijetí škodlivých opatření.

1) Prohlášení Euroskupiny ze dne 25. března 2013

- 105 Žalobci v podstatě tvrdí, že Euroskupina svým prohlášením ze dne 25. března 2013 podmínila poskytnutí PFP přijetím škodlivých opatření.
- 106 Před přezkoumáním obsahu tohoto prohlášení je třeba určit, zda může být Euroskupina považována za orgán Unie ve smyslu čl. 340 druhého pododstavce SFEU. V souladu s judikaturou citovanou v bodě 82 výše může akt Euroskupiny, jako je uvedené prohlášení, založit odpovědnost Unie pouze v takovémto případě. V tomto ohledu je třeba připomenout, že jak bylo uvedeno v bodě 82 výše, pojem „orgán“ použitý v čl. 340 druhém pododstavci SFEU zahrnuje nejen orgány Unie uvedené v čl. 13 odst. 1 SEU, ale také všechny ostatní instituce a jiné subjekty Unie zřízené Smlouvami, jejichž cílem je přispět k dosažení cílů Unie.
- 107 Rada a Komise jsou v podstatě toho názoru, že Euroskupina není orgánem Unie ve smyslu čl. 340 druhého pododstavce SFEU. Na podporu tohoto tvrzení se Rada dovolává zejména bodu 61 rozsudku ze dne 20. září 2016, Mallis a další v. Komise a ECB (C-105/15 P až C-109/15 P, EU:C:2016:702), z něhož vyplývá, že Euroskupinu nelze pokládat za složení Rady ani ji nelze kvalifikovat jako instituci či jiný subjekt Evropské unie. Vzhledem k tomu, že Euroskupina není ani složením Rady ani institucí ani jiným subjektem Unie, nemůže založit její mimosmluvní odpovědnost.
- 108 V tomto ohledu je třeba poznamenat, že v bodě 61 rozsudku ze dne 20. září 2016 Mallis a další v. Komise a ECB (C-105/15 P až C-109/15 P, EU:C:2016:702) Soudní dvůr uvedl, že Euroskupina nemůže být označena za instituci nebo jiný subjekt Unie „ve smyslu čl. 263 SFEU“.
- 109 Pravomoc, kterou unijní soud vykonává ve sporech týkajících se legality podle čl. 263 SFEU, se liší jak svým předmětem, tak i žalobními důvody, které lze uplatnit, od pravomoci, kterou má ve sporech v oblasti mimosmluvní odpovědnosti podle čl. 268 a 340 SFEU (v tomto smyslu obdobně viz rozsudek ze dne 14. července 1961, Vloeberghs v. Vysoký úřad, 9/60 a 12/60, EU:C:1961:18, s. 425). Jak zdůrazňují žalobci, byla žaloba na náhradu škody související s mimosmluvní odpovědností Unie za jednání nebo opomenutí jejích orgánů zavedena jako samostatný procesní prostředek ve vztahu k ostatním žalobám, který má v rámci systému procesních prostředků zvláštní funkci a podléhá

podmínkám výkonu stanoveným s ohledem na jeho zvláštní účel (rozsudky ze dne 28. dubna 1971, Lütticke v. Komise, 4/69, EU:C:1971:40, bod 6, ze dne 12. dubna 1984, Unifrex v. Komise a Rada, 281/82, EU:C:1984:165, bod 11, a ze dne 7. června 2017, Guardian Europe v. Evropská unie, T-673/15, napadený kasačním opravným prostředkem, EU:T:2017:377, bod 53). Zatímco žaloba na neplatnost podle čl. 263 SFEU směřuje ke zrušení určitého opatření, předmětem žaloby na náhradu škody podle čl. 340 SFEU je náhrada orgánem způsobené škody (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 2. prosince 1971, Zuckerfabrik Schöppenstedt v. Rada, 5/71, EU:C:1971:116, bod 3, a ze dne 18. září 2014, Georgias a další v. Rada a Komise, T-168/12, EU:T:2014:781, bod 32).

- 110 Bez ohledu na to, že se jedná o napadnutelné opatření podléhající žalobě na neplatnost podle čl. 263 SFEU, může být každý akt orgánu, instituce nebo jiného subjektu Unie nebo jednoho z jejích zaměstnanců jednajícího při výkonu své funkce v zásadě předmětem žaloby na náhradu škody podle čl. 268 SFEU (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. prosince 2009, Arizmendi a další v. Rada a Komise, T-440/03, T-121/04, T-171/04, T-208/04, T-365/04 a T-484/04, EU:T:2009:530, bod 65). Stejně tak jednání, které nemá charakter rozhodnutí, které může zakládat mimosmluvní odpovědnost Unie, může založit žalobu na náhradu škody, i když nemůže být předmětem žaloby na neplatnost (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. ledna 2003, Philip Morris International v. Komise, T-377/00, T-379/00, T-380/00, T-260/01 a T-272/01, EU:T:2003:6, bod 123).
- 111 Z toho vyplývá, že v systému procesních prostředků zavedeném Smlouvou o FEU sleduje žaloba na určení mimosmluvní odpovědnosti kompenzační účel, zejména s cílem zajistit účinnou soudní ochranu jednotlivci i proti aktům a jednáním orgánů, institucí nebo jiných subjektů Unie nebo jednoho z jejich zaměstnanců jednajícího při výkonu své funkce, které nemohou být předmětem žaloby na neplatnost podle čl. 263 SFEU. Vzhledem k rozdílným a doplňujícím se účelům těchto dvou druhů žalob nelze tedy mít za to, že se obsah pojmu „orgán“ ve smyslu čl. 340 druhého pododstavce SFEU nutně omezuje na orgány, instituce a jiné subjekty Unie uvedené v čl. 263 prvním pododstavci SFEU.
- 112 Naopak, identifikace subjektů Unie, které mohou být považovány za „orgány“ ve smyslu čl. 340 druhého pododstavce SFEU, musí probíhat podle vlastních kritérií tohoto ustanovení odlišných od těch, které upravují určení institucí a jiných subjektů uvedených v čl. 263 prvním pododstavci SFEU. Pro účely čl. 263 SFEU se relevantní kritérium vztahuje na možnost žalovaného subjektu přijmout akty, jež mají vyvolávat právní účinky vůči třetím osobám (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. dubna 1986, Les Verts v. Parlament, 294/83, EU:C:1986:166, body 23 až 25). Naopak pro účely čl. 340 druhého pododstavce SFEU je třeba určit, zda subjekt Unie, jemuž je inkriminovaný akt nebo jednání přiřitatelné, byl zřízen Smlouvami a má přispívat k dosažení cílů Unie (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. dubna 2002, Lamberts v. Veřejný ochránce práv, T-209/00, EU:T:2002:94, bod 49).
- 113 Čl. 137 SFEU a Protokol č. 14 ze dne 26. října 2012 o Euroskupině (Úř. věst. 2012, C 326, s. 283) připojený ke Smlouvě o FEU upravuje mimo jiné existenci, složení, pravidla zasedání a funkce Euroskupiny. V tomto ohledu článek 1 uvedeného protokolu stanoví, že Euroskupina zasedá, „aby mohli [ministři, kteří ji tvoří,] diskutovat o otázkách spojených se zvláštní odpovědností, kterou sdílejí v oblasti jednotné měny“. Tyto otázky spadají do působnosti Unie podle čl. 119 odst. 2 SFEU za účelem plnění cílů stanovených v článku 3 SEU, mezi něž patří zřízení hospodářské a měnové unie, jejíž měnou je euro. Z toho vyplývá, že Euroskupina je subjektem Unie formálně zřízeným Smlouvami, který má přispět k dosažení cílů Unie. Akty a jednání Euroskupiny při výkonu pravomocí, které jí byly svěřeny unijním právem, jsou proto přiřitatelné Unii.
- 114 Jakékoli jiné řešení by bylo v rozporu se zásadou Unie práva, neboť by umožnilo zřídit v rámci právního řádu Unie subjekty, jejichž akty a jednání by nemohly založit odpovědnost Unie.

- 115 Za těchto podmínek je třeba ověřit, zda Euroskupina ve svém prohlášení ze dne 25. března 2013 požadovala, aby Kyprská republika přijala škodlivá opatření. V tomto ohledu je zaprvé třeba uvést, že Euroskupina ve svém prohlášení ze dne 25. března 2013 poskytla velmi obecnou zprávu o některých opatřeních dohodnutých na politické úrovni s Kyprskou republikou za účelem stabilizace její finanční situace a oznámila nebo podpořila určité budoucí kroky.
- 116 Na druhou stranu Euroskupina nevyjádřila konečné stanovisko ani k poskytnutí PFP, ani pokud jde o podmínky, které by Kyprská republika měla splňovat, aby jej mohla využívat. Zejména neuvedla, že bude PFP Kyprské republiky poskytnut pouze v případě, že přijme nebo provede škodlivá opatření, ani že plány restrukturalizace finančního sektoru uvedené v příloze k tomuto prohlášení jsou považovány za součást makroekonomického ozdravného programu, který Kyprská republika byla povinna dodržovat podle čl. 12 odst. 1 Smlouvy o EMS.
- 117 Zadruhé z dotčeného prohlášení vyplývá, že Euroskupina byla toho názoru, že možnost poskytnout nebo odmítnout požadovanou pomoc nespadá do její pravomoci, nýbrž do pravomoci rady guvernérů EMS. Je tedy třeba mít za to, že v rozporu s tvrzeními žalobců a navzdory existenci formulací v jeho příloze, které by se mohly jevit jako kategorické, včetně těch, podle kterých bude Laiki neprodleně restrukturalizována s plným příspěvem akcionářů, držitelů dluhopisů a nepojištěných vkladatelů a BoC bude rekapitalizována prostřednictvím konverze nepojištěných vkladů na vlastní kapitál s plným příspěvem akcionářů a držitelů dluhopisů (viz bod 27 výše), bylo prohlášení Euroskupiny ze dne 25. března 2013 čistě informativní povahy. Euroskupina se omezila na informování veřejnosti o existenci některých dohod přijatých na politické úrovni a na vyjádření svého stanoviska k pravděpodobnosti udělení PFP ze strany EMS (v tomto smyslu viz usnesení ze dne 16. října 2014, *Mallis a Malli v. Komise a ECB*, T-327/13, EU:T:2014:909, body 56 až 61).
- 118 Proto nelze mít za to, že Euroskupina ve svém prohlášení ze dne 25. března 2013 požadovala, aby Kyprská republika přijala škodlivá opatření.

2) „Dohoda Euroskupiny ze dne 25. března 2013“

- 119 Jak žalobci potvrdili ve své odpovědi na organizační procesní opatření Tribunálu, domnívají se rovněž, že prohlášení Euroskupiny ze dne 25. března 2013 informuje o existenci dohody z téhož dne, podle níž se členové Euroskupiny dříve dohodli, že PFP bude Kyprské republice poskytnut pouze, přijme-li škodlivá opatření bez jakékoli možnosti o nich vyjednávat.
- 120 Existence takovéto dohody ze znění prohlášení Euroskupiny ze dne 25. března 2013 jasně a jednoznačně nevyplývá. Žalobci nicméně dovozují existenci této dohody z některých dokumentů ve spisu, včetně dopisu německého ministra hospodářství německému parlamentu ze dne 13. dubna 2013 k získání schválení rozhodnutí EMS poskytnout Kyprské republice PFP. Tento dopis obsahuje pasáž znějící následovně:

„Euroskupina dospěla k závěru, že v souvislosti s odmítnutím původní dohody kyprským parlamentem a nejistotou o vývoji, ke kterému došlo v mezidobí, zejména v kyprském bankovním sektoru, lze o případném programu uvažovat pouze po provedení následujících opatření:

- oddělení řeckých poboček od kyprského bankovního sektoru: řecké pobočky největších kyprských bank budou převzaty řeckým bankovním sektorem;
- likvidace [Laiki] a restrukturalizace [BoC] bez využití finančních prostředků z případného programu pomoci [...]

Vlastníci a jiní věřitelé bank se proto podílejí na výše uvedených restrukturalizačních opatřeních následovně:

- vlastníci a podřízení věřitelé a držitelé dluhopisů nesou ztráty úměrné jejich podílům v plném rozsahu;
- vklady [svěřené] [Laiki] ve výši přesahující 100 000 eur, které nepodléhají ochraně bankovních vkladů, pomohou pokrýt finanční potřeby likvidačních opatření. Vklady pod 100 000 eur, které podléhají ochraně bankovních vkladů, budou převedeny do [BoC];
- hodnotná aktiva [Laiki] budou převedena na [BoC]. Převáděná aktiva by měla mít vyšší hodnotu než převáděné závazky, takže [Laiki] takto také přispívá k posílení kapitálu [BoC];
- 37,5 % vkladů [BoC], které nepodléhají ochraně bankovních vkladů, budou převedeny na akcie banky. [Dalších 22,5 % těchto vkladů] lze v případě potřeby převést na akcie. Cílem je dosáhnout poměru 9 % na základním kapitálu [BoC].“

- 121 Z této pasáže vyplývá, že německý ministr hospodářství informoval německý parlament o existenci dohody mezi členy Euroskupiny spočívající v podmínění poskytnutí PFP přijetím škodlivých opatření – nebo přinejmenším opatření jim velmi podobných. Existence takové dohody je potvrzena vícero prohlášeními kyperských orgánů a svědectvími před vyšetřovacím výborem kyperského parlamentu.
- 122 Je tedy třeba mít za to, že zaprvé došlo k dohodě (dále jen „dohoda o podmíněnosti“) mezi zástupci ČSME, podle níž měl být PFP Kyperské republiky poskytnut pouze v případě, že přijme škodlivá opatření (nebo přinejmenším opatření jim velmi podobná), zadruhé tato dohoda byla neformální povahy, jelikož nebyla uzavřena předepsaným postupem ani na základě konkrétního právního základu, zatřetí uvedená dohoda byla uzavřena během zasedání Euroskupiny dne 25. března 2013 nebo kolem tohoto data a začtvrté se německý ministr hospodářství domníval, že dotčená dohoda byla uzavřela Euroskupinou.
- 123 Zaprvé je třeba uvést, že podle čl. 137 SFEU ve spojení s článkem 1 protokolu č. 14 o Euroskupině je Euroskupina neformálním zasedáním ministrů ČSME, jehož cílem je usnadnit výměnu názorů na otázky týkající se zvláštních povinností, které sdílejí v oblasti jednotné měny (v tomto smyslu viz usnesení ze dne 16. října 2014, Mallis a Malli v. Komise a ECB, T-327/13, EU:T:2014:909, bod 41). Tento protokol stanoví, že zasedání Euroskupiny připravují zástupci ministrů financí ČSME a zástupci Komise. S ohledem na tato ustanovení je důvodné dospět k závěru, že Euroskupina je v zásadě složena z ministrů financí ČSME. Jak potvrdila Rada na jednání, bylo tomu tak v projednávaném případě, kdy byli na zasedání Euroskupiny ze dne 25. března 2013 přítomni ministři financí ČSME.
- 124 Zadruhé, v souladu s čl. 5 odst. 1 Smlouvy o EMS se rada guvernérů EMS skládá z ministrů financí ČSME.
- 125 Proto, jak správně zdůrazňují žalobci, členové rady guvernérů EMS a ministři zasedající v rámci Euroskupiny jsou v zásadě a v každém případě v projednávané věci týmiž fyzickými osobami. Z toho vyplývá, že je v praxi nemožné předem určit, zda tyto osoby uzavřely „neformální“ dohodu, jako je dohoda o podmíněnosti, jako zástupci ČSME v rámci Euroskupiny nebo jako členové rady guvernérů EMS.
- 126 Je přitom třeba připomenout, že PFP byl poskytnut EMS podle pravidel a postupů stanovených ve Smlouvě o EMS, a nikoli Euroskupinou.

- 127 Proto je třeba mít za to, že dohoda o podmíněnosti byla uzavřena dne 25. března 2013 ministry financí ČSME, kteří zasedali jako členové rady guvernérů EMS, a nikoliv jako členové Eurokupiny. Zmínku o Eurokupině v dopise německého ministra hospodářství uvedeném v bodě 120 výše lze vysvětlit skutečností, že zástupci ČSME na tomto zasedání Eurokupiny jsou ve skutečnosti stejné osoby jako členové rady guvernérů EMS.
- 128 V tomto ohledu je třeba dodat, že při vytváření EMS se ČSME rozhodly udělit této mezinárodní organizaci, která má právní subjektivitu, konkrétní a výlučné pravomoci v oblasti poskytování finanční pomoci ČSME v potížích. Výkon těchto pravomocí podléhá pravidlům mezinárodního práva veřejného, která jsou vlastní mezivládní organizaci pro spolupráci, přičemž unijní právo je použitelné pouze tehdy, pokud je tak zvláště stanoveno Smlouvou o EMS. ČSME proto jasně upravily poskytování PFP mimo oblast působnosti Unie i její normativní rámec.
- 129 ČSME sice vyzvaly orgány Unie, jmenovitě Komisi a ECB, aby splnily určité úkoly ve prospěch EMS. Funkce svěřené těmto orgánům v rámci Smlouvy o EMS však nezahrnují žádnou vlastní rozhodovací pravomoc a činnosti vykonávané uvedenými orgány v rámci této smlouvy zavazují pouze EMS (rozsudky ze dne 27. listopadu 2012, Pringle, C- 370/12, EU:C:2012:756, bod 161 a ze dne 20. září 2016, Ledra Advertising a další v. Komise a ECB, C-8/15 P až C-10/15 P, EU:C:2016:701, bod 53).
- 130 Co se týče Eurokupiny, není dokonce na rozdíl od Komise a ECB ani zmíněna ve Smlouvě o EMS jakožto instituce, která může provádět úkoly jménem EMS.
- 131 Není tedy namístě připisovat ministrům financí ČSME zasedajícím v rámci Eurokupiny jakožto její členové schopnost předjímat nebo podmiňovat rozhodnutí přijatá radou guvernérů EMS, když jim tato schopnost může být připsána pouze jakožto členům této rady, a to přestože se o dohodách týkajících se podmínek pro poskytnutí PFP rozhoduje v rámci zasedání Eurokupiny.
- 132 Proto je třeba mít za to, že dohoda o podmíněnosti byla uzavřena zástupci ČSME jakožto členy rady guvernérů EMS.
- 133 S ohledem na výše uvedené nelze mít za to, že Eurokupina prostřednictvím dohody o podmíněnosti vyžadovala přijetí škodlivých opatření.

3) „Rozhodnutí Rady guvernérů ECB ze dne 21. března 2013 o vrácení ELA do 26. března [2013], pokud se nepodaří dospět k dohodě o záchranném balíčku“

- 134 Žalobci rovněž poukazují na tiskovou zprávu ECB ze dne 21. března 2013 (viz bod 23 výše). Jak bylo uvedeno na jednání, žalobci se domnívají, že tato tisková zpráva oznamuje rozhodnutí Rady guvernérů ECB o vrácení ELA do 26. března 2013, pokud se nepodaří dospět k dohodě o záchranném balíčku.
- 135 Připomínáme, že daná zpráva zní následovně:
- „Rada guvernérů ECB rozhodla zachovat stávající úroveň ELA až do [...] 25. března 2013.
- O prodloužení doby splatnosti lze uvažovat pouze, pokud by byl zaveden program [Unie nebo MMF], který by zaručil solventnost dotyčných bank.“
- 136 Zprvu, je třeba určit význam této zprávy. Za tímto účelem je namístě připomenout hlavní pravidla, která upravují ELA.

- 137 Z dohody ze dne 7. února 2013 o ELA vyplývá, že ELA je vymezena jako poskytování „peněžních prostředků centrální banky“ nebo jakákoli jiná pomoc, která může vést k navýšení „peněžních prostředků centrální banky“ ve finanční instituci nebo skupině finančních institucí, které čelí problémům s likviditou, aniž by tyto transakce byly součástí jednotné měnové politiky.
- 138 Podle téže dohody nese odpovědnost za ELA příslušná národní centrální banka, která nese její náklady a rizika. ELA proto v zásadě vychází z vnitrostátního právního základu. V projednávaném případě vyplývá z námítky nepřípustnosti vznesené ECB a její odpovědi na organizační procesní opatření Tribunálu, že ELA byla dotčeným bankám KCB poskytnuta na základě čl. 6 odst. 2 písm. e) a čl. 46 odst. 3 O peri tis Kentrikis Trapezas tis Kyprou nomos tou 2002 (č. 138(I)/2002) [zákon o Kyperské centrální bance z roku 2002, EE, příloha I(I), č.3624, 19.7.2002] (dále jen „zákon ze dne 19. července 2002“). Podle prvního z těchto ustanovení je úkolem KCB zejména zajistit stabilitu finančního systému. Pokud jde o druhé z těchto ustanovení, zmocňuje KCB k „poskytování záloh proti zajištění nebo poskytování úvěrů proti zajištění bankám na dobu určitou z důvodů, které může určit“.
- 139 Jak vyplývá z dopisu KCB ze dne 25. července 2017 připojeného k odpovědi ECB na organizační procesní opatření Tribunálu, rada guvernérů KCB v dokumentu ze dne 31. ledna 2011 specifikovala zásady a postupy upravující poskytování ELA. Tento dokument zejména uvádí, že KCB může použít čl. 46 odst. 3 zákona ze dne 19. července 2002 za účelem poskytnutí dočasné pomoci solventní, ale nelikvidní úvěrové instituci pod dohledem. V uvedeném dokumentu se uvádí, že taková pomoc je určena k zabezpečení finanční stability, lze ji zvažovat pouze v případě potenciálního systémového rizika a obecně se poskytuje pouze za výjimečných okolností.
- 140 Z tohoto dokumentu rovněž vyplývá, jak se shodují žalobci, že ELA není součástí jednotné měnové politiky, a spadá proto do působnosti čl. 14 odst. 4 statutu ECB. Toto ustanovení zní:
- „Národní centrální banky mohou vykonávat i jiné funkce než ty, jež jsou uvedeny [ve statutu ECB], pokud rada guvernérů dvoutřetinovou většinou odevzdaných hlasů nerozhodne, že tyto funkce jsou v rozporu s cíli a úkoly ESCB. Tyto funkce jsou vykonávány na vlastní odpovědnost a na vlastní účet národních centrálních bank a nejsou pokládány za součást činnosti ESCB.“
- 141 V dokumentu nazvaném „Postupy týkající se [ELA]“ a uplatňovaném na podporu námítky nepřípustnosti ECB tato uvádí, že na základě čl. 14 odst. 4 statutu ECB byla Rada guvernérů ECB pověřena omezováním operací ELA, pokud se domnívá, že jsou v rozporu s cíli a úkoly ESCB. Za tímto účelem rozhodnutí Rady guvernérů ECB ze dne 3. listopadu 2011 o procesních otázkách týkajících se ELA a dohoda ze dne 7. února 2013 o ELA (viz bod 137 výše) upravuje systém pro výměnu informací a spolupráci mezi národními centrálními bankami a ECB.
- 142 Mezi informace, které dotyčná národní centrální banka takto musí ECB v souvislosti s jakoukoli transakcí ELA poskytnout, patří „hodnocení likvidity a solventnosti úvěrové instituce přijímající ELA obezřetnostním dohlížitelem v krátkodobém a střednědobém horizontu včetně kritérií použitých k dosažení pozitivního závěru ohledně solventnosti“. Tento požadavek je třeba chápat s ohledem na zákaz měnového financování stanovený v článku 123 SFEU, jehož podstatu čl. 21 odst. 1 statutu ECB přejímá. V této souvislosti ECB ve své námítce nepřípustnosti uvádí, že vždy měla za to, že financování solventních finančních institucí prostřednictvím ELA je s tímto zákazem slučitelné, zatímco financování finančních institucí v platební neschopnosti není. Dokument KCB ze dne 31. ledna 2011 citovaný v bodě 139 výše toto tvrzení potvrzuje, když uvádí, že by každé poskytnutí ELA v případě vzešlého z problémů solventnosti bylo jasně v rozporu s článkem 123 SFEU a čl. 21 odst. 1 statutu ECB.

- 143 V době rozhodné z hlediska skutkového stavu ECB neměla žádnou pravomoc v oblasti obezřetnostního dohledu nad úvěrovými institucemi Unie, která byla výlučně v působnosti vnitrostátních orgánů obezřetnostního dohledu. Za těchto okolností byla ECB při zajišťování dodržování zákazu měnového financování závislá na informacích, které jí o solventnosti bank využívajících ELA poskytovaly tyto orgány.
- 144 Zadruhé, je třeba zkoumat, zda tisková zpráva ze dne 21. března 2013 svědčí o existenci rozhodnutí přijatého podle čl. 14 odst. 4 statutu ECB, jak v podstatě tvrdí žalobci (viz bod 134 výše), nebo o pouhém prohlášení o úmyslu, jak tvrdí ECB (viz bod 90 výše).
- 145 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle čl. 14 odst. 4 statutu ECB je Rada guvernérů ECB orgánem, kterému přísluší zakázat národní centrální bance poskytnutí ELA, pokud je v rozporu s cíli a úkoly ESCB. V tiskové zprávě ze dne 21. března 2013 se uvádí, že Rada guvernérů ECB „rozhodla“ o zachování určité úrovně ELA do 25. března 2013. Z toho implicitně, ale nevyhnutelně vyplývá, že ode dne 26. března 2013 již zachování této úrovně ELA nebylo dovoleno a že jak je uvedeno v této tiskové zprávě, „[o] prodloužení doby splatnosti [bylo možné] uvažovat pouze, pokud by byl zaveden program [Unie nebo MMF], který by zaručil solventnost dotčených bank“.
- 146 Je tedy třeba mít ve shodě s žalobci za to, že tisková zpráva ze dne 21. března 2013 svědčí o existenci rozhodnutí Rady guvernérů ECB bránit zachování stávající úrovně ELA od 26. března 2013 a podmínit případné prodloužení jejího splacení uzavřením programu finanční pomoci zajišťujícího solventnost dotčených bank (dále jen „rozhodnutí Rady guvernérů ECB ze dne 21. března 2013“).
- 147 Zatřetí je třeba přezkoumat, zda z tohoto výkladu tiskové zprávy ze dne 21. března 2013 lze vyvodit, že ECB požadovala přijetí škodlivých opatření Kyperskou republikou.
- 148 V tomto ohledu je třeba uvést, že tisková zpráva ze dne 21. března 2013 pouze stanoví povinnost dosáhnout výsledku. V této zprávě se totiž ECB o škodlivých opatřeních nijak přímo ani nepřímo nezmiňuje, nýbrž pouze podmiňuje případné prodloužení splacení ELA uzavřením programu Unie a MMF, který by zajistil solventnost dotčených bank. Ve zmíněné zprávě nejsou uvedeny charakteristiky, které by tento program měl mít, ani nejsou zmíněna prohlášení Euroskupiny, akty EMS či probíhající jednání o přijetí škodlivých opatření.
- 149 V rozporu s tvrzeními žalobců novinový článek ze dne 17. října 2014 nadepsaný „Before a bailout, E. C. B. minutes showed doubts over keeping a Cyprus bank afloat“ (Před rekapitalizací, zápisy ze zasedání ECB ukázaly pochybnosti o udržení kyperské banky nad vodou) nijak nepochybňuje tento závěr. Tento článek totiž pouze uvádí, že „pečlivé přečtení zápisů [ze zasedání Rady guvernérů ECB] odhaluje, že zástupci ECB v řadě případů uvedli, že ukončí program [ELA poskytnutý Laiki], pokud [Kyperská republika] nedokáže učinit potřebný pokrok k zajištění programu hospodářské záchraný“, aniž kdy bylo tvrzeno, že tito zástupci požadovali, aby měl takový program určitou formu nebo specifické vlastnosti.
- 150 I v případě, že se potvrdí, výroky člena Výkonné rady ECB na zasedáních Euroskupiny ze dne 15. a 16. března 2013 nepodporují tezi žalobců. Podle novinového článku ze dne 19. února 2015 nadepsaného „Did the troika defraud billions at the expense of thousands of depositors in Cyprus?“ (Zpronevěřila ‚trojka‘ na Kypru miliardy na úkor tisíců vkladatelů?), na který se žalobci odvolávají, tento člen Výkonné rady ECB hrozil, že zbaví kyperské banky přístupu k ELA. Z výroků uvedených v tomto článku nicméně vůbec nevyplyvá, že uvedený člen výkonné rady ECB zamýšlel podmínit další absenci výhrad ECB k zachování ELA přijetím škodlivých opatření. V souvislosti s výpovědí ministra financí Kyperské republiky před vyšetřovacím výborem kyperského parlamentu v době rozhodné z hlediska skutkového stavu lze nejvýše uvažovat o tom, že se tyto výroky týkaly zavedení daně ze všech bankovních vkladů v Kyperské republice. Avšak tato daň, jejíž zavedení bylo dne 19. března 2013 kyperským parlamentem odmítnuto (viz bod 22 výše), není jedním ze škodlivých opatření.

151 Za těchto okolností je třeba dospět k závěru, jak v podstatě tvrdí ECB, že z tiskové zprávy ze dne 21. března 2013 vyplývá, že Kyprská republika mohla za účelem zajištění solventnosti dotčených bank bez omezení přijímat jiná opatření než škodlivá opatření (v tomto smyslu viz obdobně usnesení ze dne 14. července 2016, Alcimos Consulting v. ECB, T-368/15, nezveřejněné, EU:T:2016:438, s. 38). Nelze tedy mít za to, že touto tiskovou zprávou nebo rozhodnutím, o němž vypovídá, ECB požadovala, aby Kyprská republika tato opatření přijala.

4) „[Rozhodnutí] pokračovat v poskytování ELA“ údajně přijatá ECB

152 Žalobci rozlišují mezi rozhodnutím Rady guvernérů ECB ze dne 21. března 2013 (viz body 134 až 151 výše) a tím, co považují za rozhodnutí ECB „pokračovat v poskytování ELA“. Na jednání žalobci uvedli, že tato rozhodnutí předcházela tiskové zprávě ze dne 21. března 2013.

153 V této době však ELA spadala pouze do pravomoci vnitrostátních orgánů obezřetnostního dohledu (viz body 137 až 143 výše), jelikož Rada guvernérů ECB měla v této oblasti pravomoc pouze omezit operace ELA, které podle ní byly v rozporu s cíli a úkoly ESCB. Je tedy třeba mít za to, že akty ECB, na něž žalobci odkazují, jsou těmi, prostřednictvím nichž ECB před 21. březnem 2013 rozhodla nevznášet výhrady k ELA.

154 Je však třeba konstatovat, že z písemností ve spise nevyplývá, že ECB takovými rozhodnutími vyžadovala přijetí škodlivých opatření Kyprskou republikou. Naopak samotní žalobci na jednání uznali, že se těchto rozhodnutí dovolávali pouze k zdůraznění údajné svévolnosti rozhodnutí Rady guvernérů ECB ze dne 21. března 2013.

155 Nelze tedy mít za to, že „[rozhodnutími] pokračovat v poskytování ELA“ předcházejícími tiskové zprávě ze dne 21. března 2013 ECB požadovala, aby Kyprská republika přijala škodlivá opatření.

5) Pozdější akty

156 Mezi spornými akty (viz bod 77 pátá a šestá odrážka výše) jsou rovněž tyto čtyři skupiny aktů:

- sjednání a uzavření memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013 Komise;
- „závěry Komise, podle nichž opatření přijatá kyprskými orgány byla v souladu s podmíněností“ a schválení ze strany Komise a ECB vyplacení různých tranší PFP Kyprské republiky;
- prohlášení Euroskupiny ze dne 12. dubna, 13. května a 13. září 2013;
- rozhodnutí 2013/236.

157 Tyto akty jsou z doby po 29. březnu 2013, a tedy po přijetí škodlivých nařízení. Není tedy možné se domnívat, že žalované prostřednictvím těchto aktů vyžadovaly přijetí škodlivých opatření obsažených v těchto nařízeních. Nanejvýš tak mohly vyžadovat přijetí škodlivých opatření zavedených změnami škodlivých nařízení ze dne 30. července 2013, jak jsou uvedeny v bodech 33 a 34 výše. Žalobci nicméně tvrdí, že všechny sporné akty jsou součástí „kontinua“, které začíná jednáním žalovaných vedoucím k přijetí dohody o podmíněnosti a pokračuje jejich různými zásahy před a po podpisu memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013. Na jednání žalobci uvedli, že každý z těchto aktů a jednání byl „nezbytným článkem v řetězci podmíněnosti“. Za těchto okolností by odmítnutí žalovaných přijmout jeden z uvedených aktů znamenalo neúspěch škodlivých opatření, která by (již) nemohla být provedena.

- 158 Podstatou argumentace žalobců je, že přijetí každého z aktů uvedených v bodě 156 výše žalovanými bylo nezbytnou podmínkou pro zachování nebo další provádění škodlivých opatření Kyperskou republikou. Je však třeba konstatovat, že tyto úvahy zůstávají pouhou spekulací. Z písemností ve spise totiž nevyplyvá, že by Kyperská republika byla nucena zrušit nebo přestat provádět škodlivá opatření, pokud by některý z pozdějších aktů uvedených v bodě 156 výše nebyl přijat.
- 159 Je však možné písemnosti žalobců před Tribunálem, zejména jejich argument, že Kyperská republika nemohla bez porušení některých z těchto pozdějších aktů zrušit zákon ze dne 22. března 2013 a škodlivá nařízení nebo ukončit provádění škodlivých opatření zavedených dne 29. března 2013, vykládat v tom smyslu, že žalované nutily Kyperskou republiku zachovat nebo dále provádět tato opatření. Tvrzená škoda by pak vznikla nejen přijetím škodlivých opatření, ale také jejich zachováním a dalším prováděním.
- 160 Je tedy třeba zkoumat, zda žalované přijetím aktů uvedených v bodě 156 výše uložily Kyperské republice povinnost zachovat nebo dále provádět škodlivá opatření, která byla zavedena dne 29. března 2013. Bude také zkoumáno, zda žalované prostřednictvím těchto aktů vyžadovaly přijetí škodlivých opatření zavedených změnami škodlivých nařízení ze dne 30. července 2013, jak jsou uvedeny v bodech 33 a 34 výše.
- 161 Zaprvé, pokud jde o uzavření memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013 Komise, je třeba uvést, že opatření v něm uvedená jsou rozdělena do tří skupin, z nichž každá se týká jiného cíle, a sice zaprvé obnovení zdraví kyperského finančního systému a důvěry vkladatelů a trhu, zadruhé pokračování procesu fiskální konsolidace a zatřetí provádění strukturálních reforem.
- 162 Škodlivá opatření jsou uváděna v rámci prvního z těchto tří skupin. Nejprve jsou stručně popsána pod nadpisem „Dosavadní pokrok“ a poté podrobněji v bodech 1.23 až 1.28 memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013 (viz bod 42 výše).
- 163 Úvodem je třeba přezkoumat argument ECB a Komise, že škodlivá opatření jsou v tomto memorandu o porozumění uvedena pro čistě historické a popisné účely (viz bod 87 výše).
- 164 V tomto ohledu se zaprvé v bodech D a F odůvodnění memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013 uvádí, že PFP je poskytován Kyperské republice za předpokladu, že dodržuje opatření v něm uvedená a že Rada guvernérů EMS musí na základě zpráv Komise před uskutečněním každé platby rozhodnout, zda tato opatření byla dodržena. V rozporu s tím, co tvrdí Komise, žádné ustanovení memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013 nenaznačuje, že se Kyperská republika může omezit na přijetí určitých nových opatření. Spíše z celkového výkladu tohoto memoranda vyplývá, že provádění všech opatření v něm uvedených, a tedy i zachování těch, která již byla přijata před jeho podpisem, bylo považováno za nezbytné.
- 165 Zadruhé v bodech 1.23 až 1.28 memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013 jsou již přijatá opatření uváděna ve spojení s opatřeními, která mají být přijata. Posledně uvedená by bez již přijatých opatření postrádala smysl. V bodě 1.26 memoranda ze dne 26. dubna 2013 se tak uvádí, že rekapitalizace BoC byla provedena zejména převodem nepojištěných vkladů na akcie (již přijaté opatření), a v bodě 1.27 tohoto memoranda se uvádí, že pokud se na základě posouzení kapitálových potřeb BoC, které by muselo být provedeno později, bude mít za to, že má BoC nedostatek kapitálu, větší část nepojištěných vkladů bude muset být převedena na akcie, zatímco pokud se bude mít za to, že BoC je překapitalizována, budou mít majitelé nepojištěných vkladů nárok na vrácení peněz (opatření, které má být přijato).
- 166 Je tedy třeba odmítnout argument Komise a ECB, že škodlivá opatření jsou v memorandu o porozumění ze dne 26. dubna 2013 uvedena pro čistě historické a popisné účely, a je proto třeba mít za to, že bod 1.26 tohoto memoranda o porozumění vyžaduje zachování škodlivých opatření

zavedených dne 29. března 2013 jako podmínku pro poskytnutí PFP. Pokud jde o bod 1.27 tohoto memoranda, zabývá se dalšími převody vkladů BoC na akcie, jak byly zavedeny dne 30. července 2013 změnami nařízení č. 103 uvedenými v bodě 33 výše.

- 167 Je však třeba uvést, že Komise podepsala memorandum o porozumění ze dne 26. dubna 2013 jménem EMS v souladu s čl. 13 odst. 4 Smlouvy o EMS. Jak bylo připomenuto v bodě 129 výše, funkce svěřené Komisi a ECB v rámci Smlouvy o EMS nezahrnují žádnou vlastní rozhodovací pravomoc a činnosti vykonávané těmito dvěma orgány v rámci této smlouvy zavazují pouze EMS (rozsudky ze dne 27. listopadu 2012, Pringle, C-370/12, EU:C:2012:756, bod 161 a ze dne 20. září 2016, Ledra Advertising a další v. Komise a ECB, C-8/15 P až C-10/15 P, EU:C:2016:701, bod 53). Požadavek zachování a dalšího provádění škodlivých opatření, jakož i případný požadavek na dodatečné převody akcií BoC, obsažené v tomto memorandu o porozumění, jsou tedy přičitatelné pouze EMS, a nikoliv Komisi.
- 168 Z výše uvedeného vyplývá, že při uzavírání memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013 Komise nevyžadovala ani zachování a další provádění škodlivých opatření zavedených Kyperskou republikou dne 29. března 2013, ale omezila se na poskytnutí operativní pomoci EMS pro uzavření dohody, za kterou je zodpovědný pouze EMS a Kyperská republika. Stejný závěr se týká škodlivých opatření zavedených dne 30. července 2013 změnami škodlivých nařízení uvedenými v bodech 33 a 34 výše.
- 169 Zadruhé i za předpokladu, že lze mít za to, že požadovaly zachování nebo další provádění škodlivých opatření nebo přijetí škodlivých opatření zavedených dne 30. července 2013 změnami škodlivých nařízení uvedenými v bodech 33 a 34 výše, jsou zjištění Komise, že „opatření přijatá kyperskými orgány byla v souladu s podmíněností“ a schválení ze strany Komise a ECB vyplacení jednotlivých tranší PFP Kyperské republiky (viz bod 156 druhá odrážka výše) z důvodů podobných důvodům uvedeným v bodech 167 a 168 výše přičitatelná pouze EMS. Pokud Komise v souladu s čl. 13 odst. 7 Smlouvy o EMS zajišťuje v součinnosti s ECB dodržování podmíněnosti spojené s PFP, omezuje se na plnění operativní úlohy jménem EMS, který jediný má rozhodovací pravomoc.
- 170 Zatřetí, co se týče prohlášení Euroskupiny ze dne 12. dubna, 13. května a 13. září 2013 (viz bod 156 třetí odrážka výše), je třeba uvést, že se v nich Euroskupina nijak nezmiňuje o potřebě zachovat nebo dále provádět škodlivá opatření, aby Kyperská republika mohla využívat jednotlivé tranše PFP poskytované EMS. Nezmiňuje se ani o nutnosti přijmout škodlivá opatření zavedená dne 30. července 2013 změnami škodlivých nařízení uvedenými v bodech 33 a 34 výše. V těchto prohlášeních Euroskupina v podstatě pouze velmi stručně popisuje a vítá některá opatření přijatá kyperskými orgány a vyjadřuje názor, že tato opatření mohou pomoci zmírnit finanční obtíže, kterým Kyperská republika čelí. Euroskupina v uvedených prohlášeních rovněž popisuje minulé a budoucí fáze postupu finanční pomoci a zejména vyjadřuje svou podporu vyplacení nové tranše pomoci.
- 171 Nelze mít tudíž za to, že Euroskupina prostřednictvím prohlášení ze dne 12. dubna, 13. května a 13. září 2013 požadovala zachování nebo další provádění škodlivých opatření nebo přijetí škodlivých opatření zavedených dne 30. července 2013 změnami škodlivých nařízení uvedenými v bodech 33 a 34 výše.
- 172 Začtvrté, pokud jde o rozhodnutí 2013/236 (viz bod 156 čtvrtá odrážka výše), kterým Rada „schválila a začlenila do souboru právních předpisů Unie“ údajně protiprávní podmínky poskytnutí PFP, je třeba uvést, že v rozporu s tím, co v podstatě uvádějí žalobci, nejsou v něm všechna škodlivá opatření konkrétně uvedena. Pouze body 5 a 9 odůvodnění tohoto rozhodnutí a jeho čl. 2 odst. 6, které se přímo nevztahují na většinu škodlivých opatření, se týkají otázek s nimi spojenými.

173 Bod 5 odůvodnění rozhodnutí 2013/236 obsahuje pasáž, která zní následovně:

„Dne 25. března 2013 dosáhla Euroskupina politické dohody s kyperskými orgány o základních kamenech makroekonomického ozdravného programu. Bankovní sektor se měl restrukturalizovat a zredukovat [...]. Rekapitalizace dvou největších bank navíc měla být provedena téměř výlučně z vnitřních zdrojů těchto bank (tj. ze strany akcionářů, držitelů dluhopisů a věřitelů).“

174 Bod 9 odůvodnění rozhodnutí 2013/236 zní takto:

„Posílení dlouhodobé odolnosti kyperského bankovního sektoru má zásadní význam pro obnovení finanční stability na Kypru a následně – vzhledem k silným vzájemným vazbám – pro zachování finanční stability v eurozóně jako celku. V současnosti probíhá podstatná redukce a restrukturalizace kyperského bankovního sektoru. Kyperská poslanecká sněmovna přijala zákony, které stanoví ucelený rámec pro ozdravení a řešení problémů úvěrových institucí. Pomocí tohoto nového rámce byl kyperský bankovní sektor okamžitě a výrazně zredukován. Pro zachování likvidity kyperského bankovního sektoru byla uložena dočasná správní opatření, včetně kontroly pohybu kapitálu.“

175 V těchto dvou bodech odůvodnění Rada obecně popisuje úsilí o restrukturalizaci finančního sektoru již provedené kyperskými orgány, ale blíže nerozebírá obsah škodlivých opatření zavedených dne 29. března 2013, kromě obecného odkazu na roli akcionářů a vkladatelů dotčených bank při jejich rekapitalizaci ani neuvádí, že tato opatření musí být zachována nebo že kyperské orgány musí pokračovat v jejich provádění. Rada se blíže nezmiňuje ani o škodlivých opatřeních zavedených dne 30. července 2013 změnami škodlivých nařízení uvedenými v bodech 33 a 34 výše.

176 Pokud jde o čl. 2 odst. 6 rozhodnutí 2013/236, ten stanoví:

„Ve snaze ozdravit svůj finanční sektor [Kyperská republika] i nadále důkladně reformuje a restrukturalizuje bankovní sektor a posiluje životaschopné banky prostřednictvím obnovení jejich kapitálu, řešení problémů s likviditou a posílení dohledu nad nimi. Program stanoví tato opatření a výstupy:

- a) zajištění pečlivého sledování stavu likvidity v bankovním sektoru. Jsou pečlivě sledována nedávno zavedená dočasná omezení volného pohybu kapitálu. Cílem je, aby tyto kontroly zůstaly jen po dobu nezbytně nutnou [...]. Střednědobé plány v oblasti financování a kapitálu u domácích bank, které jsou závislé na financování centrální bankou nebo na státní podpoře, by měly realisticky odrážet očekávané snižování pákového efektu v bankovním sektoru a omezit závislost na úvěrech od centrálních bank, aniž by došlo k nucenému prodeji [...] aktiv a úvěrové krizi. Předpisy o minimálních požadavcích na likviditu jsou aktualizovány, aby se v budoucnosti zabránilo nadměrné koncentraci aktiv určitých emitentů;
- b) provedení nezávislého ocenění aktiv [dotčených bank] a rychlé začlenění operací [Laiki] do [BoC]. Ocenění se provede rychle, aby bylo možné dokončit konverzi vkladů na kapitál v [BoC];
- c) přijetí nezbytných regulativních požadavků, pokud jde o zvýšení minimálního ukazatele kapitálové přiměřenosti (core tier 1) na 9 % do konce roku 2013;
- d) přijetí opatření k minimalizaci nákladů na restrukturalizaci bank hrazených daňovými poplatníky. Podkapitalizované komerční a družstevní úvěrové instituce získají v co největší míře kapitál ze soukromých zdrojů, než jim budou poskytnuta opatření státní podpory. Veškeré plány na restrukturalizaci musí být před poskytnutím takové podpory formálně schváleny podle pravidel poskytování státní podpory [...];
- e) zajištění toho, že bude vytvořen úvěrový rejstřík [...];

- f) posílení bankovní správy, včetně zákazu poskytování úvěrů nezávislým členům správní rady nebo osobám, které jsou s nimi ekonomicky spjaty;
- g) maximalizace objemu splacených prostředků z úvěrů v selhání a zároveň minimalizace pobídek pro strategická selhání ze strany dlužníků [...];
- h) sladění regulace družstevních úvěrových institucí a dohledu nad nimi s podmínkami platnými pro komerční banky;
- i) ověření životaschopnosti družstevních úvěrových institucí a vypracování strategie pro budoucí strukturu, fungování a životaschopnost sektoru družstevních úvěrových institucí, a to za konzultací s Komisí, ECB a MMF [...] do poloviny roku 2015;
- j) posílené sledování zadluženosti podnikatelského sektoru a sektoru domácností a zřízení rámce pro cílenou restrukturalizaci dluhu soukromého sektoru [...];
- k) posílení rámce proti praní peněz a zajištění úplné transparentnosti subjektů [...];
- l) zavedení povinného dohledu založeného na úrovni kapitalizace;
- m) začlenění zátěžových testů do [...] bankovního dohledu a
- n) zavedení jednotného systému předávání údajů pro banky a úvěrové instituce.“

¹⁷⁷ Z těchto „opatření a výstupů“ lze za takové, které mají co do činění se škodlivými opatřeními, považovat pouze ty, jež jsou uvedeny jednak v čl. 2 odst. 6 písm. b) rozhodnutí 2013/236 a týkají se začlenění Laiki do BoC a převodu vkladů na akcie v rámci BoC a dále v čl. 2 odst. 6 písm. d) téhož rozhodnutí a týkají se snížení nákladů na restrukturalizaci bank, které nese daňový poplatník.

¹⁷⁸ Pokud jde nejprve o začlenění Laiki do BoC, je důležité zdůraznit, že se čl. 2 odst. 6 písm. b) rozhodnutí 2013/236 omezuje na obecné určení opatření, které měla Kyperská republika přijmout. Toto ustanovení neuvádí, že začlenění Laiki do BoC musí být provedeno konkrétním způsobem. Kyperské orgány proto měly přinejmenším významný prostor pro uvážení při vymezování tohoto způsobu. Začlenění Laiki do BoC samo o sobě nemohlo být stíženo žádnou z protiprávností vytýkaných žalobci. Nanejvýš by takovou protiprávností mohl být stížen způsob provádění tohoto opatření. Proto, i kdyby byla prokázána škoda, o které má žalobkyně za to, že ji utrpěla v důsledku začlenění Laiki do BoC, byla by důsledkem nikoli čl. 2 odst. 6 písm. b) rozhodnutí 2013/236, ale opatření přijatých Kyperskou republikou k provedení tohoto začlenění.

¹⁷⁹ Co se dále týče snížení nákladů na restrukturalizaci bank, které nese daňový poplatník, je třeba uvést, že čl. 2 odst. 6 písm. d) rozhodnutí 2013/236 pouze v obecné rovině předepisuje přijetí opatření k tomuto účelu a dále požaduje, aby podkapitalizované komerční a družstevní úvěrové instituce získaly v co největší míře kapitál ze soukromých zdrojů, než jim budou poskytnuta opatření státní podpory. Čl. 2 odst. 6 písm. d) rozhodnutí 2013/236 neuvádí žádný konkrétní prostředek, prostřednictvím něhož by tohoto mělo být dosaženo, a nechává tak Kyperské republice v tomto ohledu široký prostor pro uvážení. Tento výklad je podpořen skutečností, že se uvedené ustanovení vztahuje jak na komerční úvěrové instituce, tak na družstevní úvěrové instituce, zatímco pouze první z nich byly předmětem škodlivých opatření. Uvedené ustanovení tedy nelze chápat tak, že ukládá zachování nebo další provádění škodlivých opatření Kyperskou republikou.

¹⁸⁰ Pokud jde konečně o převod vkladů svěřených BoC na akcie, je třeba uvést, že čl. 2 odst. 6 písm. b) rozhodnutí 2013/236 vyžaduje, aby se ve lhůtě umožňující provedení tohoto převodu uskutečnilo nezávislé ocenění aktiv dotčených bank. Z toho implicitně, ale nevyhnutelně vyplývá, že aniž by byla dotčena praktická proveditelnost takového postupu, neumožňoval čl. 2 odst. 6 písm. b) rozhodnutí

2013/236 kyperským orgánům přehodnotit převod vkladů BoC na akcie. Za okolností projednávané věci a zejména s ohledem na finanční situaci dotčených bank však mohl být požadavek zachování nebo dalšího provádění tohoto převodu bez ohledu na jeho přesnou podobu stížen jednou nebo vícero protiprávnostmi, jichž se žalobci dovolávají.

181 Proto je třeba mít za to, že Rada prostřednictvím čl. 2 odst. 6 písm. b) rozhodnutí 2013/236 požadovala, aby Kyperská republika zachovala nebo dále prováděla škodlivá opatření spočívající v převodu nepojištěných vkladů BoC na akcie. Naproti tomu Rada při přijímání rozhodnutí 2013/236 nevyžadovala, aby Kyperská republika zachovala nebo dále prováděla ostatní škodlivá opatření zavedená dne 29. března 2013 nebo přijala ta, jež byla zavedena po tomto datu změnami škodlivých nařízení uvedenými v bodech 33 a 34 výše.

182 V souladu se závěry uvedenými v bodě 103 výše je proto třeba zkoumat, zda měla Kyperská republika prostor pro uvážení, aby se vyhnula požadavku zachovat nebo dále provádět škodlivá opatření uvedenému přinejmenším implicitně v čl. 2 odst. 6 písm. b) rozhodnutí 2013/236 a týkajícím se převodu vkladů BoC na akcie.

b) K otázce, zda měla Kyperská republika prostor pro uvážení, aby se vyhnula požadavku zachovat nebo dále provádět opatření spočívající v převodu vkladů BoC na akcie

183 Rozhodnutí 2013/236 přijala Rada na návrh Komise na základě „Smlouvy o fungování Evropské unie, a zejména jejího čl. 136 odst. 1 ve spojení s čl. 126 odst. 6“. Toto rozhodnutí bylo zveřejněno v řadě L *Úředního věstníku Evropské unie*, která slouží ke zveřejňování právně závazných aktů.

184 V tomto ohledu je třeba připomenout, že čl. 136 odst. 1 SFEU stanoví:

„K zajištění řádného fungování hospodářské a měnové unie a v souladu s příslušnými ustanoveními Smluv přijme Rada některým z příslušných postupů uvedených v člancích 121 a 126, s výjimkou postupu podle čl. 126 odst. 14, opatření týkající se [ČSME]:

- a) k posílení koordinace jejich rozpočtové kázně a dohledu nad ní;
- b) k vypracování směrů hospodářské politiky pro tyto státy, přičemž se dbá na to, aby byly slučitelné se směry přijímanými pro celou Unii a byl nad nimi zajištěn dohled.“

185 Článek 126 odst. 6 SFEU, který se týká postupu, na jehož základě bylo přijato rozhodnutí 2013/236, stanoví, že Rada na návrh Komise a po zvážení všech připomínek, které dotýčný členský stát případně učiní, „rozhodne“ po celkovém zhodnocení, zda v tomto členském státě existuje nadměrný schodek.

186 Rozhodnutí 2013/236 proto představuje rozhodnutí ve smyslu čl. 288 čtvrtého pododstavce SFEU. Jako takové bylo toto rozhodnutí během doby své platnosti pro Kyperskou republiku závazné v celém rozsahu, včetně jejího čl. 2 odst. 6 písm. b).

187 Závaznost rozhodnutí 2013/236 je potvrzena jak jeho zněním a obsahem, tak i kontextem, do něhož zapadá, a záměrem autora. Zaprvé, zatímco jsou body 7, 10, 11, 13 a 14 odůvodnění tohoto rozhodnutí formulovány podmíněně, jeho ustanovení jsou formulována zcela kogentně, o čemž vypovídá systematické používání přítomného času oznamovacího způsobu v člancích 1 a 2 (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 5. září 2012, Rahman a další, C-83/11, EU:C:2012:519, bod 21). Článek 1 odst. 1 rozhodnutí 2013/236 tak stanoví, že Kyperská republika „důsledně provádí makroekonomický ozdravný program [...], jehož hlavní prvky jsou stanoveny v článku 2 tohoto rozhodnutí“. Jak bylo uvedeno v bodě 176 výše, čl. 2 odst. 6 tohoto rozhodnutí zejména stanoví, že „[Kyperská republika] i nadále důkladně reformuje a restrukturalizuje bankovní sektor a posiluje životaschopné banky prostřednictvím obnovení jejich kapitálu, řešení problémů s likviditou a posílení

dohledu nad nimi“. Za tímto účelem makroekonomický ozdravný program „stanoví“, jak bylo uvedeno v bodech 176 a 177 výše, „opatření a výstupy“, mezi něž patří opatření spočívající v rychlém uskutečnění nezávislého ocenění aktiv dotčených bank, aby bylo možné v rámci BoC dokončit převod vkladů na akcie.

- 188 Zadruhé z písemných podání Rady Tribunálu vyplývá, že rozhodnutí 2013/236 mělo vyvolat závazné právní účinky a že Rada měla v úmyslu mu takové účinky přiznat. V tomto ohledu zaprvé Rada výslovně připouští, že při přijímání tohoto rozhodnutí považovala za nezbytné, aby „učinila [Kyperskou republiku] adresátem aktu s právně závaznými účinky“.
- 189 Zadruhé je třeba připomenout, že rozhodnutí 2013/236 bylo přijato dne 25. dubna 2013, tedy jednak den po zasedání ze dne 24. dubna 2013, během něhož Rada guvernérů EMS zejména rozhodla o poskytnutí podpory stability Kyperské republiky v podobě PFP a schválila nový návrh memoranda o porozumění, a dále den před podpisem memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013 (viz body 39 až 41 výše).
- 190 V této souvislosti bylo podle odpovědi Rady na organizační procesní opatření Tribunálu rozhodnutí 2013/236 součástí „běžné praxe zavedené od počátku krize eurozóny, v souladu s níž je podmíněnost spojená s pomocí, která byla předmětem mezivládní dohody mezi přijímajícím členským státem a EMS, spojena s rozhodnutími přijatými Radou na základě článku 136 SFEU“, aby byla „zaručena shoda a soudržnost mezivládní oblasti působnosti s unijní oblastí působnosti“.
- 191 Z výše uvedeného vyplývá, že podle čl. 2 odst. 6 písm. b) rozhodnutí 2013/236 Kyperská republika neměla žádný prostor pro uvážení k přehodnocení převodu vkladů BoC na akcie.

c) Závěr k přičitatelnosti přijetí, zachování nebo další provádění škodlivých opatření žalovaným

- 192 S ohledem na všechny výše uvedené závěry je třeba dospět k závěru, že zachování nebo další provádění škodlivého opatření Kyperskou republikou spočívajícího v převodu nepojištěných vkladů BoC na akcie je přinejmenším z části přičitatelné Unii. V důsledku toho má Tribunál pravomoc rozhodnout o projednávané žalobě v rozsahu, v němž se týká tohoto opatření, jak vyplývá z čl. 2 odst. 6 písm. b) rozhodnutí 2013/236.
- 193 Naproti tomu, aniž by bylo třeba zkoumat, zda měla Kyperská republika v tomto ohledu prostor pro uvážení, je třeba mít za to, že přijetí, zachování a další provádění ostatních škodlivých opatření nemůže být přičitatelné žalovaným. Tribunál tedy nemá pravomoc o nich v rámci projednávané žaloby rozhodnout.

2. K založení mimosmluvní odpovědnosti Unie z důvodu některých aktů a jednání žalovaných

- 194 Argumenty žalobců mohou být vykládány v tom smyslu, že bez ohledu na to, zda přijetí škodlivých opatření nebo případně jejich zachování nebo další provádění je přičitatelné žalovaným, některé jejich akty a jednání související s poskytnutím PFP založily odpovědnost Unie. Jedná se zaprvé o akty a jednání, kterými byla podle žalobců škodlivá nařízení „schválena Komisí, ECB, Euroskupinou a Radou“, zadruhé o jednání Komise a ECB týkající se memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013, zatřetí o předávání konkrétních ujištění ohledně nepřijetí škodlivých opatření žalovanými a zejména Euroskupinou a začtvrté o různá rozhodnutí přijatá ECB, pokud jde o ELA ve prospěch Laiki.
- 195 U každého z těchto aktů nebo jednání je třeba stanovit, zda je způsobilý založit odpovědnost Unie.

- 196 Zprv, pokud jde o údajné schválení škodlivých nařízení žalovanými (viz bod 194 výše), je třeba konstatovat, že žalobci nepopisují s přesností akty nebo jednání, na které se zaměřují, ale pouze odkazují na „podmíněnost, kterou žalované orgány potvrdily a schválily při schvalování poskytnutí finanční pomoci“. Je však možné ze struktury jejich argumentace vyvodit, že se takto zaměřují na dohled Komise a ECB nad prováděním škodlivých opatření podle čl. 13 odst. 7 Smlouvy o EMS, dále na dohled nad makroekonomickým ozdravným programem podle čl. 1 odst. 2 rozhodnutí 2013/236 a konečně na prohlášení Euroskupiny ze dne 12. dubna a 13. května 2013. Na podporu této argumentace se žalobci opírají o rozsudek ze dne 14. července 1967, *Kampffmeyer a další v. Komise* (5/66, 7/66, 13/66 až 16/66 a 18/66 až 24/66, nezveřejněný, EU:C:1967:31, s. 317), z něhož plyne, že odpovědnost Unie může být založena schválením aktů, které žalující straně způsobily škodu, orgány Unie.
- 197 V tomto ohledu Tribunál poznamenává, že dohled Komise a ECB nad prováděním škodlivých opatření podle čl. 13 odst. 7 Smlouvy o EMS bude přezkoumán spolu s ostatními jednáními těchto orgánů souvisejícími s memorandem o porozumění ze dne 26. dubna 2013 (viz body 201 až 204 níže).
- 198 Dále je třeba poznamenat, že dohled Komise a ECB nad prováděním makroekonomického ozdravného programu podle čl. 1 odst. 2 rozhodnutí 2013/236 spadá do vlastní pravomoci orgánů Unie, která jim byla svěřena unijním právem, a může proto založit odpovědnost Unie.
- 199 Konečně, pokud jde o prohlášení Euroskupiny ze dne 12. dubna a 13. května 2013, je třeba připomenout, že jak bylo zdůrazněno v bodě 113 výše, článek 1 protokolu č. 14 ze dne 26. října 2012 o Euroskupině stanoví, že Euroskupina zasedá, „aby mohli [ministři, kteří ji tvoří,] diskutovat o otázkách spojených se zvláštní odpovědností, kterou sdílejí v oblasti jednotné měny“. Tyto otázky spadají do působnosti Unie podle čl. 119 odst. 2 SFEU za účelem plnění cílů stanovených v článku 3 SEU, mezi něž patří zřízení hospodářské a měnové unie, jejíž měnou je euro.
- 200 Ve svých prohlášeních ze dne 12. dubna a 13. května 2013 Euroskupina pouze velmi stručně popsala a uvítala některá opatření přijatá kyperskými orgány a vyjádřila názor, že tato opatření mohou zejména pomoci zmírnit finanční obtíže, kterým Kyperská republika čelí (viz bod 170 výše). Vzhledem k závěrům uvedeným v bodě 199 výše nelze mít za to, že vyjádření takového stanoviska Euroskupinou nespadá do pravomocí svěřených jí unijním právem. Může proto založit odpovědnost Unie.
- 201 Zadruhé žalobci uvádějí několik jednání Komise a ECB týkajících se memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013, a sice sjednání a podpis memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013 Komisí a dohled ECB a Komise podle čl. 13 odst. 7 Smlouvy o EMS. V tomto ohledu je třeba uvést, že, úkoly svěřené Komisi a ECB Smlouvou o EMS nezasahují do působnosti, kterou Smlouva o EU a Smlouva o FEU svěřují těmto orgánům. Pokud jde zejména o Komisi, ukládá jí čl. 13 odst. 3 a 4 Smlouvy o EMS dbát na slučitelnost memorand o porozumění uzavíraných EMS s unijním právem tak, aby si v rámci Smlouvy o EMS zachovala úlohu strážkyně Smluv, jak vyplývá z čl. 17 odst. 1 SEU, podle něhož „podporuje obecný zájem Unie“ a „dohlíží na uplatňování práva Unie“. Je tedy povinna se zdržet podpisu memoranda o porozumění, o jehož slučitelnosti s právem Unie má pochybnosti (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 20. září 2016, *Ledra Advertising a další v. Komise a ECB*, C-8/15 P až C-10/15 P, EU:C:2016:701, body 56 až 59).
- 202 Z toho důvodu je žalující strana oprávněna dovolávat se proti Komisi v rámci žaloby na náhradu škody protiprávních jednání týkajících se přijetí memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013 jménem EMS (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 20. září 2016, *Ledra Advertising a další v. Komise a ECB*, C-8/15 P až C-10/15 P, EU:C:2016:701, bod 55).
- 203 V rozporu s tvrzeními ECB nelze vyvodit z rozsudku ze dne 20. září 2016, *Ledra Advertising a další v. Komise a ECB* (C-8/15 P až C-10/15 P, EU:C:2016:701), že protiprávní jednání Komise v souvislosti s přijetím memoranda o porozumění jsou jedinými protiprávními jednáními orgánu Unie v rámci

Smlouvy o EMS, která mohou založit její mimosmluvní odpovědnost. Soudní dvůr v tomto rozsudku nejprve rozhodl, že právní povaha aktů EMS, které jsou závazné pouze pro EMS a nejsou součástí unijního právního řádu, nemůže bránit tomu, aby byla proti Komisi a ECB v rámci žaloby na určení mimosmluvní odpovědnosti uplatněna určitá protiprávní jednání související případně s přijetím memoranda o porozumění jménem EMS (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 20. září 2016, Ledra Advertising a další v. Komise a ECB, C-8/15 P až C-10/15 P, EU:C:2016:701, body 53 až 55). Dále byť čl. 17 odst. 1 SEU a čl. 13 odst. 3 a 4 Smlouvy o EMS ukládají Komisi povinnosti, které nepřísluší ECB (viz bod 201 výše), je třeba poznamenat, že ECB prostřednictvím svých funkcí v rámci Smlouvy o EMS podporuje obecné hospodářské politiky Unie podle čl. 282 odst. 2 SFEU (rozsudek ze dne 27. listopadu 2012, Pringle, C-370/12, EU:C:2012:756, bod 165). Konečně je důležité zdůraznit, že stejně jako Komise je ECB povinna dodržovat Listinu základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), jedná-li mimo právní rámec Evropské unie (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 20. září 2016, Ledra Advertising a další v. Komise a ECB, C-8/15 P až C-10/15 P, EU:C:2016:701, bod 67). Z toho vyplývá, že lze v rámci žaloby na náhradu škody namítat protiprávní jednání související s dohledem ECB a Komise nad uplatňováním škodlivých opatření.

- 204 Sjednávání a podpis memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013 Komisí a dohled nad uplatňováním škodlivých opatření ze strany ECB a Komise podle čl. 13 odst. 7 Smlouvy o EMS tak mohou založit odpovědnost Unie.
- 205 Zatřetí, pokud jde o předávání konkrétních ujištění ohledně nepřijetí škodlivých opatření žalovanými a zejména Euroskupinou, je třeba připomenout, že zásada ochrany legitimního očekávání je obecnou zásadou unijního práva vyšší právní síly, jejíž cílem je ochrana jednotlivců (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. května 1992, Mülder a další v. Rada a Komise, C-104/89 a C-37/90, EU:C:1992:217, bod 15) a jejíž porušení orgánem Unie může založit odpovědnost Unie (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. června 1990, Sofrimport v. Komise, C-152/88, EU:C:1990:259, bod 26).
- 206 V důsledku toho předávání konkrétních ujištění ohledně nepřijetí škodlivých opatření žalovanými a zejména Euroskupinou může založit odpovědnost Unie.
- 207 Začtvrté, rozhodnutí přijatá ECB ohledně ELA jsou akty přijaté orgánem Unie při výkonu vlastní pravomoci, která jí byla svěřena unijním právem, a může proto založit odpovědnost Unie.

3. Závěr k pravomoci Tribunálu

- 208 S ohledem na všechny výše uvedené závěry je třeba mít za to, že Tribunál má pravomoc rozhodovat o projednávané žalobě v rozsahu, v němž se týká zaprvé údajného schválení škodlivých nařízení žalovanými, zadruhé povinnosti zachování nebo dalšího provádění převádění nepojištěných vkladů BoC na akcie, jak vyplývá z čl. 2 odst. 6 písm. b) rozhodnutí 2013/236, zatřetí sjednání a podpisu memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013 Komisí, začtvrté dohledu Komise a ECB nad uplatňováním škodlivých opatření podle čl. 13 odst. 7 Smlouvy o EMS, zapáté údajného předávání konkrétních ujištění ze strany žalovaných, a zejména Euroskupiny, že škodlivá opatření nebudou přijata a zašesté rozhodnutí přijatých ECB ohledně ELA.

B. K přípustnosti

- 209 Rada, Komise a ECB tvrdí, že projednávaná žaloba je zcela nebo zčásti nepřípustná. Jejich argumentace se týká dodržení použitelných formálních požadavků (viz body 210 až 234 níže) a nevyčerpání vnitrostátních procesních prostředků (viz body 235 až 242 níže).

1. K dodržení formálních požadavků

- 210 Rada a ECB tvrdí, že žaloba není v souladu s použitelnými formálními požadavky. Zprvce ECB tvrdí, že žaloba nesplňuje požadavky stanovené v čl. 44 odst. 1 jednacího řádu ze dne 2. května 1991. Žalobci v první řadě neprokázali existenci jakékoli příčinné souvislosti mezi údajně protiprávním jednáním vytýkaným žalovaným a údajnou škodou. Žalobci zejména stále nevysvětlili, jak mohla ECB s ohledem na svou čistě poradní úlohu, pokud jde o přijímání škodlivých opatření, odpovídat za tvrzenou škodu. Dále žalobci dostatečně nepopisují škodu, kterou tvrdí, že utrpěli, jelikož neprokázali, že by ztratili menší část svých vkladů, pokud by byla provedena likvidace dotčených bank namísto toho, aby podléhaly škodlivým opatřením. Konečně právní argumenty žalobců jsou tak slabé, že tvrzená protiprávnost opatření přijatých ECB je nedostatečně odůvodněna.
- 211 Zadruhé Rada tvrdí, že žaloba nesplňuje požadavky čl. 21 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie a čl. 44 odst. 1 písm. c) jednacího řádu ze dne 2. května 1991, pokud jde o rozhodnutí 2013/236. Žaloba totiž neumožňuje určit s požadovanou mírou přesnosti ani protiprávnost, o které se žalobci domnívají, že je jí toto rozhodnutí stiženo, ani důvody, pro které se domnívají, že mezi touto protiprávností a škodou, kterou měli utrpět, existuje příčinná souvislost, ani přesný rozsah zapojení Rady do způsobení této škody. Rada na základě to dovozuje, že žaloba je nepřijatelná v rozsahu, v němž se týká uvedeného rozhodnutí.
- 212 Žalobci navrhuji tyto námitky nepřijatelnosti zamítnout.
- 213 Zprvce tvrdí, že žaloba prokazuje přímou příčinnou souvislost mezi protiprávním jednáním žalovaných orgánů a škodou, kterou utrpěli. Pokud jde konkrétně o argument ECB týkající se popisu škody, žalobci mají za to, že se týká věci samé, a nikoli přijatelnosti žaloby.
- 214 Zadruhé poukazují na to, že vysvětlili důvody, proč je rozhodnutí 2013/236, které začleňuje podmínky PFP do unijního práva, protiprávní a způsobilo tvrzenou škodu.
- 215 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle čl. 21 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie a čl. 44 odst. 1 písm. c) jednacího řádu ze dne 2. května 1991 musí každá žaloba uvádět předmět sporu, návrhová žádání a stručný popis žalobních důvodů. Tyto údaje musí být dostatečně jasné a přesné pro to, aby umožnily žalovanému připravit svou obranu a Tribunálu rozhodnout o žalobě případně i bez dalších informací. Za účelem zajištění právní jistoty a řádného výkonu spravedlnosti je k tomu, aby byla žaloba přijatelná, potřeba, aby hlavní skutkové a právní okolnosti, na kterých je založena, vyplývaly přinejmenším stručně, ale uceleně a srozumitelně z textu samotné žaloby (usnesení ze dne 28. dubna 1993, *De Hoe v. Komise*, T-85/92, EU:T:1993:39, bod 20, a rozsudek ze dne 15. června 1999, *Ismeri Europa v. Účetní dvůr*, T-277/97, EU:T:1999:124, bod 29).
- 216 Za účelem splnění těchto požadavků musí žaloba na náhradu škody údajně způsobené orgánem, institucí nebo jiným subjektem Unie nebo některým z jejích zaměstnanců jednajícím při výkonu své funkce obsahovat údaje, které umožňují určit jednání, které žalobce žalovanému vytýká, důvody, na základě kterých má žalobce za to, že mezi jednáním a škodou, o které tvrdí, že ji utrpěl, existuje příčinná souvislost, jakož i charakter a rozsah této škody (rozsudky ze dne 18. září 1996, *Asia Motor France a další v. Komise*, T-387/94, EU:T:1996:120, bod 107, a ze dne 29. ledna 1998, *Dubois et Fils v. Rada a Komise*, T-113/96, EU:T:1998:11, bod 30).
- 217 Před přezkoumáním argumentů účastníků řízení uvedených v bodech 210 až 214 výše s ohledem na tuto judikaturu a za předpokladu, že tvrzení žalobců o vnitřní rekapitalizaci, jejímž předmětem byli akcionáři Laiki, se týkají aktů nebo jednání, u nichž je příslušný Tribunál, je třeba poznamenat, že tato tvrzení jsou příliš nepřesná k tomu, aby je Tribunál mohl posoudit. Žalobci se totiž v zásadě spokojili s tvrzením, že činnosti Laiki byly v důsledku škodlivých opatření „utlumeny“ bez finančního vyrovnání nebo že jejich ekonomická hodnota „zcela zanikla“.

- 218 Z písemností ve spise a zejména ze skutečností uvedených v bodech 30 až 36 výše přitom vyplývá, že škodlivá nařízení nestanoví, že činnosti Laiki podléhají jakémukoli opatření rekapitalizace z vnitřních zdrojů. Za těchto okolností argumentace žalobců nevysvětluje, jak by žalované mohly poskytnutím podpory škodlivým opatřením obsaženým ve škodlivých nařízeních přispět ke vzniku škody, jejíž byly akcionáři Laiki obětí. Z toho vyplývá, že v souladu s judikaturou citovanou v bodech 215 a 216 výše je projednáváná žaloba zjevně nepřijatelná v rozsahu, v němž se týká náhrady škody, kterou žalobci utrpěli v důsledku údajného utlumení činností Laiki.
- 219 Vzhledem k tomuto je třeba ověřit, zda je tato žaloba v souladu s formálními požadavky popsány v bodech 215 a 216 výše v rozsahu, v němž se týká aktů a jednání, u nichž je Tribunal příslušný, a sice zaprvé údajného schválení škodlivých nařízení žalovanými, zadruhé povinnosti zachování nebo dalšího provádění převádění nepojištěných vkladů BoC na akcie, jak vyplývá z čl. 2 odst. 6 písm. b) rozhodnutí 2013/236, zatřetí sjednání a podpisu memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013 Komise, začtvrté dohledu Komise a ECB nad uplatňováním škodlivých opatření podle čl. 13 odst. 7 Smlouvy o EMS, zapáté údajného předávání konkrétních ujištění ze strany žalovaných, a zejména Eurokupiny, že škodlivá opatření nebudou přijata a zašesté rozhodnutí přijatých ECB ohledně ELA.
- 220 Zaprvé, co se týče údajného schválení škodlivých nařízení žalovanými, je třeba uvést, že za účelem prokázání příčinné souvislosti mezi dohledem nad makroekonomickým ozdravným programem podle čl. 1 odst. 2 rozhodnutí 2013/236 a prohlášeními Eurokupiny ze dne 12. dubna a 13. května 201 na jedné straně a tvrzenou škodou na straně druhé se žalobci pouze dovolávají rozsudku ze dne 14. července 1967, *Kampffmeyer a další v. Komise* (5/66, 7/66, 13/66 až 16/66 a 18/66 až 24/66, nezveřejněný, EU:C:1967:31, s. 317), z něhož vyplývá, že odpovědnost Unie může být založena z důvodu, že orgány Unie schválily akty, které způsobily žalobci škodu.
- 221 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že ve svých prohlášeních ze dne 12. dubna a 13. května 2013 Eurokupina, která nemá pravomoc přijímat závazná rozhodnutí, pouze velmi stručně popsala a uvítala některá opatření přijatá kyperskými orgány a vyjádřila názor, že tato opatření mohou zejména pomoci zmírnit finanční obtíže, kterým Kyperská republika čelí (viz bod 170 výše). Těmito prohlášeními tak Eurokupina vyjádřila Kyperské republice stanovisko nezávazné povahy, které nezavazovalo příslušné vnitrostátní orgány.
- 222 Co se týče dohledu Komise a ECB nad prováděním makroekonomického ozdravného programu, je třeba připomenout, že čl. 1 odst. 2 rozhodnutí 2013/236 zejména stanoví, že Komise ve spolupráci s ECB a případně s MMF dohlíží na pokrok Kyperské republiky při provádění svého programu. Článek 1 odst. 3 tohoto rozhodnutí stanoví, že Komise zaprvé ve spolupráci s ECB a případně s MMF přezkoumává s kyperskými orgány změny nebo aktualizace, které může být nezbytné v programu provést, dále průběžně poskytuje poradenství a pomoc v oblasti fiskálních reforem, reforem finančního trhu a strukturálních reforem a konečně pravidelně posuzuje ekonomický dopad programu a doporučuje nezbytné korekce ve snaze podporovat růst a vytváření pracovních míst, zajistit nutnou fiskální konsolidaci a minimalizovat škodlivé dopady v sociální oblasti. Žádná z těchto povinností Komise jako taková neobsahuje rozhodovací či donucovací pravomoc. Každé schválení, které Komise mohla při plnění svých povinností podle čl. 1 odst. 2 rozhodnutí 2013/236 vydat, proto bylo nezávazné povahy a nemohlo tak kyperské orgány zavazovat.
- 223 Z toho vyplývá, že Kyperská republika, která nebyla nucena přijmout škodlivá opatření (viz body 105 až 155 výše), nebyla také povinna požádat Komisi, ECB ani Eurokupinu o povolení k jejich přijetí. Jak vyplývá z bodů 221 a 222 výše, Komise, ECB a Eurokupina v žádném případě neposkytly kyperským orgánům žádné povolení této povahy akty nebo jednáními uvedeným v těchto bodech.
- 224 Naopak v rozsudku ze dne 14. července 1967, *Kampffmeyer a další v. Komise* (5/66, 7/66, 13/66 až 16/66 a 18/66 až 24/66, nezveřejněný, EU:C:1967:31, s. 317), Soudní dvůr rozhodl, že byla založena odpovědnost Evropského společenství, protože Komise nesprávně Spolkové republice Německo povolila přijetí některých ochranných opatření v oblasti zemědělství. V této věci bylo povolení Komise

nezbytnou podmínkou pro přijetí těchto opatření. Příčinou vzniku odpovědnosti Společenství tedy nebylo pouhé schválení opatření přijatých členským státem jedním z jeho orgánů, ale povolení těchto opatření, bez něhož by tato nemohla být provedena.

- 225 Pouhý odkaz na rozsudek ze dne 14. července 1967, *Kampffmeyer a další v. Komise* (5/66, 7/66, 13/66 až 16/66 a 18/66 až 24/66, nezveřejněný, EU:C:1967:31, s. 317) nevysvětluje, jak by schvalování přijetí škodlivých opatření mohlo způsobit majetkovou ztrátu, které se žalobci dovolávají.
- 226 Z toho vyplývá, že projednávaná žaloba je nepřijatelná v rozsahu, v němž se týká údajného schválení přijetí škodlivých nařízení žalovanými.
- 227 Zadruhé, pokud jde o povinnosti zachování nebo dalšího provádění převádění nepojištěných vkladů BoC na akcie, jak vyplývá z čl. 2 odst. 6 písm. b) rozhodnutí 2013/236, je třeba poznamenat, že žalobci s dostatečnou mírou přesnosti označují jednak chování, které vytýkají Radě, a sice že tímto rozhodnutím „schválila a začlenila do souboru právních předpisů Unie“ údajně protiprávní podmínky poskytnutí PFP a dále povahu a rozsah tvrzené škody, které jsou podrobně popsány v textu žaloby a v její příloze. Jak vyplývá z bodu 159 výše, žalobci rovněž s dostatečnou přesností vysvětlují příčinnou souvislost, která podle nich existuje mezi jednáním Rady, jehož protiprávnosti se dovolávají, a tvrzenou škodou.
- 228 Zatřetí, co se týče podpisu memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013, lze argumenty žalobců vykládat v tom smyslu, že mají za to, že pokud by Komise nesouhlasila s podpisem memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013, nemohly by se EMS a Kyperská republika dohodnout na tom, že zachování nebo další provádění škodlivých opatření zavedených dne 29. března 2013 a přijetí škodlivých opatření zavedených dne 30. července 2013 změnami škodlivých nařízení uvedenými v bodech 33 a 34 výše je nezbytnou podmínkou pro poskytnutí PFP.
- 229 Rozhodnutí o podpisu memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013 je tedy přinejmenším zčásti příčinou uplatňované škody. V tomto ohledu žalobci označili důvody, proč se domnívají, že existuje příčinná souvislost mezi jednáním spočívajícím v podpisu memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013 a uplatňovanou škodou.
- 230 Naproti tomu tvrzení žalobců ohledně sjednávání memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013 nejsou nijak blíže a podrobněji rozebrána v částech jejich písemností věnovaných právní argumentaci. Zejména nic v těchto písemnostech neumožňuje identifikovat důvody, na jejichž základě se žalobci domnívají, že jednání Komise a ECB při sjednávání memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013 přispěla ke vzniku tvrzené škody.
- 231 Začtvrté, co se týče dohledu Komise a ECB nad uplatňováním škodlivých opatření podle čl. 13 odst. 7 Smlouvy o EMS, závěry uvedené v bodech 228 a 229 výše lze *mutatis mutandis* použít.
- 232 Zapáté předávání konkrétních ujištění ohledně nepřijetí škodlivých opatření žalovanými a zejména Euroskupinou podle žalobců na jejich straně vyvolalo legitimní očekávání, které bylo přijetím uvedenými opatřeními porušeno. Žalobci tak s dostatečnou mírou přesnosti určili protiprávnost, jejíž spáchání žalovaným vytýkají, a důvody, proč se domnívají, že mezi tímto jednáním a uplatňovanou škodou existuje příčinná souvislost.
- 233 Zašesté žalobci uvádějí, že rozhodnutí přijatá ECB ohledně ELA přispěla k porušení zásady ochrany legitimního očekávání a práva na vlastnictví, jakož i ke zhoršení ekonomických problémů Laiki, a tedy i škody, kterou utrpěli. S dostatečnou mírou přesnosti tak určili protiprávnost, o které se domnívají, že jsou jí tato rozhodnutí stížena, a důvody, proč se domnívají, že mezi tímto jednáním a uplatňovanou škodou existuje příčinná souvislost.

234 Z toho vyplývá, že projednávaná žaloba splňuje použitelné formální požadavky, pokud se týká zaprvé povinnosti zachování nebo provádění převádění nepojištěných vkladů BoC na akcie, jak vyplývá z čl. 2 odst. 6 písm. b) rozhodnutí 2013/236, zadruhé podpisu memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013 Komise, zatřetí dohledu Komise a ECB nad uplatňováním škodlivých opatření podle čl. 13 odst. 7 Smlouvy o EMS, začtvrté údajného předávání konkrétních ujištění ze strany žalovaných, a zejména Euroskupiny, že škodlivá opatření nebudou přijata, a zapáté rozhodnutí přijatých ECB ohledně ELA.

2. K údajnému nevýčerpání vnitrostátních procesních prostředků

235 V rámci své argumentace týkající se tvrzené škody Komise v podstatě tvrdí, že vzhledem k tomu, že bezprostřední příčina této škody spočívá ve vnitrostátních opatřeních, samotné Unii nemůže být přičítána žádná vedlejší škoda a uplatňované protiprávnosti jsou pouze nepřímě spojeny s údajnými činnostmi Unie, musí žalobci vyčerpat vnitrostátní opravné prostředky, než bude moci unijní soud rozhodnout o jejich návrhu na náhradu škody.

236 Žalobci odpovídají, že podle judikatury nejsou povinni podat žalobu u vnitrostátních soudů před podáním žaloby k Tribunálu, jelikož jsou škodlivá opatření přičitatelná Unii a tyto soudy jim nemohou zajistit účinnou soudní ochranu.

237 V rozsahu, v němž může být vykládána v tom smyslu, že se týká přípustnosti projednávané žaloby, a nikoli pouze tvrzené škody, musí být argumentace Komise zamítnuta.

238 Podle judikatury musí být žaloba na náhradu škody podle článku 268 a čl. 340 druhého a třetího pododstavce SFEU posouzena s ohledem na celý systém soudní ochrany jednotlivců, a její přípustnost proto může v některých případech podléhat vyčerpání vnitrostátních procesních prostředků, které jsou dostupné za účelem dosažení zrušení rozhodnutí vnitrostátního orgánu za předpokladu, že tyto vnitrostátní procesní prostředky zajišťují účinným způsobem ochranu práv dotčených osob tím, že mohou vést k náhradě tvrzené škody (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 30. května 1989, Roquette frères v. Komise, 20/88, EU:C:1989:221, bod 15, a citovaná judikatura, a ze dne 13. prosince 2006, Ě. R. a další v. Rada a Komise, T-138/03, EU:T:2006:390, bod 40).

239 V rozsudku ze dne 18. září 2014, Holcim (Rumunsko) v. Komise (T-317/12, EU:T:2014:782, body 73 až 77), Tribunál uvedl, že se případy nepřípustnosti v důsledku nevýčerpání vnitrostátních procesních prostředků omezují na případ, kdy nevýčerpání těchto procesních prostředků brání unijnímu soudu určit povahu a výši škody, která je před ním uplatňována, a kdy požadavky čl. 44 odst. 1 písm. c) jednacího řádu ze dne 2. května 1991, jak byly vyloženy judikaturou citovanou v bodech 215 a 216 výše, nebyly splněny.

240 V projednávaném případě je přitom Tribunál schopen určit povahu a výši tvrzené škody, kterou žalobci popisují s dostatečnou mírou přesnosti ve svých písemnostech a v přílohách k nim. Proto aniž by bylo třeba zkoumat, zda akty a jednání uvedené v bodě 234 výše mohly být předmětem žaloby před vnitrostátními soudy, nelze mít za to, že projednávaná žaloba je nepřípustná pouze z toho důvodu, že žalobci nevýčerpali vnitrostátní procesní prostředky.

241 Za těchto okolností lze mít nanejvýš za to, že podání žaloby jedním nebo několika žalobci před vnitrostátním soudem na náhradu téže škody jako projednávaná žaloba může mít vliv na posouzení opodstatněnosti této žaloby. Podle judikatury platí, že pokud osoba podala dvě žaloby na náhradu jedné a téže škody jednak proti vnitrostátnímu orgánu k vnitrostátnímu soudu a jednak proti orgánu Unie k unijnímu soudu, a hrozí, že z důvodu odlišného posouzení této škody dvěma soudy bude uvedena osoba nedostatečně či nadměrně odškodněna, unijní soud musí před rozhodnutím o škodě vyčkat rozhodnutí vnitrostátního soudu o žalobě, která mu byla předložena, jímž se před ním ukončuje řízení (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 14. července 1967, Kampfmeyer a další v. Komise, 5/66, 7/66, 13/66 až 16/66 a 18/66 až 24/66, nezveřejněný, EU:C:1967:31, s. 344, a ze dne 13. prosince 2006, Ě. R.

a další v. Rada a Komise, T-138/03, EU:T:2006:390, bod 42). V obdobném případě je unijní soud povinen vyčkat rozhodnutí vnitrostátního soudu před tím, než rozhodne o existenci a výši škody. Může však ještě před rozhodnutím vnitrostátního soudu určit, zda je jednání vytýkané žalovanému orgánu s to založit mimosmluvní odpovědnost Unie [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. září 2014, Holcim (Rumunsko) v. Komise, T-317/12, EU:T:2014:782, bod 80].

- 242 Proto i kdyby jeden nebo několik žalobců v projednávaném případě podalo ke kyperským soudům žalobu na náhradu téže škody jako projednávaná žaloba, nic nebrání Tribunálu, aby rozhodl o tvrzených protiprávnostech ještě před tím, než tyto soudy rozhodnou.

C. Závěr k pravomoci Tribunálu a k přípustnosti žaloby

- 243 S ohledem na vše, co bylo uvedeno výše, je třeba mít za to, že Tribunál má pravomoc v projednávané věci rozhodnout a že žaloba je přípustná v rozsahu, v němž se týká zaprvé povinnosti zachování nebo dalšího provádění převádění nepojištěných vkladů BoC na akcie, jak vyplývá z čl. 2 odst. 6 písm. b) rozhodnutí 2013/236, zadruhé podpisu memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013 Komise, zatřetí dohledu Komise a ECB nad uplatňováním škodlivých opatření podle čl. 13 odst. 7 Smlouvy o EMS, začtvrté údajného předávání konkrétních ujištění ze strany žalovaných, a zejména Euroskupiny, že škodlivá opatření nebudou přijata a zapáté rozhodnutí přijatých ECB ohledně ELA.
- 244 Naproti tomu, pokud jde o ostatní akty a jednání, které žalobci vytýkají žalovaným, je třeba částečně dospět k závěru o nepřipustnosti žaloby a částečně k závěru o nedostatku pravomoci Tribunálu k rozhodnutí o ní. Budou proto meritorně přezkoumány pouze žalobní důvody a argumenty účastníků řízení týkající se aktů a jednání uvedených v bodě 243 výše.

D. K věci samé

- 245 Z ustálené judikatury, která se použije *mutatis mutandis* na mimosmluvní odpovědnost ECB ve smyslu čl. 340 třetího pododstavce SFEU vyplývá, že vznik mimosmluvní odpovědnosti Unie ve smyslu čl. 340 druhého pododstavce SFEU je vázán na splnění souboru podmínek, kterými jsou protiprávnost jednání vytýkaného unijnímu orgánu, skutečná existence škody a existence příčinné souvislosti mezi jednáním orgánu a uplatňovanou škodou (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 20. září 2016, Ledra Advertising a další v. Komise a ECB, C-8/15 P až C-10/15 P, EU:C:2016:701, bod 64 a citovaná judikatura, a ze dne 7. října 2015, Accorinti a další v. ECB, T-79/13, EU: EU:T:2015:756, bod 65). Vzhledem k tomu, že tyto tři podmínky musí být splněny kumulativně, skutečnost, že jedna z nich splněna není, stačí k zamítnutí žaloby na náhradu škody (rozsudek ze dne 9. září 1999, Lucaccioni v. Komise, C-257/98 P, EU:C:1999:402, bod 14).
- 246 V projednávané věci je třeba nejprve posoudit, zda je splněna první z těchto podmínek, která se týká protiprávnosti jednání vytýkaného žalovaným.
- 247 V tomto ohledu již Soudní dvůr opakovaně uvedl, že založení mimosmluvní odpovědnosti Unie vyžaduje prokázání dostatečně závažného porušení právní normy, jejímž předmětem je přiznání práv jednotlivcům (viz rozsudek ze dne 20. září 2016, Ledra Advertising a další v. Komise a ECB, C-8/15 P až C-10/15 P, EU:C:2016:701, bod 65 a citovaná judikatura).
- 248 Žalobci v žalobě tvrdí, že žalované jednaly bez zohlednění zájmů uzavřené skupiny složené z vkladatelů nebo akcionářů dotčených bank, což představuje závažné porušení tří pravidel unijního práva sloužících k ochraně jednotlivců, a sice práva na vlastnictví, zásady ochrany legitimního očekávání a zásady rovného zacházení.

- 249 Rada a ECB v podstatě namítají, že ani akty a jednání uvedené v bodě 243 výše, ani škodlivá opatření nejsou stižena porušením unijního práva.
- 250 Komise, která se domnívá, že uplatňovaná škoda je přičitatelná pouze Kyperské republice, se systematicky zdržuje hájení legality opatření, která posledně uvedená jednostranně přijala, a v podstatě se omezuje na připomínky zaměřené na téma protiprávností uplatňovaných žalobci.
- 251 Tribunál se bude postupně zabývat tvrzenými porušeními, zaprvé porušením práva na vlastnictví (viz body 252 až 402 níže), zadruhé porušením zásady ochrany legitimního očekávání (viz body 404 až 439 níže) a zatřetí porušením zásady rovného zacházení (viz body 440 až 508 níže).

1. K existenci případného porušení práva na vlastnictví

- 252 Žalobci se domnívají, že byli zbaveni svého vlastnického práva k vkladům, které svěřili dotčeným bankám, nebo k akciím, které drželi, v rozporu s čl. 17 odst. 1 Listiny a s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“).
- 253 Žalované argumenty žalobců zpochybňují.
- 254 Z ustálené judikatury vyplývá, že právo na vlastnictví, zaručené čl. 17 odst. 1 Listiny není absolutní výsadou. Jak plyne z čl. 52 odst. 1 Listiny, lze využívání tohoto práva omezit za podmínky, že tato omezení odpovídají cílům obecného zájmu sledovaným Uníí a nepředstavují vzhledem k sledovanému cíli nepřiměřený a neúnosný zásah, jímž by byla dotčena samotná podstata uvedených práv (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 20. září 2016, Ledra Advertising a další v. Komise a ECB, C-8/15 P až C-10/15 P, EU:C:2016:701, body 69 a 70 a citovaná judikatura).
- 255 V tomto ohledu plyne z článku 12 Smlouvy o EMS, že přijetí takového memoranda o porozumění, jako je memorandum o porozumění ze dne 26. dubna 2013, odpovídá cíli obecného zájmu sledovanému Uníí, a sice cíli zajistit stabilitu bankovního systému celé eurozóny. Finanční služby totiž hrají v hospodářství Unie ústřední roli. Vzhledem k tomu, že banky, které jsou hlavním zdrojem financování pro podniky, jsou často vzájemně propojeny, existuje nebezpečí, že se selhání jedné či více bank rychle rozšíří i na další banky v dotčeném členském státě nebo v jiných členských státech a že se následně negativní účinky přelijí do jiných odvětví hospodářství (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 20. září 2016, Ledra Advertising a další v. Komise a ECB, C-8/15 P až C-10/15 P, EU:C:2016:701, body 71 a 72 a citovaná judikatura; rozsudky ESLP ze dne 10. července 2012, Grainger a další v. Velká Británie, ES:ECHR:2012:0710DEC003494010, body 39 a 42, a ze dne 21. července 2016, Mamatas a další v. Řecko, CE:ECHR:2016:0721JUD006306614, bod 103).
- 256 V rozsudku ze dne 20. září 2016, Ledra Advertising a další v. Komise a ECB, C-8/15 P až C-10/15 P, EU:C:2016:701, body 73 až 75), Soudní dvůr rozhodl, že s ohledem na cíl obecného zájmu uvedený v bodě 255 výše a s ohledem na bezprostřední riziko finanční ztráty, kterému byli vystaveni vkladatelé u dotčených bank v případě jejich úpadku, tři ze škodlivých opatření popsanych v bodech 31 až 35 výše nepředstavují tak, jak vyplývají z bodů 1.23 až 1.27 memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013, nepřiměřený a nepřipustný zásah do samotné podstaty práva na vlastnictví uvedených vkladatelů, a nemohou být tedy považována za jeho neodůvodněná omezení. Mezi tato opatření patří zaprvé převzetí pojištěných vkladů Laiki ze strany BoC a ponechání nepojištěných vkladů u Laiki až do její likvidace, zadruhé převod 37,5 % nepojištěných vkladů v BoC na akcie s plnými hlasovacími právy a právy na dividendy a zatřetí dočasné zmrazení další části těchto nepojištěných vkladů s tím, že v případě, že by BoC byla z hlediska cíle minimální úrovně vlastního kapitálu ve výši 9 % rizikově vážených aktiv překapitalizována, byl by proveden zpětný odkup akcií, aby byla majitelům nepojištěných vkladů vrácena částka odpovídající tomuto překapitalizování (společně dále jen „první řada škodlivých opatření“).

- 257 Naproti tomu v rozsudku ze dne 20. září 2016, *Ledra Advertising a další v. Komise a ECB* (C-8/15 P až C-10/15 P, EU:C:2016:701), Soudní dvůr nepřezkoumal soulad dvou dalších škodlivých opatření s právem na vlastnictví. Jedná se v podstatě jednak o opatření týkající se prodeje řeckých poboček, jak vyplývá z bodu 1.24 memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013, které je upraveno nařízením č. 96 a 97 (viz bod 31 výše), a jednak o opatření týkající se snížení jmenovité hodnoty každé kmenové akcie BoC z jednoho eura na jmenovitou hodnotu jednoho centu, které je upraveno nařízením č. 103 a jeho změnami ze dne 30. července 2013 a které je součástí rekapitalizace BoC dle bodu 1.26 memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013 (viz bod 34 výše) (společně dále jen „druhá řada škodlivých opatření“).
- 258 Tribunál přezkoumá zaprvé soulad první řady škodlivých opatření s právem žalobců na vlastnictví (viz body 259 až 324 níže) a zadruhé soulad druhé řady škodlivých opatření s tímto právem (viz body 326 až 360 níže). Zatřetí Tribunál přezkoumá argumenty vycházející z porušení čl. 14 odst. 4 statutu ECB, práva na řádnou správu a požadavků spravedlnosti a soudržnosti, které žalobci vznášejí na podporu své výtky vycházející z porušení práva na vlastnictví (viz body 362 až 402 níže).

a) K první řadě škodlivých opatření

- 259 V projednávaném případě žalobci nepopírají, že, jak rozhodl Soudní dvůr v rozsudku ze dne 20. září 2016, *Ledra Advertising a další v. Komise a ECB* (C-8/15 P až C-10/15 P, EU:C:2016:701) (viz body 255 a 256 výše), má cíl sledovaný první řadou škodlivých opatření povahu obecného zájmu. Žalobkyně nicméně zpochybňují použitelnost závěru Soudního dvora v tomto rozsudku na projednávaný případ, podle kterého první řada škodlivých opatření nepředstavuje nepřiměřený a nepřipustný zásah do samotné podstaty práva vkladatelů dotčených bank na vlastnictví, a nelze tedy mít za to, že je neoprávněně omezuje. V tomto ohledu uvádějí tři argumenty týkající se zaprvé povahy přezkumu provedeného Soudním dvorem v uvedeném rozsudku (viz body 260 až 262 níže), zadruhé důkazů uplatněných žalobci ve věci, v níž byl tento rozsudek vydán (viz body 263 až 266 níže), a zatřetí dodržení požadavků, podle nichž musí být jakékoli omezení práva na vlastnictví upraveno zákonem a musí být přiměřené sledovanému cíli (viz body 267 až 324 níže).

1) K povaze přezkumu provedeného Soudním dvorem v rozsudku ze dne 20. září 2016, Ledra Advertising a další v. Komise a ECB (C-8/15 P až C-10/15 P)

- 260 Žalobci zdůrazňují, že v rozsudku ze dne 20. září 2016, *Ledra Advertising a další v. Komise a ECB* (C-8/15 P až C-10/15 P, EU:C:2016:701), Soudní dvůr pouze přezkoumal existenci případného porušení práva vkladatelů na vlastnictví z hlediska zařazení bodů 1.23 až 1.27 do memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013, které se týkaly zejména první řady škodlivých opatření. Soudní dvůr tedy nepřezkoumal jednání žalovaných, jejichž protiprávnost je v projednávané věci uplatňována. Toto jednání je součástí kontinua, které započalo zásahy žalovaných před podpisem memoranda o porozumění a pokračovalo zásahy po jeho podpisu. Body 1.23 až 1.27 memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013 tedy popisují opatření, která byla přijata před jeho podpisem a jsou přičitatelná žalovaným.
- 261 Tento argument vychází z nesprávného výkladu rozsudku ze dne 20. září 2016, *Ledra Advertising a další v. Komise a ECB* (C-8/15 P až C-10/15 P, EU:C:2016:701). Je sice pravda, že Soudní dvůr dospěl v bodě 75 tohoto rozsudku k závěru, že nelze mít za to, že tím, že povolila přijetí bodů 1.23 až 1.27 memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013, přispěla Komise k porušení práva žalobců na vlastnictví. Za tímto účelem však Soudní dvůr v bodech 73 a 74 téhož rozsudku zkoumal, zda první řada škodlivých opatření, jak je uvedena v bodech 1.23 až 1.27 tohoto memoranda, sama o sobě porušovala právo žalobců na vlastnictví. Odůvodnění uvedené v těchto bodech se tudíž týkalo vlastní legality těchto opatření. Pokud jde o tvrzení žalobců, že vytýkané jednání je součástí kontinua, to bylo již odmítnuto v bodě 158 výše.

262 První argument žalobců je tedy třeba zamítnout.

2) K důkazům předloženým žalobci ve věci, ve které byl vydán rozsudek ze dne 20. září 2016, Ledra Advertising a další v. Komise a ECB (C-8/15 P až C-10/15 P)

263 Žalobci tvrdí, že závěr, k němuž dospěl Soudní dvůr v rozsudku ze dne 20. září 2016, Ledra Advertising a další v. Komise a ECB (C-8/15 P až C-10/15 P, EU:C:2016:701), co se týče existence porušení práva na vlastnictví, je třeba chápat ve světle úzkých nároků žalobců v této věci. Je totiž zjevné, že ve věci, ve které byl vydán tento rozsudek, se ani Tribunál ani Soudní dvůr nezabývaly žádnými důkazy směřujícími k prokázání porušení práva na vlastnictví. V projednávaném případě žalobci předložili velké množství důkazů týkajících se okolností, které vedly k přijetí „prohlášení Euroskupiny“ a vysvětlují chování žalovaných před a po tomto prohlášení. Tyto důkazy, kterými se Soudní dvůr v rozsudku ze dne 20. září 2016, Ledra Advertising a další v. Komise a ECB (C-8/15 P až C-10/15 P, EU:C:2016:701) nezabýval, je třeba v tomto případě pečlivě zvážit za účelem určení, zda škodlivá opatření představují nepřiměřený zásah do práva žalobců na vlastnictví, a zajištění jejich práva na účinnou soudní ochranu.

264 V tomto ohledu je třeba uvést, že důkazy, na které se žalobci odvolávají, se v první řadě týkají přičitatelnosti škodlivých opatření žalovaným a existence uplatňované škody. Tyto důkazy nemohou jako takové prokázat, že závěry, k nimž dospěl Soudní dvůr v rozsudku ze dne 20. září 2016, Ledra Advertising a další v. Komise a ECB (C-8/15 P až C-10/15 P, EU:C:2016:701), jsou, pokud jde o existenci takového porušení, v tomto případě nepoužitelné.

265 Z toho důvodu je namíste druhý argument žalobců zamítnout v rozsahu, v němž se týká důkazů týkajících se přičitatelnosti škodlivých opatření žalovaným a existence uplatňované škody.

266 Pokud však u některých důkazů, na které žalobci odkazují, lze mít za to, že mají prokázat, že u první řady škodlivých opatření došlo k porušení práva na vlastnictví, budou podle potřeby přezkoumány v rámci hodnocení argumentů žalobců týkajících se požadavků, podle kterých musí být jakékoli omezení práva na vlastnictví upraveno zákonem a musí být přiměřené sledovanému cíli.

3) K dodržení požadavků, podle nichž jakékoli omezení práva na vlastnictví musí být upraveno zákonem a musí být přiměřené sledovanému cíli

267 Žalobci v podstatě tvrdí, že u první řady škodlivých opatření došlo ke zjevnému porušení jejich práva na vlastnictví, protože tato opatření nebyla upravena zákonem a byla přijata, aniž jim byla poskytnuta možnost uplatnit své právo na obhajobu a navzdory existenci méně omezujících opatření, jako je postupné snižování vkladů podle jejich výše. V tomto ohledu žalobci již v žalobě uvedli, že z čl. 17 odst. 1 Listiny vyplývá, že jakékoli omezení práva na vlastnictví musí být zároveň upraveno zákonem a přiměřené sledovanému cíli.

268 Tribunál postupně posoudí soulad první řady škodlivých opatření s požadavky, podle nichž jakékoli omezení práva na vlastnictví musí být jednak upraveno zákonem a dále přiměřené sledovanému cíli. Tribunál tedy bude zohledňovat skutečnost, že v souladu s bodem 1.27 memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013 mohly být zmrazené nepojištěné vklady v BoC převedeny na akcie, k čemuž v projednávané věci došlo (viz body 32 a 33 výše).

i) K požadavku, podle něhož jakékoli omezení práva na vlastnictví musí být upraveno zákonem

- 269 Na podporu svého tvrzení, že škodlivá opatření nebyla upravena zákonem, se žalobci dovolávají judikatury ESLP týkající se článku 1 dodatkového protokolu č. 1 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále jen „EÚLP“), který požaduje, aby jakékoli omezení práva na vlastnictví bylo založeno na jasném předvídatelném a dostupném právním rámci.
- 270 Podle žalobců žádné pravidlo unijního práva neumožňovalo žalovaným přijmout v době rozhodné z hlediska skutkového stavu škodlivá opatření, která navíc nebyla v souladu „s požadavky právní jistoty, řádného procesu a předvídatelnosti“. Škodlivá opatření byla přijata guvernérem KCB na základě diskreční pravomoci, která mu byla svěřena nejasným zákonem, který neupravoval ani jasný postup pro poskytnutí náhrady ani právo na soudní ochranu, zároveň nebylo nijak upraveno konzultování zúčastněných stran ani na úrovni Kypru ani na úrovni Unie, ani nebyla dána akcionářům a vkladatelům dotčených bank možnost vyjádřit svůj názor.
- 271 Rada ani ECB s argumenty žalobců nesouhlasí.
- 272 Je třeba připomenout, že podle čl. 17 odst. 1 a čl. 52 odst. 1 Listiny nikdo nesmí být zbaven majetku s výjimkou veřejného zájmu, v případech a za podmínek, které stanoví zákon, a při poskytnutí spravedlivé náhrady v přiměřené lhůtě. Za účelem vymezení rozsahu tohoto práva je třeba s ohledem na čl. 52 odst. 3 Listiny přihlídnout zejména k článku 1 dodatkového protokolu č. 1 EÚLP (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 3. září 2008, Kadi a Al Barakaat International Foundation v. Rada a Komise, C-402/05 P a C-415/05 P, EU:C:2008:461, bod 356). Přitom podle judikatury ESLP výraz „které stanoví zákon“ nejen vyžaduje, aby napadené opatření mělo základ ve vnitrostátním právu, ale týká se též kvality dotčeného zákona a vyžaduje, aby tento byl dotčeným osobám dostupný a co do účinků předvídatelný (v tomto smyslu viz rozsudek ESLP ze dne 13. července 2010, Kurić a další c. Slovinsko, CE:ECHR:2010:0713JUD 002682806, bod 363).
- 273 Je tedy třeba přezkoumat, zda první řada škodlivých opatření byla přijata bez jasného dostupného a předvídatelného legislativního rámce upravujícího systému náhrad a poskytujícího dostatečnou právní ochranu.
- 274 V tomto ohledu je zaprvé důležité připomenout, že škodlivá opatření přijal guvernér KCB podle zákona ze dne 22. března 2013, který byl schválen kyperským parlamentem.
- 275 Je pravda, že jak v podstatě tvrdí žalobci, zákon ze dne 22. března 2013 přiznává KCB široké pravomoci. Ta může zejména provést restrukturalizaci dluhů a závazků instituce v režimu řešení krize (čl. 12 odst. 1 zákona ze dne 22. března 2013, viz bod 24 výše), vyžadovat bez ohledu na existenci dalších zákonných ustanovení navýšení základního kapitálu takové instituce (čl. 8 odst. 1 zákona ze dne 22. března 2013) a nařídit prodej některých jejích činností, aniž by bylo nutné získat souhlas její správní rady nebo akcionářů (čl. 9 odst. 1 zákona ze dne 22. března 2013). Pouhá skutečnost, že opatření, která mohou být přijata na základě zákona ze dne 22. března 2013, jsou početná nebo mají široký dopad, však neznamená, že tento zákon není jasný nebo předvídatelný.
- 276 Zadruhé je třeba konstatovat, že zákon ze dne 22. března 2013 stanoví řadu záruk ve prospěch věřitelů a akcionářů dotčených bank. Zaprvé, čl. 3 odst. 2 písm. a) a b) tohoto zákona stanoví, že akcionáři instituce v režimu řešení krize jsou prvními, kdo ponese veškeré ztráty vzniklé v důsledku provádění opatření k řešení problémů, zatímco věřitelé takovéto instituce nesou tyto ztráty až po akcionářích. Pokud jde o čl. 3 odst. 2 písm. d) uvedeného zákona, tento článek stanoví, že opatření přijatá na základě tohoto zákona nemohou uvést tyto věřitele do méně příznivé finanční situace, než ve které by se nacházeli v případě likvidace dotčených institucí. Článek 12 odst. 14 dotčeného zákona stanoví, že

v případě restrukturalizace dluhů a závazků instituce v režimu řešení krize podle čl. 12 odst. 1 téhož zákona (viz bod 24 výše) obdrží postižené strany na úhradu svých pohledávek alespoň částku, kterou by podle kyperského práva obdržely v případě likvidace uvedené instituce.

- 277 Zadruhé, i kdyby požadavek, aby bylo jakékoli omezení práva na vlastnictví upraveno zákonem, vyžadoval, aby postup pro poskytnutí náhrady za ztrátu vyplývající z takového omezení byl případně rovněž upraven zákonem, z čl. 26 odst. 1 zákona ze dne 22. března 2013 vyplývá, že každé straně, která se domnívá, že je na svém právu na vlastnictví neoprávněně poškozena opatřením k řešení krize, zůstává zachováno právo obrátit se na příslušný vnitrostátní soud s žalobou na náhradu škody. Článek 26 odst. 2 a 3 tohoto zákona stanoví, že pokud se poškozená strana domnívá, že je její finanční situace výrazně horší ve srovnání se situací, ve které by se nacházela, kdyby nebylo přijato opatření k řešení krize a byla by přímo zahájena likvidace dotčené banky, může požadovat náhradu pouze za utrpěné ztráty, aniž by byla dotčena uzavřená transakce nebo jakýkoli akt nebo opatření přijaté na základě uvedeného zákona.
- 278 V tomto ohledu žalobci tvrdí, že podle čl. 26 odst. 3 zákona ze dne 22. března 2013 nelze s výjimkou článku 29 tohoto zákona uplatňovat nároky ani vůči orgánu příslušnému k řešení krize ani vůči osobě, která má prospěch z převodu činností, majetku nebo aktiv v důsledku opatření k řešení krize. Žalobci mají za to, že je tedy nemožné pochopit, vůči komu by mohla být podána žaloba.
- 279 V tomto ohledu je důležité uvést, že otázka, vůči komu může být podána žaloba na náhradu škody protiprávně způsobené opatřením k řešení krize přijatým na základě zákona ze dne 22. března 2013, spadá do působnosti kyperského práva. Skutečnosti obsažené ve spise neumožňují odpovědět na tuto otázku, o níž v každém případě Tribunálu nepřísluší v rámci projednávané věci rozhodovat. Nicméně je třeba konstatovat, že ani ze znění čl. 26 odst. 3 zákona ze dne 22. března 2013, ani z písemností ve spise nijak nevyplývá, že je podání žaloby na náhradu škody protiprávně způsobené opatřením k řešení krize přijatým na základě tohoto zákona v praxi nemožné. Navíc, jak uznávají sami žalobci, čl. 29 zákona ze dne 22. března 2013 stanoví, že odpovědnost orgánu příslušného k řešení krize může být založena v případech podvodu, zlé víry nebo hrubé nedbalosti.
- 280 Žalobci dále tvrdí, že článek 22 zákona ze dne 22. března 2013 jednak stanoví, že orgán příslušný k řešení krize musí za účelem provedení opatření k řešení krize provést posouzení, a dále mu dává velmi široký prostor pro uvážení. Žalobci uvádějí, že v souladu s čl. 22 odst. 7 tohoto zákona nemůže být toto posouzení předmětem soudnímu přezkumu odděleně, ale musí být posuzováno společně s rozhodnutím přijatým na základě „tohoto oddílu“. Podle žalobců z toho vyplývá, že účastníci řízení, kteří se domnívají, že se jejich finanční situace zhoršila v důsledku opatření k řešení krize, musí zpochybnit posouzení, které je plně na uvážení orgánu příslušného k řešení krize. Přitom je obtížné pochopit, jak může být toto posouzení účinně napadáno, pokud samo o sobě neodhalí podhodnocení.
- 281 V tomto ohledu stačí uvést, že nic v čl. 22 zákona ze dne 22. března 2013 neumožňuje mít za to, že může být takovým posouzením vázán vnitrostátní soud, k němuž byla podána žaloba na náhradu škody. Je tedy namístě mít za to, že se žalobcům nepodařilo prokázat, že toto ustanovení činí v praxi podání takové žaloby nemožným nebo neúčinným.
- 282 Zatřetí nelze mít za to, že škodlivá opatření neobsahovala žádnou záruku, jež by žalobcům umožňovala uplatnit své stanovisko. K tomu je třeba připomenout, že příslušné postupy musí dotčené osobě poskytovat vhodnou příležitost k vyličení jejího případu příslušným orgánům. K tomu, aby se Tribunál ujistil, že tento požadavek, který je inherentním požadavkem článku 1 dodatkového protokolu č. 1 EÚLP, byl dodržen, je třeba posoudit příslušné postupy z obecného pohledu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 3. září 2008, Kadi a Al Barakaat International Foundation v. Rada a Komise, C-402/05 P a C-415/05 P, EU:C:2008:461, bod 368 a citovaná judikatura, a rozsudek ESLP ze dne 20. července 2004, Bäck v. Finsko, CE:ECHR:2004:0720JUD 003759897, bod 56). Uvedený požadavek tedy nelze vykládat v tom smyslu, že dotčená osoba musí mít za všech okolností možnost uplatnit své stanovisko u příslušných orgánů před přijetím opatření, která zasahují do jejího práva na vlastnictví

(v tomto smyslu viz rozsudek ESLP ze dne 19. září 2006, Maupas a další c. Franciie, CE:ECHR:2006:0919JUD 001384402, body 20 a 21). Tak je tomu zejména v případě, kdy, jako v projednávané věci, dotčená opatření nepředstavují sankci a jsou součástí zvláště naléhavého kontextu. V tomto ohledu je třeba poznamenat, že jak bylo připomenuto ECB na jednání, cílem bylo předejít bezprostřednímu nebezpečí kolapsu dotčených bank a zachovat tak stabilitu kyperského finančního systému, aby se zabránilo rozšíření nákazy do jiných členských států eurozóny. Zavedení postupu předchozí konzultace, v němž by mohly tisíce vkladatelů a akcionářů dotčených bank u KCB užitečně uplatnit své stanovisko před přijetím škodlivých nařízení, by nevyhnutelně zpozdlilo provádění opatření k zabránění takového kolapsu. To by představovalo značné riziko pro dosažení cíle zachování stability kyperského finančního systému a zabránění tím šíření nákazy do ostatních členských států eurozóny (v tomto smyslu obdobně viz rozsudek ESLP ze dne 21. července 2016, Mamatas a další c. Řecko, CE:ECHR:2016:0721JUD 006306614, bod 139).

283 Za těchto okolností však musí mít dotčená osoba možnost využít soudního řízení s nezbytnými procesními zárukami, aby vnitrostátní soudy mohly účinně a spravedlivě rozhodovat o sporech týkajících se údajného porušení práva na vlastnictví. Jak vyplývá z bodů 277 a 279 až 281 výše, jednalo se v projednávané věci o takový případ.

284 Začtvrté, jak správně uvádí Komise, skutečnost, že v době rozhodné z hlediska skutkového stavu neexistovala žádná harmonizační opatření Unie v oblasti rekapitalizace bank z vnitřních zdrojů, neznámá, že bylo členským státům zakázáno přijímat opatření rekapitalizace z vnitřních zdrojů. Z této neexistence rovněž nevyplývá, že by orgánům Unie bylo zakázáno poskytovat podporu kyperským orgánům při provádění takovýchto opatření nebo požadovat, aby tato byla zachována nebo dále prováděna.

285 Z výše uvedeného vyplývá, že se žalobcům nepodařilo prokázat, že první řada škodlivých opatření není upravena zákonem.

ii) K požadavku, podle něhož jakékoli omezení práva na vlastnictví musí být přiměřené sledovanému cíli

286 Žalobci tvrdí, že první řada škodlivých opatření není přiměřená sledovanému cíli, jelikož byla nepřiměřeně zatěžující. Jednak by měli platit za chyby, které jsou přičitatelné vládě Kyperské republiky, chybějícím předchozím zásahům orgánů Unie a neopatrnosti ECB, jejíž „liberální politika“ v oblasti ELA významně přispěla k nárůstu dluhu Laiki. Dále žalované opomněly vzít v úvahu alternativní opatření, která by méně omezovala právo žalobců na vlastnictví.

287 Rada a ECB s argumenty žalobců nesouhlasí.

288 Zaprvé je třeba připomenout, že v rozsudku ze dne 20. září 2016, Ledra Advertising a další v. Komise a ECB (C-8/15 P až C-10/15 P, EU:C:2016:701, body 73 až 75), již Soudní dvůr výslovně rozhodl o přiměřenosti první řady škodlivých opatření sledovanému cíli a dospěl k závěru, že nepředstavují nepřiměřený a nepřipustný zásah do samotné podstaty práva vkladatelů dotčených bank na vlastnictví. Přitom se žalobcům nepodařilo vysvětlit, z jakých důvodů by tento závěr neměl být použitelný v projednávaném případě. Je tedy třeba mít za to, že se tento závěr použije *mutatis mutandis* i na tento žalobní důvod.

289 Zadruhé a v každém případě argumenty předložené žalobci na podporu jejich žalobního důvodu týkajícího se nepřiměřenosti první řady škodlivých opatření neumožňují v projednávané věci dospět v tomto ohledu k odlišnému závěru, než k jakému dospěl Soudní dvůr v rozsudku ze dne 20. září 2016, Ledra Advertising a další v. Komise a ECB (C-8/15 P až C-10/15 P, EU:C:2016:701, body 73 až 75).

290 V tomto ohledu je třeba připomenout, že omezení práva na vlastnictví nesmí být nepřiměřené. Jednak musí dotčené omezení naplňovat sledovaný cíl obecného zájmu a musí být pro tento účel nezbytné a přiměřené. Dále nesmí být ohrožena „podstata“, tedy základ práva na vlastnictví (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 3. září 2008, Kadi a Al Barakaat International Foundation v. Rada a Komise, C-402/05 P a C-415/05 P, EU:C:2008:461, body 355 a 360, ze dne 13. června 2017, Florescu a další, C-258/14, EU:C:2017:448, body 53 a 54, a ze dne 27. února 2014, Ezz a další v. Rada, T-256/11, EU:T:2014:93, bod 200).

291 Pokud jsou unijní orgány jako v projednávaném případě povolány, aby ve složitém a měnícím se prostředí činily technická rozhodnutí a uskutečňovaly komplexní předpovědi a hodnocení, je nicméně třeba přiznat uvedeným orgánům širokou posuzovací pravomoc, pokud jde o povahu a rozsah opatření, kterým poskytnou podporu nebo jejichž zachování nebo další provádění budou požadovat. Za těchto okolností podmínka protiprávnosti vytýkaného jednání vyžaduje, aby bylo prokázáno, že dotčený orgán zjevným a závažným způsobem překročil meze své posuzovací pravomoci (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. července 2014, Nikolaou v. Účetní dvůr, C-220/13 P, EU:C:2014:2057, bod 53 a citovaná judikatura, a ze dne 16. června 2015, Gauweiler a další, C-62/14, EU:C:2015:400, bod 68).

292 Argumenty žalobců je třeba přezkoumat s ohledem na tyto zásady. Konkrétně Tribunál nejprve přezkoumá způsobilost první řady škodlivých opatření přispět k dosažení sledovaného cíle (viz body 293 až 299 níže), následně pak její přiměřenost a nutnost z hlediska splnění tohoto cíle (viz body 300 až 313 níže) a konečně, zda nepříznivé následky, které vyvolává, nejsou vzhledem k uvedenému cíli nepřiměřené (viz body 317 až 323 níže).

– Ke způsobilosti první řady škodlivých opatření přispět k dosažení sledovaného cíle

293 V souladu s judikaturou je třeba ověřit, zda je posuzované omezení práva na vlastnictví způsobilé přispět k dosažení sledovaného cíle obecného zájmu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. února 2014, Ezz a další v. Rada, T-256/11, EU:T:2014:93, bod 203).

294 V projednávaném případě je třeba připomenout, že přijetí škodlivých opatření bylo reakcí na situaci, kdy by dotčené banky byly po uplynutí doby svého uzavření nařízeného dne 18. března 2013 bez rekapitalizace vystaveny riziku runu na banky, takže by hrozilo, že by musely ukončit činnost a byly by ohroženy neřízeným úpadkem. Jak zdůraznila ECB v odpovědi na organizační procesní opatření Tribunálu, účinky takovýchto selhání mohou mít systémový charakter, což by mohlo vést k úvěrovému selhání Kyperské republiky a rychle postihnout další banky, zejména kyperské. Důvěra vkladatelů těchto bank a solventnost Kyperské republiky ručící za určité dluhy Laiki by byla narušena a stabilita celého kyperského finančního systému by byla ohrožena. Jak uvedly Komise a ECB, nemohlo být vyloučeno riziko šíření nákazy do ostatních členských států nebo dokonce do celého bankovního systému eurozóny.

295 Ze skutečností obsažených ve spise nelze vyvodit závěr, že tato analýza ekonomické a finanční situace Kyperské republiky a Unie v době přijetí škodlivých opatření byla stížena zjevně nesprávným posouzením. V tomto ohledu je třeba konstatovat, že neurčitá tvrzení žalobců, že kvůli malé velikosti kyperské ekonomiky by její selhání mělo pouze omezený dopad na eurozónu, nejsou nijak podložena. Tato tvrzení ostatně opomíjejí velikost kyperského finančního sektoru, který byl v době rozhodné z hlediska skutkového stavu osmkrát větší než kyperský HDP, stejně jako riziko šíření nákazy do jiných členských států.

296 Podle bodu 1.26 memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013 měl převod 37,5 % nepojištěných vkladů BoC této bance umožnit dosáhnout „po ukončení programu [...] prahové hodnoty pro poměr kmenového kapitálu [...] ve výši 9 % za nepříznivých podmínek zátěžového testu“. Podle bodu 1.27 téhož memoranda o porozumění, další převody vkladů, jako jsou ty, které jsou uvedeny v bodě 33 výše, měly za cíl zajistit, aby tohoto cíle mohlo být na konci programu dosaženo. Za

okolností popsaných v bodě 294 výše tak nebylo zjevně nepřiměřené domnívat se, že tato opatření mohou stabilizovat finanční systém, a umožnit tak zejména, jak vyplývá z bodu 1.26 memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013, „obnovení důvěry a [...] normalizaci podmínek financování“.

- 297 Co se týče škodlivého opatření, kterým měla BoC převzít pojištěné vklady Laiki, zatímco její nepojištěné vklady byly ponechány v původním subjektu až do jeho likvidace, jak vyplývá z tiskové zprávy KCB ze dne 26. března 2013, bylo jeho cílem, umožnit rozdělení Laiki na špatnou banku a dobrou banku. Za okolností popsaných v bodě 294 výše tudíž nebylo zjevně nepřiměřené domnívat se, že toto opatření může stabilizovat finanční systém tím, že zabrání neřízenému úpadku Laiki.
- 298 Dále je třeba zdůraznit, že přílišná velikost kyperského finančního sektoru byla jednou z hlavních příčin bankovní krize. Jak vyplývá z úvodu zprávy MMF z května 2013, významné vnitřní a vnější nerovnováhy, které ovlivňovaly kyperskou ekonomiku ještě před finanční krizí, byly zhoršeny slabým finančním sektorem neúměrné velikosti. Tento byl velmi exponován vůči Řecku a představoval, jak již bylo uvedeno (viz bod 295 výše), více než 800 % kyperského HDP.
- 299 První řada škodlivých opatření tak zahrnuje zejména odpis nepojištěných vkladů BoC, čímž by měla umožnit snížení velikosti kyperského finančního sektoru. Za okolností popsaných v bodě 298 výše tudíž nebylo zjevně nepřiměřené domnívat se, že tento odpis přispěje k zajištění stability bankovního systému eurozóny.

– K přiměřenosti a nezbytnosti první řady škodlivých opatření

- 300 V souladu s judikaturou je třeba ověřit, zda posuzované omezení práva na vlastnictví překračuje meze toho, co je přiměřené a nezbytné k dosažení cílů legitimně sledovaných dotčenou právní úpravou. Zejména pokud se nabízí volba mezi několika vhodnými opatřeními, je třeba zvolit to nejméně omezující (viz rozsudek ze dne 27. února 2014, Ezz a další v. Rada, T-256/11, EU:T:2014:93, bod 205 a citovaná judikatura).
- 301 V projednávané věci žalobci zaprvé v podstatě uplatňují, že nebyly vzaty v úvahu méně omezující alternativy jejich práva na vlastnictví, než je první řada škodlivých opatření. Podle žalobců bylo možné zachránit hospodářství Kyperské republiky, aniž by přitom museli nést tak těžké břemeno, jaké jim bylo uloženo. Zadruhé žalobci tvrdí, že vůči nim bylo uplatněno vyvlastnění, aniž na základě toho obdrželi náhradu, kterou bylo možné považovat za spravedlivou ve smyslu čl. 17 odst. 1 Listiny.
- 302 Zaprvé, co se týče zohlednění méně omezujících alternativ, z písemností ve spise vyplývá, že jak správně uvádí Rada, jakýkoli jiný přístup než ten, který byl nakonec přijat, nebyl buď proveditelný, nebo neumožňoval dosáhnout očekávaných výsledků. Nejprve je třeba připomenout, že kyperské orgány přijaly škodlivá opatření až poté, co kyperský parlament odmítl méně omezující opatření pro zájmy žalobců, než byla první řada škodlivých opatření, a sice zavedení daně ze všech bankovních vkladů v Kyperské republice (viz bod 22 výše).
- 303 Dále podle zprávy MMF z května 2013 by převzetí nákladů na rekapitalizaci dotčených bank rozpočtem Kyperské republiky vedlo ke zvýšení kyperského veřejného dluhu na neudržitelnou úroveň. Podle bodu 11 této zprávy by v případě veřejné kapitálové injekce ve prospěch dotčených bank tento dluh dosáhl úrovně přibližně 150 % kyperského HDP a hrozilo by jeho další zvýšení. Podle MMF by byli kyperští daňoví poplatníci přetíženi, zatímco by velikost bankovního sektoru, která byla jednou z hlavních příčin krize (viz bod 298 výše), zůstala nadměrná a i nadále by ohrožovala Kyperskou republiku.
- 304 Konečně z bodu 11 zprávy uvedené v bodě 303 výše vyplývá, že přístupy, které nevytvářejí dluh, jako je přímá rekapitalizace dotčených bank prostřednictvím EMS nebo jejich přímý prodej, nebyly k dispozici. Pokud jde o odchod z eurozóny, ten by vyřešil potíže Kyperské republiky pouze částečně a způsobil by značné ztráty jak daňovým poplatníkům, tak i pojištěným vkladatelům.

- 305 Žalobci se nicméně domnívají, že bylo třeba uvažovat o dalších opatřeních a že žalované nedostály povinnosti zohlednit situace srovnatelné se situací Kyperské republiky, a sice situace čtyř dalších ČSME, které již dříve obdržely finanční pomoc, tj. Irska, Řecké republiky, Španělského království a Portugalské republiky.
- 306 Pokud jde o existenci méně omezujících alternativních opatření, žalobci tvrdí, že by bylo zcela proveditelné stanovit alternativní systém odpisů, který by zohledňoval velikost vkladů svěřených dotčeným bankám, a to i ve lhůtách, v nichž měla být přijata záchranná opatření. Podle žalobců bylo zejména možné stanovit buď odpis vypočítaný na základě procentuálního podílu části vkladu převyšující 100 000 eur, nebo progresivní systém, podle něhož by procentuální podíl odpisu vzrůstal při překročení určitých prahových hodnot.
- 307 Je však třeba konstatovat, že žalobci nepředkládají žádný konkrétní důkaz na podporu svých tvrzení, které ostatně nejsou nijak vyčísleny. Žalobci neuvádějí, jaký procentuální podíl nebo při překročení které prahové hodnoty by se odpis uplatnil, ani neprokazují, že přístup, který zastávají, by BoC umožnil dosáhnout prahové hodnoty pro poměr kmenového kapitálu stanovený v bodě 1.26 memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013.
- 308 Z tvrzení žalobců však lze vyvodit, že tento přístup by umožnil vyčlenit na rekapitalizaci BoC kapitál pouze v nižší výši, než jaký byl uvolněn první řadou škodlivých opatření. S ohledem na požadavek ochrany pojištěných vkladů by se odpis zamýšlený žalobci mohl stejně jako první řada škodlivých opatření týkat pouze vkladů přesahujících částku 100 000 eur. Na rozdíl od uvedených opatření by se ale tento odpis týkal pouze určitého procentuálního podílu dotčených vkladů.
- 309 Tento procentuální podíl by tak buď nebyl dostatečně vysoký, aby umožnil BoC dosáhnout úrovně vlastního kapitálu uvedené v bodech 1.26 a 1.27 memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013, a v takovém případě by přístup zastávaný žalobci neumožnil dosáhnout sledovaného cíle, nebo by tento procentuální podíl byl pro tyto účely dostatečně vysoký a v takovém případě by žalobci utrpěli ztráty, u nichž není prokázáno, že by byly podstatně nižší než ty, které jim vznikly v důsledku první řady škodlivých opatření. Tak by tomu bylo i v případě, že by se uplatnil odpis vyšší, než jaký byl nezbytně nutný, aby BoC dosáhla úrovně vlastního kapitálu přesahující úroveň dle bodů 1.26 a 1.27 memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013. V souladu s bodem 1.27 tohoto memoranda, který v podstatě přebírá čl. 6 odst. 5 nařízení č. 103, je stanoveno, že v případě, že by BoC byla z hlediska cíle minimální úrovně vlastního kapitálu ve výši 9 % rizikově vážených aktiv překapitalizována, byl by proveden zpětný odkup akcií, aby byla majitelům nepojištěných vkladů vrácena částka odpovídající tomuto překapitalizování.
- 310 V každém případě je důležité vzít v úvahu potřebu kyperských orgánů jednat při přijímání škodlivých opatření rychle. Rychlost, s jakou byla škodlivá opatření přijata, je jen stěží známkou porušení práva žalobců na řádnou správu, jak tito v podstatě tvrdí, dokládá ale naléhavost situace, v níž se Kyperská republika nacházela v době rozhodné z hlediska skutkového stavu. Jak bylo uvedeno v bodě 282 výše, cílem bylo předejít bezprostřednímu nebezpečí kolapsu dotčených bank, a zachovat tak stabilitu kyperského finančního systému, aby se zabránilo rozšíření nákazy do jiných členských států eurozóny. Vytvoření diferencovaného systému odpisů, jaký požadují žalobci, by v takovém kontextu vyžadovalo, aby kyperské orgány provedly obzvlášť delikátní a nejistý postup, kterým by ověřily, že vybrané procentuální podíly a prahové hodnoty umožní BoC dosáhnout minimální úrovně vlastního kapitálu uvedené v bodech 1.26 a 1.27 memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013, což by vystavilo rekapitalizaci BoC významným rizikům (v tomto smyslu viz obdobně rozsudek ESLP ze dne 21. července 2016, Mamatas a další v. Řecko, CE:ECHR:2016:0721JUD 006306614, bod 139).
- 311 Na druhé straně, pokud jde o existenci srovnatelných situací, je třeba uvést, že opatření, kterým může podléhat poskytnutí finanční pomoci EMS (nebo jinými mezinárodními organizacemi, institucemi a orgány Unie nebo státy) k vyřešení finančních potíží, s nimiž se potýká stát, který čelí potřebě rekapitalizovat svůj bankovní systém, se mohou v jednotlivých případech zásadně lišit v závislosti na

získaných zkušenostech a celkových konkrétních okolnostech. Těmi mohou být zejména hospodářská situace přijímajícího státu, význam podpory ve vztahu k jeho celému hospodářství, vyhlídky dotčených bank na návrat k hospodářské životaschopnosti a důvody, které vedly k jejich potížím, včetně případné nadměrné velikosti bankovního sektoru přijímajícího státu vzhledem k jeho národnímu hospodářství, mezinárodní hospodářský vývoj, nebo zvýšená pravděpodobnost budoucích intervencí EMS (nebo jiných mezinárodních organizací, institucí a orgánů Unie nebo států) na podporu jiných států v obtížích, které mohou vyžadovat preventivní omezení částek vynaložených na jednotlivé intervence.

- 312 V projednávaném případě žalobci pouze srovnávají (absolutní a relativní) význam finanční pomoci poskytnuté na jedné straně Kyprské republiky a na straně druhé Irsku, Řecké republice, Španělskému království a Portugalské republice. Žalobci tedy neprokazují, ba ani netvrdí, že příslušné finanční sektory ostatních ČSME, které získaly finanční pomoc, včetně Řecké republiky, byly tak jako finanční sektor Kyprské republiky (viz body 298 výše), nadměrně velké vzhledem k velikosti národních hospodářství těchto ČSME. Naopak z písemností ve spise vyplývá, že příslušné finanční sektory těchto členských států vykazovaly menší nerovnováhy než finanční sektor Kyprské republiky. Například v novinovém článku ze dne 20. března 2013 se uvádí výroky člena Výkonné rady ECB, podle nichž kyprský bankovní sektor vykazoval „jedinečné okolnosti“, kdy žádná jiná země v Evropě neměla bankovní sektor v menší či větší míře takto nevyvážený.
- 313 Žalobci rovněž neprokazují, že získané zkušenosti a rozdíly v hospodářské situaci dotčených ČSME nebo ve vyhlídkách na obnovení životaschopnosti dotčených bank, mezinárodní hospodářský vývoj nebo zvýšená pravděpodobnost budoucích intervencí EMS na podporu jiných států v obtížích, které mohou vyžadovat preventivní omezení částek vynaložených na jednotlivé intervence, nemohlo opodstatnit rozdílné zacházení s Kyprskou republikou na jedné straně a Irskem, Řeckou republikou, Španělským královstvím a Portugalskou republikou na straně druhé.
- 314 Zadruhé, pokud jde o poskytnutí spravedlivé náhrady žalobcům a za předpokladu, že lze mít za to, že první řada škodlivých opatření zbavuje žalobce jejich práva na vlastnictví, je třeba připomenout, že bez platby částky, která je přiměřená vzhledem k hodnotě dotčeného majetku, by zbavení vlastnictví obvykle představovalo nepřiměřený zásah do práva na vlastnictví (v tomto smyslu viz rozsudek ESLP ze dne 21. února 1986, James a další c. Spojené království, CE:ECHR:1986:0221JUD 000879379, bod 54). V případě cenného papíru se výše splatné náhrady posuzuje ve vztahu ke skutečné tržní hodnotě tohoto cenného papíru v okamžiku přijetí sporné úpravy, a nikoli ve vztahu k jeho jmenovité hodnotě nebo k částce, kterou jeho držitel doufal, že získá v době jeho nabytí (v tomto smyslu viz rozsudek ESLP ze dne 21. července 2016, Mamatas a další v. Řecko, CE:ECHR: 2016:0721JUD 006306614, bod 112). V projednávaném případě Tribunálu nepřísluší, aby *in abstracto* odhadoval výši hypotetické náhrady, kterou žalobci měli za okolností projednávaného případu obdržet. Je však třeba připomenout, že pokud by nedošlo k rekapitalizaci dotčených bank, těmto by hrozilo, že by musely ukončit činnost a byly by ohroženy neřízeným úpadkem (viz bod 294 výše). Žalobci však neprokázali, že byla skutečná tržní hodnota jejich majetku za těchto okolností taková, že bylo namístě jim vyplácet náhradu.
- 315 Dále a v každém případě je třeba připomenout, že jak vyplývá z bodů 277, 279 a 281 výše, článek 26 zákona ze dne 22. března 2013 stanoví, že každé straně, která se domnívá, že je na svém právu na vlastnictví neoprávněně poškozena opatřením k řešení krize, zůstává zachováno právo obrátit se na příslušný vnitrostátní soud s žalobou na náhradu škody. Je tedy namístě dospět k závěru, že žalobci neprokázali, že jim byla protiprávně upřena spravedlivá náhrada.
- 316 Nelze se tedy domnívat, že první řada škodlivých opatření překračuje meze toho, co je přiměřené a nezbytné k dosažení sledovaných cílů.

– *K nepříznivým následkům vyvolaným první řadou škodlivých opatření*

- 317 V souladu s judikaturou je třeba ověřit, zda nepříznivé následky vyvolané posuzovaným omezením práva na vlastnictví nejsou s ohledem na sledované cíle nepřiměřené (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. února 2014, Ezz a další v. Rada, T-256/11, EU:T:2014:93, bod 205 a 209).
- 318 V tomto ohledu je zaprvé třeba uvést, že tvorba vkladů v bance není zcela bez rizika. V době rozhodné z hlediska skutkového stavu čl. 7 odst. 1a směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/19/ES ze dne 30. května 1994 o systémech pojištění vkladů (Úř. věst. 1994, L 135, s. 5) ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/1/ES ze dne 9. března 2005, kterou se mění směrnice Rady 73/239/EHS, 85/611/EHS, 91/675/EHS, 92/49/EHS a 93/6/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/19, 98/78/ES, 2000/12/ES, 2001/34/ES, 2002/83/ES a 2002/87/ES za účelem zavedení nové organizační struktury výborů pro finanční služby (Úř. věst. 2005, L 79, s. 9) a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/14/ES ze dne 11. března 2009 (Úř. věst. 2009, L 68, s. 3) členským státům ukládal, aby zajistily, aby výše pojištění souhrnu vkladů každého vkladatele byla stanovena na 100 000 eur pro případ, že se tyto vklady stanou nedisponibilními. Za těchto podmínek by si vkladatelé měli být vědomi rizika částečné nebo úplné ztráty částek přesahujících 100 000 eur, které svěřili dotčeným bankám, v případě nedisponibility vkladů.
- 319 Zadruhé, je třeba uvést, že čl. 3 odst. 2 písm. a) a b) zákona ze dne 22. března 2013 stanoví, že akcionáři instituce v režimu řešení krize jsou prvními, kdo ponese veškeré ztráty vzniklé v důsledku provádění opatření k řešení problémů, zatímco věřitelé takovéto instituce nesou tyto ztráty až po akcionářích. Z toho vyplývá, že vkladatelé dotčených bank měli nést ztráty vyplývající z provádění škodlivých opatření teprve po jejich akcionářích.
- 320 Zatřetí je důležité připomenout, že zákon ze dne 22. března 2013 zaručuje vkladatelům dotčených bank úroveň ochrany, která je přinejmenším rovnocenná úrovni ochrany, kterou by měli v případě likvidace těchto bank. Z článku 3 odst. 2 písm. d) tohoto zákona vyplývá, že opatření přijatá na základě tohoto zákona nemohou věřitele dotčených institucí uvést do méně příznivé finanční situace, než v jaké by se nacházeli v případě jejich likvidace. Článek 12 odst. 14 uvedeného zákona stanoví, že v případě restrukturalizace dluhů a závazků instituce v režimu řešení krize podle čl. 12 odst. 1 téhož zákona (viz bod 24 výše) obdrží postižené strany na úhradu svých pohledávek alespoň částku, kterou by podle kyperského práva obdržely v případě likvidace uvedených bank.
- 321 V projednávaném případě je mezi účastníky řízení nesporné, že by bez veřejného zásahu musely být dotčené banky pravděpodobně zlikvidovány. Za těchto podmínek tedy čl. 3 odst. 2 písm. d) a čl. 12 odst. 14 zákona ze dne 22. března 2013 dovolily, aby se postižené strany nedostaly kvůli uplatňování první řady škodlivých opatření do nepříznivějšího postavení, než v jakém by byly, kdyby kyperské orgány nezasáhly (v tomto smyslu obdobně viz stanovisko generálního advokáta N. Wahla ve věci Kotnik a další, C-526/14, EU:C:2016:102, odstavec 90).
- 322 Začtvrté, je třeba připomenout, že v souladu s bodem 1.27 memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013 čl. 6 odst. 5 nařízení č. 103 stanoví, že pokud příspěvky nepojištěných vkladatelů BoC přesáhnou to, co je nezbytné pro obnovení jejího vlastního kapitálu, orgán příslušný k řešení krize určí částku odpovídající tomuto překapitalizování a bude k ní přistupovat, jako by k převodu nikdy nedošlo.
- 323 Je tedy třeba dospět k závěru, že rovněž vzhledem k významu sledovaných cílů (viz body 254 a 255 výše) nepříznivé následky vyplývající z uplatnění první řady škodlivých opatření na žalobce nejsou zjevně nepřiměřené.

- 324 S ohledem na výše uvedené je třeba dospět k závěru, že první řada škodlivých opatření nemůže být považována za nepřiměřený a nepřipustný zásah do samotné podstaty práva žalobců na vlastnictví. Nelze tedy mít za to, že Rada přijetím rozhodnutí 2013/236 požadovala zachování nebo další provádění opatření, u nichž došlo k porušení práva žalobců na vlastnictví, ani že Komise a ECB tím, že poskytly podporu první řadě škodlivých opatření, přispěly k tomuto porušení.
- 325 Nyní je třeba zkoumat, zda Komise a ECB poskytnutím podpory druhé řadě škodlivých opatření přispěly k porušení práva žalobců na vlastnictví.

b) K druhé řadě škodlivých opatření

- 326 Tribunál zaprvé přezkoumá soulad snížení jmenovité hodnoty každé kmenové akcie z jednoho eura na jmenovitou hodnotu jednoho centu (viz body 327 až 331 níže) a zadruhé prodeje řeckých poboček (viz body 332 až 359 níže) s právem žalobců na vlastnictví.

1) K snížení jmenovité hodnoty kmenových akcií BoC

- 327 Žalobci nezpochybňují, že společně s převodem nepojištěných vkladů svěřených BoC, mělo snížení jmenovité hodnoty každé kmenové akcie BoC z jednoho eura na jmenovitou hodnotu jednoho centu stanovené nařízením č. 103, které je součástí rekapitalizace BoC uvedené v bodě 1.26 memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013, za cíl obnovit vlastní kapitál BoC, a tím zajistit stabilitu kyperského finančního systému a eurozóny jako celku v souladu s judikaturou uvedenou v bodě 255 výše.
- 328 Žalobci však tvrdí, že z důvodů uvedených v bodech 267, 269, 270, 301, 305 a 306 výše nebylo opatření spočívající ve snížení jmenovité hodnoty akcií společnosti BoC přijato za podmínek stanovených zákonem a není přiměřené sledovanému cíli.
- 329 V tomto ohledu je třeba uvést, že z důvodů obdobných důvodům uvedeným v bodech 272 až 284 výše bylo toto opatření, které je výslovně upraveno nařízením č. 103 ve znění pozdějších předpisů, přijato za podmínek stanovených zákonem.
- 330 Toto opatření je rovněž přiměřené sledovanému cíli, přičemž důvody uvedené v bodech 289 až 325 výše pro něj platí *mutatis mutandis*. Především je třeba nejprve uvést, že snížení jmenovité hodnoty akcií BoC mělo přispět k její rekapitalizaci, jak je uvedena v bodě 1.26 memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013. V tomto ohledu a ve světle závěrů uvedených v bodech 294 až 296 výše mohlo toto opatření přispět k cíli zajištění stability kyperského finančního systému a eurozóny jako celku. Dále je třeba mít za to, že uvedené opatření nepřekračuje meze toho, co je k dosažení tohoto cíle přiměřené a nezbytné. Z důvodů uvedených v bodech 302 až 313 výše nebyly méně omezující alternativy uváděné žalobci buď realizovatelné, nebo by neumožňovaly dosáhnout očekávaných výsledků. Konečně, rovněž vzhledem k významu sledovaného cíle je třeba mít za to, že dotyčné opatření nevytváří nepřiměřené nepříznivé následky. Jednak jestliže tvorba vkladů u úvěrových institucí, jako jsou dotčené banky, není zcela bez rizika, platí totéž tím spíše pro případ nabývání akcií takovýchto institucí. Na rozdíl od vkladatelů, jejichž vklady jsou alespoň částečně chráněny pro případ, že se tyto vklady stanou nedisponibilními, akcionáři banky přebírají v zásadě úplné riziko svých investic. Kromě toho je třeba zdůraznit, že bod 3 odst. 2 písm. a) a b) zákona ze dne 22. března 2013 stanoví, že akcionáři instituce v režimu řešení krize jsou prvními, kdo ponese veškeré ztráty vzniklé v důsledku provádění opatření k řešení problémů, zatímco věřitelé takovéto instituce nesou tyto ztráty až po akcionářích. Akcionáři BoC si tedy museli být vědomi nebezpečí ztráty své investice. Dále je třeba připomenout, že stejně jako vkladatelé BoC její akcionáři požívali záruk uvedených v čl. 12 odst. 14 zákona ze dne 22. března 2013.

331 Z toho důvodu nelze mít za to, že snížení jmenovité hodnoty akcií BoC představuje nepřiměřený a nepřípustný zásah do samotné podstaty práva žalobců na vlastnictví.

2) *K prodeji řeckých poboček*

332 Žalobci tvrdí, že prodej řeckých poboček nemůže být považován za objektivně odůvodněný ani za upravený zákonem nebo odpovídající zásadě proporcionality.

333 Je však třeba konstatovat, že prodej řeckých poboček uvedený v bodě 1.24 memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013 a upravený nařízeními č. 96 a 97 byl stejně jako dříve posuzovaná škodlivá opatření odůvodněn cílem veřejného zájmu spočívajícím v zajištění stability kyperského finančního systému a eurozóny jako celku v souladu s judikaturou citovanou v bodě 255 výše.

334 Z písemností ve spise totiž vyplývá, že vzhledem k vzájemné exponovanosti Řecka a Kypru měl tento prodej zabránit všeobecné destabilizaci finančních systémů těchto dvou členských států.

335 V tomto ohledu vyplývá z bodu 302 odůvodnění rozhodnutí Komise (EU) 2015/455 ze dne 23. července 2014 o státní podpoře SA.34826 (2012/C), SA.36005 (2013/NN), kterou poskytlo Řecko skupině Piraeus Bank v souvislosti s rekapitalizací a restrukturalizací banky Piraeus Bank S. A. (Úř. věst. 2015, L 80, s. 49), že prodej řeckých činností tří kyperských bank a zejména řeckých poboček dotčených bank měl za cíl zajistit stabilitu řeckého bankovního systému a zajistit, aby mohly kyperské banky prodat své činnosti dříve, než bude hrozit, že ztratí hodnotu.

336 Je pravda, že důvody, pro které se Komise domnívala, že prodej těchto poboček je nezbytný k zajištění stability řeckého bankovního systému, z rozhodnutí 2015/455 zcela jasně nevyplývají. Jak se však žalobci v podstatě shodli v odpovědi na organizační procesní opatření Tribunálu, jsou tyto důvody uvedeny v interní zprávě ECB ze dne 27. ledna 2013. Z tohoto dokumentu v podstatě vyplývá, že cílem případného prodeje řeckých poboček bylo vyhnout se jakémukoli nakažlivému účinku kyperského bankovního systému na řecký finanční systém a tak zachovat jeho stabilitu. Cílem bylo zabránit tomu, aby v Řecku došlo v případě úpadku Laiki nebo odpisu vkladů svěřených BoC k celoplošnému vybírání vkladů. Jak ECB uvedla v odpovědi na organizační procesní opatření Tribunálu, bylo třeba se obávat, aby s ohledem na celkovou situaci v Kyperské republice a vzhledem k tomu, že jejich vklady podléhaly kyperskému systému pojištění vkladů (viz bod 456 níže), majitelé vkladů u řeckých poboček neprovedli run na banky.

337 Životaschopnost řeckých poboček nebo dokonce dotčených bank, jimž patřily, by byla negativně ovlivněna a hodnota jejich aktiv by v důsledku toho poklesla. Takový vývoj by mohl ohrozit obnovenou důvěru veřejnosti v řecký bankovní sektor, jehož vklady začínaly růst po dvou letech prudkého poklesu. Existovalo vysoké riziko, že v Řecku dojde k runu na banky, což by mohlo nepřímo zhoršit již tak špatnou schopnost financování řeckých bank a vyžádat si navýšení ELA, která jim byla poskytnuta, na úroveň potenciálně přesahující skutečnou kapacitu centrálních bank Eurosystemu.

338 Z odpovědí žalobců, Komise a ECB na organizační procesní opatření Tribunálu dále vyplývá, že prodej řeckých poboček měl rovněž za cíl chránit kyperský bankovní systém před nakažlivým účinkem vyplývajícím zejména z možného zhoršení hospodářské situace v Řecku. Jak uvádí zpráva Komise z května 2013, na kterou tato odkazuje ve své odpovědi na organizační procesní opatření Tribunálu, byl kyperský bankovní systém, a zejména Laiki, zvláště exponován obtížím řecké ekonomiky.

339 S ohledem na výše uvedené je třeba nejprve zkoumat, zda byl prodej řeckých poboček upraven zákonem a zda s ohledem na cíl obecného zájmu uvedený v bodech 333 a 334 výše představuje nepřiměřený a nepřípustný zásah do samotné podstaty práva žalobců na vlastnictví.

- 340 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že z týchž důvodů, jako jsou uvedeny v bodech 272 až 284 výše, byl prodej řeckých poboček upraven zákonem.
- 341 Na druhou stranu, pokud jde o přiměřenost prodeje řeckých poboček, je třeba nejprve zvážit, zda byl způsobilý dosáhnout sledovaného cíle snížením vzájemné exponovanosti řeckého a kyperského bankovního systému.
- 342 Dále z písemností ve spise nevyplývá, že sledovaných cílů mohlo být dosaženo méně omezujícími opatřeními než prodejem řeckých poboček. V žalobním důvodu vycházejícím z porušení zásady zákazu diskriminace sice žalobci tvrdí, že „rozproštění nákladů rekapitalizace z vnitřních zdrojů mezi kyperské daňové poplatníky“ by umožnilo těchto cílů dosáhnout.
- 343 Je však třeba uvést, že jak v podstatě žalobci potvrdili na jednání, rovnalo by se takové opatření prostému převzetí nákladů na rekapitalizaci a restrukturalizaci dotčených bank rozpočtem Kyperské republiky. Zprvce by takový přístup nebyl možný. Jak Komise správně uvedla v odpovědi na organizační procesní opatření Tribunálu, Kyperská republika neměla v době rozhodné z hlediska skutkového stavu pro tento účel potřebné finanční prostředky. Byla také zbavena přístupu na mezinárodní kapitálové trhy. Za těchto okolností je, jak se žalobci shodují v odpovědi na organizační procesní opatření Tribunálu, obtížné si představit, jak by Kyperská republika mohla rekapitalizovat dotčené banky bez vnější finanční pomoci.
- 344 Je třeba připomenout, že částka PFP, která byla omezena na 10 miliard eur, byla vypočítána podle finančních potřeb Kyperské republiky bez jakékoliv veřejné kapitálové injekce ve prospěch bank. Vzhledem k tomu, že by si podle zprávy společnosti Pacific Investment Management Company (PIMCO) z března 2013 (dále jen „zpráva PIMCO“) rekapitalizace dotčených bank vyžádala na konci roku 2012 částku v celkové výši přibližně 7,8 miliardy eur, řešení, které žalobci prosazují, by vyžadovalo buď navýšení částky PFP, nebo použití její podstatné části pro účely rekapitalizace dotčených bank.
- 345 První z těchto dvou možností by skýtala dvě velká úskalí, ohledně nichž žalobci nikdy nevysvětlili, jak by je Kyperská republika mohla překonat. EMS jednak nebyl nijak povinen poskytnout Kyperské republice PFP ve výši přesahující 10 miliard eur. Naopak EMS mohl mít legitimně za to, že je namístě omezit objem těchto prostředků, zejména v zájmu zachování své budoucí intervenční kapacity. Dále navýšení částky PFP pro účely rekapitalizace dotčených bank by přispělo ke zvýšení kyperského veřejného dluhu na neudržitelnou úroveň (viz bod 303 výše).
- 346 Druhá z těchto dvou možností by s ohledem na písemnosti ve spise nebyla životaschopnější. Jednak by bylo vynaložení podstatné části 10 miliard eur PFP na rekapitalizaci dotčených bank neslučitelné s podmínkami poskytnutí PFP, které stanovovaly, že k tomuto účelu nebudou nepoužity. Dále bez ohledu na tyto podmínky, je třeba mít za to, že takový přístup by nutně vyžadoval významné přerozdělení částek poskytnutých Kyperské republice v rámci PFP. Částka 7,8 miliardy eur, která by byla zcela nebo zčásti vynaložena na rekapitalizaci dotčených bank, by nemohla být použita pro rozpočtové potřeby Kyperské republiky, na odkup dluhopisů Kyperskou republikou nebo na rekapitalizaci jiných kyperských bank než dotčených bank. Žalobci sami uznávají, že bez finanční pomoci by Kyperská republika pravděpodobně nebyla schopna dostát svým finančním závazkům, takže by byla ohrožena její solventnost. Vzhledem k rizikům, které by z toho vyplývaly pro finanční stabilitu eurozóny jako celku, by bylo pravděpodobné, že by PFP neumožnil dosáhnout sledovaného cíle obecného zájmu.
- 347 Zadruhé na rozdíl od prodeje řeckých poboček by prosté převzetí nákladů na rekapitalizaci a restrukturalizaci dotčených bank rozpočtem Kyperské republiky nebylo způsobilé snížit vzájemnou exponovanost Řecké republiky a Kyperské republiky. Takové opatření by nijak nenarušilo vazby mezi dotčenými bankami a řeckým bankovním systémem.

- 348 Konečně, pokud jde o nepříznivé následky vyvolané prodejem řeckých poboček, z bodu 294 odůvodnění rozhodnutí 2015/455 vyplývá, že Piraeus Bank získala úvěrová portfolia řeckých činností tří kyperských bank, včetně dotčených bank, za cenu nižší, než je jejich jmenovitá hodnota. Z tohoto bodu odůvodnění rovněž vyplývá, že prodejní cena uvedených poboček byla snížena, aby byly zohledněny budoucí ztráty podle odhadu společnosti PIMCO v rámci zátěžového testu. Podle odpovědi ECB na organizační procesní opatření Tribunálu byl tento test určen ke stanovení kapitálových potřeb zúčastněných bank a byl součástí auditu kyperského bankovního systému, jehož provedením byla společnost PIMCO pověřena KCB a který provedla pod vedením výboru složeného ze zástupců KCB, Komise, ECB, EMS, Evropského orgánu pro bankovnínictví a MMF jakožto pozorovatele. Z tohoto testu vyplynulo, že riziko, že úvěrové ztráty přesáhnou ztráty, které již byly zohledněny v nízké kupní ceně, bylo omezené.
- 349 Komise rovněž v bodě 298 odůvodnění rozhodnutí 2015/455 uvedla, že protiplnění, které nakonec Piraeus Bank zaplatila za získání činností tří dotčených kyperských bank v Řecku, včetně řeckých poboček, byla mnohem nižší než účetní hodnota získaného portfolia a dokonce nižší než hodnota úvěrů po úpravě směrem dolů s cílem zohlednit budoucí úvěrové ztráty podle odhadů v rámci zátěžového testu. Komise dospěla k závěru, že kupní cena mohla být považována za zápornou, což potvrzuje skutečnost, že Piraeus Bank po akvizici zaúčtovala vysoký záporný goodwill a zaznamenala zvýšení svého kapitálu.
- 350 Nelze tedy vyloučit, že dotčené banky utrpěly v důsledku prodeje řeckých poboček nezanedbatelnou majetkovou ztrátu. Jak vyplývá z bodu 74 odůvodnění rozhodnutí 2015/455:
- „Aktiva převedená na [Piraeus Bank] činila přibližně 18,9 miliardy [eur] a pasiva téměř 15 miliard [eur]. Účastníci transakce se však dohodli na zohlednění výše ztrát stanovených pro kyperské banky ve zprávě PIMCO v rámci nepříznivého scénáře. Podle zprávy PIMCO hodnota aktiv, která byla převedena na [Piraeus Bank], činila přibližně 16,5 miliardy eur. Převáděná pasiva činila asi 14,5 miliardy eur.“
- 351 Z bodů 75 a 303 odůvodnění rozhodnutí 2015/455 však vyplývá, že tento prodej probíhal v rámci otevřeného transparentního a nediskriminačního postupu, během něhož tři uchazeči předložili nabídky, z nichž pouze nabídka Piraeus Bank se ukázala jako platná.
- 352 Žalobci nepředložili žádný argument, který by mohl prokázat, že tento postup prodeje byl vadný. Uvádějí pouze, že cena řeckých poboček byla vypočítána na základě ocenění provedeného společností PIMCO v rámci její zprávy, jejíž úloha spočívala především ve zcela neprůhledném zvětšování kapitálových potřeb dotčených bank bez účasti jejich vedení nebo akcionářů a vkladatelů a navzdory nesouhlasu jejich správních rad v rozporu s mezinárodními standardy účetního výkaznictví (IFRS).
- 353 V tomto ohledu je zaprvé třeba konstatovat, že argumentace žalobců vychází z předpokladu, že prodejní cena řeckých poboček byla „vypočtena“. Tento předpoklad je chybný, jelikož uvedená cena vyplynula z nejlepší nabídky podané v rámci otevřeného nabídkového řízení (viz bod 351 výše).
- 354 Zadruhé i za předpokladu, že byl chybný výsledek zprávy PIMCO, jehož předmětem nebylo konkrétně ocenit řecké pobočky za účelem prodeje, ale obecně posoudit hodnotu kyperských bank podle základního scénáře a nepříznivého scénáře, prodej těchto poboček by kvůli tomu nebyl sám o sobě vadný. Není totiž prokázáno, že bylo uchazečům, kteří se účastnili procesu prodeje řeckých poboček, zakázáno nabídnout cenu odlišnou od ceny vyplývající ze zprávy PIMCO.
- 355 Zatřetí se žalobci v rámci odpovědi na organizační procesní opatření Tribunálu dovolávají oznámení KCB ze dne 7. června 2013, z něhož vyplývalo, že cena a podmínky prodeje řeckých poboček byly určeny „na politické úrovni“ Řeckou republikou a Kyperskou republikou během dvou zasedání Euroskupiny v průběhu měsíce března 2013. Na jednání žalobci uvedli, že se dovolávají tohoto oznámení za účelem prokázání, že prodej řeckých poboček byl proveden po neprůhledném procesu za cenu, která nebyla tržní.

- 356 Závěry, které žalobci vyvozují z oznámení KCB ze dne 7. června 2013, však nelze přijmout. Bez nutnosti vyjádřit se k důkazní hodnotě dotčeného oznámení stačí uvést, že nic ve spise nenásvědčuje tomu, že cena a podmínky, na nichž se řecké a kyperské orgány dohodly „na politické úrovni“, byly závazné pro uchazeče, kteří se účastnili procesu prodeje řeckých poboček.
- 357 Závěry, které žalobci vyvozují z novinového článku ze dne 19. února 2015 nadepsaného „Did the troika defraud billions at the expense of thousands of depositors in Cyprus?“ (Zpronevěřila „trojka“ na Kypru miliardy na úkor tisíců vkladatelů?), rovněž nepodporují jejich tezi. V rozporu s tvrzeními žalobců z tohoto článku nikterak nevyplývá, že Euroskupina „přijala“, že se prodej řeckých poboček uskuteční za cenu výrazně nižší, než je jejich hodnota. Nevyplývá z něj ani, že ECB tento prodej „navrhla a vymezila“, natož pak že stanovila jeho cenu. Je pravda, že se v článku uvádí, že „si úředníci ECB a Komise vymysleli odvážný plán“, podle něhož budou kyperské banky nuceny odprodat „všechny své činnosti v Řecku s cílem uchránit Řeky před kyperským šokem“. Za tímto účelem se však dotčený článek opírá o interní zprávu ECB ze dne 27. ledna 2013 uvedenou v bodě 336 výše, která zkoumá různé scénáře oddělení řeckých poboček a dotčených bank vzhledem k riziku rozšíření nákazy do řeckého finančního systému. Nicméně, jak správně uvádí ECB, okolnost, že její útvary přezkoumaly takové scénáře v interním dokumentu, neznamená, že „navrhla a vymezila“ prodej řeckých poboček, ani že hrála roli při stanovení prodejní ceny. Naopak, jak vyplývá z bodů 351 až 356 výše, je tato cena výsledkem otevřeného transparentního a nediskriminačního postupu.
- 358 Vzhledem k významu sledovaných cílů nelze tedy mít za to, že nepříznivé následky vyvolané prodejem řeckých poboček jsou nepřiměřené.
- 359 Žalobci tedy neprokázali, že prodej řeckých poboček upravený nařízením č. 96 a 97 a uvedený v bodě 1.24 memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013, představoval nepřiměřený a nepřipustný zásah do samotné podstaty jejich práva na vlastnictví.
- 360 S ohledem na výše uvedené nelze mít za to, že u druhé řady škodlivých opatření došlo k porušení práva na vlastnictví. Z toho vyplývá, že Komise a ECB tím, že poskytly podporu oběma řadám škodlivých opatření uvedených v bodech 256 a 257 výše, nepřispěly k porušení práva žalobců na vlastnictví. Ani Rada tím, že přijala rozhodnutí 2013/236, nepožadovala zachování ani další provádění opatření, u něhož došlo k protiprávnosti takového druhu.
- 361 Argumenty žalobců vycházející z porušení čl. 14 odst. 4 statutu ECB a práva na řádnou správu, jakož i nedostatku spravedlnosti a soudržnosti nemohou tento závěr zpochybnit.

c) K tvrzenému porušení čl. 14 odst. 4 statutu ECB, práva na řádnou správu a požadavků soudržnosti a spravedlnosti

- 362 Pro účely prokázání existence porušení jejich práva na vlastnictví se žalobci dovolávají porušení čl. 14 odst. 4 statutu ECB, požadavků spravedlnosti a soudržnosti a zásady řádné správy, které jsou vlastní zásadě proporcionality, jež je sama o sobě jednou z podmínek, které musí splňovat každé omezení práva na vlastnictví. Na podporu tohoto tvrzení žalobci v podstatě uplatňují tři soubory argumentů.
- 363 Zaprvé žalobci tvrdí, že Euroskupina porušila zásadu řádné správy tím, že rozhodla o škodlivých opatřeních porušujících „základní zásady demokracie“. Žalobci se domnívají, že z těchto zásad vyplývá, že vzhledem k jejich přímé znalosti společnosti a jejích potřeb jsou vnitrostátní orgány v zásadě schopny nejlépe posoudit, co je veřejným zájmem. Podle žalobců nebylo o přijetí škodlivých opatření rozhodnuto kyperskými orgány, ale ve skutečnosti bylo uloženo Euroskupinou, která se nezodpovídá žádnému voliči, jsou jí cizí národní zájmy Kyperské republiky a nemá přímou znalost společnosti a jejích potřeb. Euroskupina naopak přijala rozhodnutí založené na obavách a požadavcích věřitelů.
- 364 ECB argumenty žalobců zpochybňuje.

- 365 V tomto ohledu stačí připomenout, že jak vyplývá z bodů 105 až 133 výše, nelze mít za to, že Eurokupina požadovala, aby Kyperská republika přijala škodlivá opatření. Tento argument tedy musí být odmítnut, aniž by bylo třeba určit, zda má tvrzené porušení „základních zásad demokracie“ jakýkoli význam pro posouzení existence porušení práva žalobců na vlastnictví.
- 366 Zadruhé žalobci tvrdí, že ECB porušila požadavky spravedlnosti a soudržnosti tím, že se rozhodla podpořit rekapitalizaci dotčených bank z vnitřních zdrojů, přestože je dopisem ze dne 11. února 2013 adresovaným příslušným výkonným ředitelům uvedených bank ředitel kanceláře guvernéra KCB jménem Euro systému ujistil, že práva jejich vkladatelů nebudou omezena.
- 367 Žalované k tomuto argumentu nezaujaly stanovisko.
- 368 V tomto ohledu, aniž by tím byla dotčena otázka, zda tvrzený nedostatek spravedlnosti a soudržnosti má jakýkoli význam pro posouzení existence porušení práva žalobců na vlastnictví, postačí konstatovat, že tento argument splývá s jedním z argumentů, kterých se dovolávají na podporu svého žalobního důvodu vycházejícího z porušení zásady ochrany legitimního očekávání, s nímž bude tudíž zkoumán (viz body 407 až 423 níže).
- 369 Zatřetí žalobci kritizují jednání ECB ohledně ELA. Podle žalobců je toto jednání nespravedlivé, nekonzistentní a porušuje čl. 14 odst. 4 statutu ECB, jakož i zásadu řádné správy, což ECB zpochybňuje.
- 370 Na podporu své argumentace žalobci zaprvé v podstatě uvádějí, že právní rámec, kterým se řídí zásah ECB v oblasti ELA, je v rozporu se zásadou řádné správy a požadavkem soudržnosti, které jsou nedílnou součástí zásady proporcionality, a porušuje požadavek, aby jakékoli omezení práva na vlastnictví bylo upraveno zákonem. V tomto ohledu žalobci uvádějí, že ELA je vázána na podmínku, že příjemce je solventní. Podle žalobců není pojem solventnosti pro účely ELA právně vymezen. ECB proto není povinna určit, zda případný příjemce splňuje přísnou podmínku solventnosti stanovenou zákonem, ale může naopak mít za to, že banka je solventní, a proto nadále dovolovat ELA, na základě vyhlídky poskytnutí finanční pomoci.
- 371 Zároveň může ECB z důvodu své účasti v Eurokupině rozhodujícím způsobem ovlivnit rozhodnutí o poskytnutí podpory a podmínky, na něž je vázána, jak učinila v projednávaném případě. Zúčastní se rovněž na základě svého členství v „trojce“ dohledu nad dodržováním podmíněnosti Kyperskou republikou. Výsledkem toho je zjevný „morální hazard“, kdy ECB může dát svobodně souhlas s ELA a domnívat se přitom, že bude moci jako podmínku požadovat vrácení jakékoli finanční pomoci.
- 372 Zadruhé žalobci tvrdí, že ECB byla nekonzistentní a nespravedlivá tím, že do 21. března 2013 neměla námitky k poskytování ELA dotčeným bankám a uváděla přitom, že tato je vyhrazena solventním bankám. Podle žalobců se ECB dozvěděla o platební neschopnosti Laiki již před 21. březnem 2013. Na podporu své argumentace se žalobci dovolávají jednak zprávy PIMCO, z níž vyplývá, že dotčené banky byly „v platební neschopnosti“, a dále novinového článku ze dne 17. října 2014 uvedeného v bodě 149 výše, z něhož zejména vyplývá, že guvernér Bundesbank zmínil platební neschopnost Laiki již na zasedání Rady guvernérů v prosinci roku 2012.
- 373 Zatřetí si žalobci v podstatě stěžují, že jednání ECB bylo nekonzistentní, nepřiměřené a nespravedlivé, protože tato měla nejprve v období od října 2011 do března 2013 liberální postoj, když Laiki urychleně poskytla prakticky neomezený přístup k ELA, aby následně dne 21. března 2013 náhle ELA ukončila.
- 374 Začtvrté žalobci v replice dodávají, že nejsou schopni zpochybnit analýzu, která vedla Radu guvernérů ECB k přijetí rozhodnutí ze dne 21. března 2013. Podle žalobců totiž toto rozhodnutí postrádá jakékoli odůvodnění a nemůže být výsledkem skutečné analýzy. V tomto ohledu, jak žalobci vysvětlili na jednání, uvedené rozhodnutí svědčí o nedostatečném právním rámci ELA.

- 375 Zapáté žalobci tvrdí, že jednání ECB ohledně ELA představuje zjevné a závažné porušení diskrečních pravomocí, které má ECB na základě čl. 14 odst. 4 svého statutu.
- 376 Žalované argumenty žalobců zpochybňují.
- 377 V tomto ohledu je třeba připomenout, že majetková ztráta, kterou žalobci tvrdí, že utrpěli (viz bod 86 výše), může mít bezprostřední původ v uplatňování škodlivých opatření. Jak vyplývá z bodů 134 až 155 výše, ECB nevyžadovala přijetí škodlivých opatření ani v tiskové zprávě ze dne 21. března 2013, ani v rozhodnutí v této zprávě uvedeném, ani v předchozích rozhodnutích o „pokračování v poskytování ELA“. Za těchto podmínek nelze mít za to, že případné protiprávnosti těchto aktů mohou prokázat nepřiměřenost škodlivých opatření nebo jejich nevyhovění požadavku, že každé omezení práva na vlastnictví musí být upraveno zákonem. Tento závěr je zvláště relevantní, pokud jde o argumenty žalobců týkající se tvrzené nedostatečnosti právního rámce ELA (viz body 370, 371 a 374 výše). Vzhledem k tomu, že tento právní rámec není právním rámcem, v němž byla přijata škodlivá opatření (v tomto ohledu viz body 272 až 284, 329 a 340 výše), jeho tvrzená nedostatečnost nemůže ukazovat na to, že tato opatření nebyla přijata za podmínek stanovených zákonem.
- 378 V každém případě je třeba konstatovat, že z argumentů žalobců nevyplývá, že jednání ECB o ELA je stíženo protiprávností.
- 379 Zaprvé výtky žalobců vycházející z údajného nedostatku přesnosti pojmu solventnosti nemohou obstát. Skutečnost, že ECB může být nucena při výkonu svých pravomocí podle čl. 14 odst. 4 statutu ECB a svého širokého správního uvážení vykládat nebo aplikovat finanční pojem v rámci komplexního ekonomického hodnocení, nemůže sama o sobě zakládat protiprávnost.
- 380 Argument žalobců, podle kterého je mnohost úkolů ECB v rozporu se zásadou proporcionality z důvodu nesoudržnosti nebo porušení zásady řádné správy, rovněž nemůže být přijat. V tomto ohledu je třeba připomenout rozsah působnosti požadavku soudržnosti při posuzování nezbytnosti a přiměřenosti opatření. Podle judikatury opatření umožňuje zaručit uskutečnění sledovaného cíle pouze tehdy, pokud opravdu odpovídá snaze jej dosáhnout konzistentním a systematickým způsobem (rozsudek ze dne 12. ledna 2010, Petersen, C-341/08, EU:C:2010:4, bod 53). Žalobci nevysvětlují, jak údajná mnohost úkolů ECB a z ní vyplývající „morální hazard“ mohou bránit konzistentnímu a systematickému dosahování cíle zajištění stability finančního systému eurozóny, který sledují škodlivá opatření. Rovněž neprokazují, jakým způsobem by tato okolnost mohla ohrozit jejich právo na řádnou správu.
- 381 Navíc je třeba konstatovat, že písemnosti ve spise nepodporují argument žalobců týkající se mnohosti úkolů ECB. Pokud jde o účast ECB v Euroskupině, je třeba připomenout, že prohlášení ze dne 25. března (viz body 105 až 118 výše), 12. dubna, 13. května a 13. září 2013 (viz body 170 a 171 výše) jsou jedinými spornými akty, jejichž autorem je Euroskupina. Z bodů 116 a 117 výše vyplývá, že prohlášení ze dne 25. března 2013 má čistě informativní povahu a nevyjadřuje konečné stanovisko ani k poskytnutí PFP ani k podmínkám, které by Kyperská republika měla splňovat, aby jej mohla využívat. Pokud jde o prohlášení ze dne 12. dubna, 13. května a 13. září 2013, ta se omezují, jak bylo konstatováno v bodě 170 výše, na velmi stručné popsání a uvítání některých opatření přijatých kyperskými orgány a na vyjádření názoru, že tato opatření mohou zejména pomoci zmírnit finanční obtíže, kterým Kyperská republika čelí. Za těchto podmínek není možné mít za to, že účast ECB na zasedáních Euroskupiny umožnila, aby ECB rozhodujícím způsobem ovlivnila poskytnutí PFP nebo podmíněnost, kterou musí Kyperská republika splňovat, aby jej mohla využívat.
- 382 Co se týče členství ECB v „trojce“, stačí uvést, že dohled nad dodržováním podmíněnosti předpokládá, že byla tato stanovena předem. Na rozdíl od toho, co v podstatě tvrdí žalobci, tedy ECB nemůže vyvozovat z úlohy dohledu, kterou jí svěřuje čl. 13 odst. 7 Smlouvy o EMS, pravomoc požadovat na základě podmínky vrácení jakékoli finanční pomoci.

- 383 Zadruhé nelze mít za to, že ECB jednala nekonzistentně, svévolně nebo nespravedlivě, když proti ELA neměla do 21. března 2013 námitky, ačkoli se již údajně o platební neschopnosti Laiki dozvěděla dříve.
- 384 V tomto ohledu je třeba připomenout, že na základě čl. 14 odst. 4 statutu ECB byla v projednávaném případě úloha Rady guvernérů ECB omezena na ověření toho, zda je ELA v rozporu s cíli a úkoly ESCB. Zejména Radě guvernérů příslušelo k zajištění dodržování zákazu měnového financování uvedeného v článku 123 SFEU a čl. 21 odst. 1 statutu ECB ověřit, že ELA nebyla poskytnuta bance v platební neschopnosti (viz bod 142 výše). Jak bylo uvedeno v bodě 143 výše, v době rozhodné z hlediska skutkového stavu ECB neměla žádnou pravomoc v oblasti obezřetnostního dohledu nad úvěrovými institucemi Unie, která byla výlučně v působnosti vnitrostátních orgánů obezřetnostního dohledu. Za těchto okolností byla ECB závislá na informacích, které jí o solventnosti bank využívajících ELA poskytovaly tyto orgány. Podle písemností ECB, které žalobci v tomto ohledu nezpochybnili, sdělovala KCB od září 2011 Radě guvernérů ECB své hodnocení, podle kterého byly dotčené banky nadále solventní. Vzhledem k tomu, že se finanční zdraví těchto bank postupně zhoršovalo, jak opět tvrdí ECB, aniž to žalobci zpochybňují, zakládalo se hodnocení KCB, pokud jde o solventnost Laiki, stále více na perspektivě bezprostředního poskytnutí finanční pomoci Kyperské republiky. Když se tato perspektiva vzdálila kvůli odmítnutí kyperského parlamentu dne 19. března 2013 zavést daň ze všech bankovních vkladů, Rada guvernérů ECB se postavila proti zachování stávající úrovně ELA příslušným bankám. Jak vyplývá z vyjádření prezidenta ECB na tiskové konferenci ze dne 4. dubna 2013, Rada guvernérů při přijímání rozhodnutí ze dne 21. března 2013 usoudila, že „bez programu by tyto banky nebyly solventní a životaschopné“ a že v „tomto okamžiku [...] nebyl zaveden žádný program“.
- 385 Pouhá skutečnost, že soukromá společnost, jako je PIMCO, nebo člen Rady guvernérů ECB již dříve vyjádřili odchylný názor než KCB, pokud jde o solventnost Laiki, nemůže stačit k prokázání toho, že se Rada guvernérů ECB od něj musela odchýlit a postavit se proti zachování stávající úrovně ELA již v dřívější době.
- 386 Zatřetí nelze mít za to, že ECB jednala nekonzistentně, nepřiměřeně a nespravedlivě tím, že se dne 21. března 2013 postavila zachování stávající úrovně ELA, i když ELA dovozovala od října 2011. Ve skutečnosti rozhodnutí Rady guvernérů ECB ze dne 21. března 2013 zdaleka nepředstavuje náhlý zvrat bez odůvodnění, ale reaguje pouze na změnu okolností, která byla popsána v bodě 384 výše.
- 387 Začtvrté je třeba přezkoumat argument žalobců vycházející z neexistence či nedostatku odůvodnění rozhodnutí Rady guvernérů ECB ze dne 21. března 2013.
- 388 ECB navrhuje, aby byl tento argument odmítnut. Uvádí, že je uvedený argument nový, a tedy nepřijatelný, protože byl vznesen až v replice.
- 389 Dále ECB připomíná, že rozhodnutí Rady guvernérů ECB ze dne 21. března 2013 není veřejné. Podle ECB nelze neexistenci odůvodnění tohoto rozhodnutí vyvodit z jeho nezveřejnění. Vzhledem k tomu, že je toto rozhodnutí určeno KCB, je dostačující sdělení uvedeného odůvodnění jejímu zástupci během zasedání Rady guvernérů ECB.
- 390 Úvodem je třeba zamítnout námitku nepřijatelnosti vznesenou ECB, jelikož neexistence či nedostatek odůvodnění spadá pod porušení podstatných formálních náležitostí ve smyslu čl. 263 SFEU a představuje jako taková důvod veřejného pořádku, který může Tribunál uplatnit kdykoliv bez návrhu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 20. února 1997, Komise v. Daffix, C-166/95 P, EU:C:1997:73, bod 24; ze dne 2. dubna 1998, Komise v. Sytraval a Brink's France, C-367/95 P, EU:C:1998:154, bod 67, a ze dne 2. prosince 2009, Komise v. Irsko a další, C-89/08 P, EU:C:2009:742, bod 34).
- 391 Je tudíž třeba přezkoumat opodstatněnost tohoto argumentu.

- 392 Je třeba připomenout, že v případech, kdy je určitý unijní orgán tak, jako ECB v projednávaném případě, nadán širokou posuzovací pravomocí, má přezkum v otázce dodržení určitých procesních záruk zásadní význam. Mezi tyto záruky patří požadavek, aby ECB dostatečným způsobem odůvodnila svá rozhodnutí (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. června 2015, Gauweiler a další, C-62/14, EU:C:2015:400, bod 69).
- 393 Podle judikatury odůvodnění vyžadované čl. 296 SFEU musí být přizpůsobeno povaze aktu a musí z něho jasně a jednoznačně vyplývat úvahy autora tak, aby se zúčastněné osoby mohly seznámit s důvody, které vedly k přijetí opatření, a unijní soud mohl provést přezkum. V tomto ohledu předně musí být povinnost odůvodnění posuzována v závislosti na okolnostech případu, zejména v závislosti na obsahu aktu a povaze dovolávaných důvodů (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 1. července 2008, Chronopost a La Poste v. UFEX a další, C-341/06 P a C-342/06 P, EU:C:2008:375, bod 88). Není požadováno, aby odůvodnění vylíčilo všechny relevantní skutkové a právní okolnosti, jelikož otázka, zda odůvodnění aktu splňuje požadavky článku 296 SFEU, musí být posuzována s ohledem nejen na jeho znění, ale také s ohledem na jeho kontext, jakož i s ohledem na všechna právní pravidla upravující dotčenou oblast (viz rozsudek ze dne 6. září 2006, Portugalsko v. Komise, C-88/03, EU:C:2006:511, bod 88 a citovaná judikatura).
- 394 Dále odůvodnění může být implicitní za podmínky, že umožní zúčastněným osobám seznámit se s důvody, pro které byla dotčená opatření přijata, a příslušnému soudu disponovat poznatky dostatečnými k tomu, aby provedl soudní přezkum (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 7. ledna 2004, Aalborg Portland a další v. Komise, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, EU:C:2004:6, bod 372, a ze dne 8. února 2007, Groupe Danone v. Komise, C-3/06 P, EU:C:2007:88, bod 46).
- 395 Konečně splnění povinnosti uvést odůvodnění lze zkoumat pouze na základě formálního rozhodnutí. Jiné dokumenty, jako je například tisková zpráva, však mohou umožnit seznámit se s podstatnými prvky dotčeného rozhodnutí a umožnit zúčastněným osobám seznámit se s důvody, proč bylo přijato, jakož i soudu provést přezkum (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. června 2015, Gauweiler a další, C-62/14, EU:C:2015:400, bod 71).
- 396 V projednávaném případě je třeba poznamenat, že pouze na základě tiskové zprávy ze dne 21. března 2013 žalobci vytýkají ECB, že neposkytla žádné důvody na podporu svého rozhodnutí z téhož dne postavit se zachování stávající úrovně ELA ode dne 26. března 2013. Tuto zprávu a toto rozhodnutí nicméně nelze zaměňovat. Jak vyplývá z bodů 145 a 146 výše, uvedená zpráva pouze informuje o existenci uvedeného rozhodnutí. Z písemností ECB vyplývá, že toto rozhodnutí nebylo nijak zveřejněno a že jeho důvody byly sděleny zástupci KCB, která byla jeho jediným adresátem. Za těchto podmínek je třeba určit, zda tisková zpráva ze dne 21. března 2013 umožňuje zúčastněným osobám seznámit se s odůvodněním rozhodnutí, o němž se zmiňuje, a Tribunálu provést přezkum.
- 397 V tomto ohledu předně z tiskové zprávy ze dne 21. března 2013 vyplývá, že „Rada guvernérů ECB rozhodla o zachování stávající úrovně ELA do [...] 25. března 2013“ a že „prodloužení splacení mohlo být zvažováno pouze tehdy, kdy by byl zaveden program [Unie nebo MMF], který by zaručil solventnost dotčených bank“. Z toho implicitně, ale nevyhnutelně vyplývá, že bez takového programu nezbytně nebyla zaručena solventnost dotčených bank. Vyjádření prezidenta ECB na tiskové konferenci dne 4. dubna 2013 (viz bod 384 výše) týkající se rozhodnutí Rady guvernérů ECB ze dne 21. března 2013 tento výklad podporují:

„[ELA] může být poskytnuta pouze solventním a životaschopným bankám. Ukazuje se, že bez programu by tyto banky nebyly solventní a životaschopné. V tomto okamžiku Rada guvernérů usoudila, že nebyl zaveden žádný program, a z tohoto důvodu musela učinit, co učinila.“

- 398 Dále je třeba zdůraznit, že v době zveřejnění tiskové zprávy ze dne 21. března 2013 byla známa existence a povaha obtíží, jimž čelila Kyperská republika a dotčené banky. Bylo rovněž známo, že Kyperská republika podala předsedovi Euroskupiny žádost o finanční pomoc, že jí bude taková pomoc poskytnuta v rámci makroekonomického ozdravného programu, který bude konkretizován v memorandu o porozumění, a že kyperský parlament odmítl zavedení opatření, které se kyperské orgány zavázaly přijmout pro mobilizaci domácích zdrojů s cílem omezit výši finanční pomoci spojenou s tímto programem (viz zejména body 13 až 15, 18 a 20 až 22 výše).
- 399 Konečně je třeba připomenout, že jak vyplývá z bodu 142 výše, pravidla upravující ELA brání jejímu poskytnutí úvěrovým institucím v platební neschopnosti.
- 400 V každém případě tedy za okolností projednávaného případu znění tiskové zprávy ze dne 21. března 2013, byť lakonické, žalobcům umožňovalo, aby pochopili zejména s ohledem na kontext použitelné právní předpisy a vyjádření prezidenta ECB na tiskové konferenci ze dne 4. dubna 2013, že platební neschopnost dotčených bank byla bez odpovídajícího ozdravného programu překážkou pro zachování stávající úrovně ELA. Stejná zpráva umožňuje unijnímu soudu provést svůj přezkum. Argument žalobců týkající se odůvodnění rozhodnutí Rady guvernérů ECB ze dne 21. března 2013 tudíž musí být zamítnut.
- 401 Zapáté, pokud jde o tvrzené porušení čl. 14 odst. 4 statutu ECB, stačí konstatovat, že žalobci toto tvrdí, aniž by vysvětlovali, v čem je jednání ECB ohledně ELA v rozporu s tímto ustanovením.
- 402 Žalobci tudíž neprokázali, že jednání ECB ohledně ELA bylo v rozporu se zásadou řádné správy, čl. 14 odst. 4 statutu ECB a požadavky spravedlnosti a soudržnosti. Třetí soubor argumentů žalobců tedy musí být zamítnut.
- 403 Vzhledem k tomu, že všechny tři soubory argumentů žalobců byly takto zamítnuty, je namístě zamítnut žalobní důvod vycházející z porušení čl. 14 odst. 4 statutu ECB, požadavků spravedlnosti a soudržnosti a zásady řádné správy.

2. K existenci případného porušení zásady ochrany legitimního očekávání

- 404 Úvodem je třeba připomenout, že zásada ochrany legitimního očekávání je jednou ze základních zásad Unie (rozsudek ze dne 24. března 2011, ISD Polska a další v. Komise, C-369/09 P, EU:C:2011:175, bod 122). Právo dovolávat se této zásady předpokládá, že zúčastněné straně byla příslušnými unijními orgány poskytnuta konkrétní, nepodmíněná a shodující se ujištění z oprávněných a spolehlivých zdrojů. Toto právo totiž má každý jednotlivec, pokud u něj unijní orgán, instituce či subjekt tím, že mu poskytly konkrétní ujištění, vyvolaly podloženou naději (viz rozsudek ze dne 19. července 2016, Kotnik a další, C-526/14, EU:C:2016:570, bod 62 a citovaná judikatura).
- 405 V projednávaném případě se žalobci domnívají, že se žalované dopustily závažného porušení zásady ochrany legitimního očekávání. Tvrdí, že žalované jim poskytly shodující se a konkrétní ujištění, že škodlivá opatření nebudou Kyperské republice uložena. Tato ujištění vyplývají zprvu z dopisu ze dne 11. února 2013 adresovaného jménem Euro systému ředitelem kanceláře guvernéra KCB příslušným výkonným ředitelům dotčených bank, zadruhé ze závazku Euroskupiny ze dne 21. ledna 2013 o možnosti nabídnout PFP na základě politické dohody odsouhlasené v listopadu 2012, zatřetí ze zacházení s ČSME, které obdržely finanční pomoc před Kyperskou republikou, a začtvrté z rozhodnutí ECB povolit ELA po značně dlouhou dobu.
- 406 Žalobci dodávají, že tyto akty a jednání byly způsobilé u nich vyvolat legitimní očekávání, a to nejen jednotlivě, ale i společně. Podle žalobců mají tyto akty a jednání kumulativní účinek, který zesiloval ujištění, že nebude přijato žádné opatření rekapitalizace z vnitřních zdrojů.

a) K existenci legitimního očekávání vycházejícího z dopisu ze dne 11. února 2013

407 Žalobci tvrdí, že v dopise ze dne 11. února 2013 adresovaném příslušným výkonným ředitelům dotčených bank poskytl ředitel kanceláře guvernéra KCB těmto ředitelům jménem Eurosystemu jasná, přesná a bezpodmínečná ujištění v souladu se zákonem, že práva jejich vkladatelů nebudou omezena (viz také body 366 až 368 výše). V tomto ohledu žalobci připomínají, že podle čl. 282 odst. 1 SFEU se Eurosystem skládá z ECB a centrálních bank ČSME a řídí měnovou politiku Unie a že prohlášení o úkolech Eurosystemu uvádí, že se Eurosystem vyjadřuje jednotně. Každý rozumný pozorovatel by tedy předpokládal, že předmětný dopis zavazuje Eurosystem včetně ECB, která porušila legitimní očekávání žalobců tím, že následně vyžadovala, aby Kyperská republika plnila dohodu o podmíněnosti. Pokud však ECB měla za to, že tento dopis správně neodrážel její postoj, měla učinit veřejné prohlášení k nápravě chyb v něm obsažených. ECB žádné takové prohlášení nečinila a založila tak svou odpovědnost.

408 Žalované argumenty žalobců zpochybňují.

409 V tomto ohledu je třeba v první řadě konstatovat, že nic v dopise ze dne 11. února 2013 neumožňuje opatrnému a obezřetnému čtenáři dospět k závěru, že jeho obsah je přiřítatelný Eurosystemu nebo ECB.

410 Především je tento dopis adresován příslušným výkonným ředitelům dotčených bank osobou podepisující se jakožto ředitel pro komunikaci a kanceláře guvernéra KCB. Tato osoba v žádném případě neuvádí, že hovoří jménem Eurosystemu. Naopak, jak vyplývá ze samotného znění uvedeného dopisu, vyjadřuje pouze názor KCB a neodkazuje ani na orgány ani na pravidla fungování Eurosystemu:

„Po zveřejnění článku ve *Financial Times* ze dne 10. února 2013 nadepsaném ‚Pro Kypr navrhována radikální záchrana‘ chce [KCB] zdůraznit, že jakákoli činnost zkracující nebo omezující právo vkladatelů na vlastnictví nebo je o něj připravující, je v rozporu s ustanoveními Ústavy Kyperské republiky a s čl. 1 dodatkového protokolu č. 1 [EÚLP], které chrání právo na vlastnictví a které mají zásadní význam pro fungování tržního hospodářství.

Jakýkoli návrh jim odporující je tedy nejen neopodstatněný, ale nelze jej brát vážně.“

411 Je pravda, že se, jak zdůrazňují žalobci, objevuje v záhlaví tohoto dopisu logo KCB, pod nímž následují slova „Central Bank of Cyprus“ a „Eurosystem“ psaná velkými písmeny.

412 Opatrný a obezřetný čtenář však nemůže mít pouze na základě tohoto záhlaví za to, že tento dopis je přiřítatelný Eurosystemu. Naopak dojem, který toto záhlaví vyvolává, je, že uvedený dopis je napsán jménem KCB, a nikoli Eurosystemu, a dále že slovo „Eurosystem“ je čistě informativní povahy a označuje příslušnost KCB jakožto centrální banky ČSME k Eurosystemu. Zaprvé písmena, která tvoří slovo „Eurosystem“ v záhlaví dopisu ze dne 11. února 2013, se nacházejí pod písmeny, která tvoří slova „Central Bank of Cyprus“ a jsou mnohem menší než tato písmena.

413 Zadruhé, jak uznali sami žalobci v odpovědi na organizační procesní opatření Tribunálu, je slovo „Eurosystem“ pravděpodobně nedílnou součástí loga KCB a jako takové se objevuje na všech dopisech a dokumentech od ní pocházejících nebo přinejmenším na většině z nich. Z pouhé přítomnosti tohoto slova v dopise ze dne 11. února 2013 tedy nelze vyvodit žádný závěr, ledaže by se mělo za to, že všechny dopisy pocházející od KCB, nebo přinejmenším jejich většina, jsou přiřítatelné Eurosystemu pouze na základě toho, že je v nich zmíněna příslušnost KCB k němu.

414 Zatřetí zápatí dopisu ze dne 11. února 2013, které uvádí adresu internetových stránek KCB, nezmiňuje Eurosystem.

- 415 Dále je důležité zdůraznit, že národní centrální banky plní dvojí funkce, a to jednak ty, které jsou stanoveny ve statutu ECB, a jednak ty, které tam stanoveny nejsou. Posledně uvedené nemohou být přiřítelné ESCB ani Eurosystemu. Jak správně zdůrazňuje ECB, čl. 14 odst. 4 statutu ECB stanoví, že národní centrální banky mohou plnit jiné funkce než ty, které jsou uvedeny ve statutu ECB, pokud Rada guvernérů ECB nerozhodne dvoutřetinovou většinou odevzdaných hlasů, že jsou v rozporu s cíli a úkoly ESCB. Naopak funkce, které národní centrální banky vykonávají na vlastní odpovědnost a na vlastní riziko, se nepovažují za součást funkcí ESCB (viz body 138 až 140 výše).
- 416 V době rozhodné z hlediska skutkového stavu stanovy ECB nezmiňovaly mezi úkoly ECB ani ESCB stanovení podmínek pro rekapitalizaci nebo řešení problémů finančních institucí. Jedná se tedy o funkce, které vykonávají národní centrální banky na vlastní odpovědnost a na vlastní riziko. Za těchto podmínek nemohl mít opatrný a obezřetný čtenář rozumně za to, že bylo tvrzení KCB v souvislosti se stanovením podmínek pro rekapitalizaci nebo řešení problémů finančních institucí přiřítelné Eurosystemu a zavazovalo jej. Naopak takový čtenář nutně musel usoudit, že se KCB v dopise ze dne 11. února 2013 vyjadřuje vlastním jménem jakožto národní centrální banka.
- 417 V rozporu s tím, co tvrdí žalobci, ani čl. 282 odst. 1 SFEU, ani prohlášení o úkolech Eurosystemu tento závěr nezpochybňují.
- 418 Zprv, pokud jde o čl. 282 odst. 1 SFEU, je třeba uvést, že se jedná pouze o úlohu Eurosystemu v měnové politice. Toto ustanovení zní:
- „[ECB] a národní centrální banky tvoří [ESCB]. [ECB] a národní centrální banky [ČSME] tvoří Eurosystem a řídí měnovou politiku Unie.“
- 419 Žalobci tedy nemohli rozumně vyvodit z čl. 282 odst. 1 SFEU, že Eurosystem zaručí zachování hodnoty vkladů svěřených dotčeným bankám v případě jejich rekapitalizace nebo řešení problémů těchto bank.
- 420 Zadruhé, pokud jde o prohlášení o úkolech ECB a Eurosystemu, je třeba v prvé řadě zdůraznit, že představuje pouhé prohlášení o úmyslu, které nemá žádnou právní sílu (obdobně viz rozsudek ze dne 23. září 2015, ClientEarth a International Chemical Secretariat v. ECHA, T-245/11, EU:T:2015:675, bod 103 a citovaná judikatura), a jako takové nebylo zveřejněno ani v řadě L *Úředního věstníku Evropské unie*, jež slouží ke zveřejňování právně závazných aktů ani v řadě C *Úředního věstníku Evropské unie*, kde jsou zveřejňovány informace, doporučení a stanoviska týkající se Unie (obdobně viz rozsudek ze dne 13. prosince 2012, Expedia, C-226/11, EU:C:2012:795, bod 30). Jak správně zdůraznila ECB v odpovědi na organizační procesní opatření Tribunálu, je toto prohlášení ze své povahy čistě aspirační a jeho účelem není ukládat svým autorům povinnosti ani vyčerpávajícím způsobem vyjmenovat všechny úkoly a pravomoci členů Eurosystemu.
- 421 Zadruhé nelze mít na základě obsahu tohoto prohlášení za to, že Eurosystem má v případě rekapitalizace nebo řešení problémů banky jakoukoli pravomoc v oblasti ochrany bankovních vkladů. Naopak z tohoto prohlášení vyplývá, že prvořadým cílem Eurosystemu je udržování cenové stability. V uvedeném prohlášení se sice rovněž uvádí, že Eurosystem jakožto prvořadý finanční orgán usiluje o ochranu finanční stability a prosazování evropské integrace ve finanční oblasti. Opatrný a obezřetný čtenář však nemohl z tak nejasného tvrzení rozumně vyvodit závěr, že je Eurosystem příslušný k určení podmínek, jimž by mohla být podřízena případná rekapitalizace dotčených bank nebo řešení jejich problémů.
- 422 Stejně tak údaje o tom, že „při plném respektování právního postavení svých členů Eurosystem a jeho útvary výslovně jednají v soudržnosti a jednotě“ a „v tomto duchu a při týmové práci se Eurosystem vyjadřuje jednotně a má blízko k evropským občanům“, nelze rozumně vykládat tak, že jakákoli komunikace národní centrální banky, která je součástí Eurosystemu, je činěna v jeho zastoupení. Jedná se spíše o obecné a nekonkrétní prohlášení o úmyslu, které se uplatní nanejvýš na oblasti, v nichž má Eurosystem pravomoc.

423 Je tedy třeba dospět k závěru, že žalobci neprokázali, že dopis ze dne 11. února 2013 mohl vyvolat legitimní očekávání, že škodlivá opatření nebudou přijata. Nelze tedy mít tím spíše za to, že by ECB akty a jednáním, k nimž došlo následně po tomto dopise, takového očekávání porušila.

b) K existenci legitimního očekávání vycházejícího ze „závazku Euroskupiny ze dne 21. ledna 2013 o možnosti nabídnout PFP na základě politické dohody odsouhlasené v listopadu 2012“

424 Žalobci tvrdí, že Euroskupina u nich vyvolala legitimní očekávání, že škodlivá opatření nebudou přijata, tím, že se dne 21. ledna 2013 zavázala poskytnout PFP Kyperské republice na základě politické dohody odsouhlasené v listopadu 2012, která přijetí těchto opatření nestanovila. V odpovědi na organizační procesní opatření Tribunálu žalobci potvrdili, že „závazek“, na který odkazovali, bylo prohlášení Euroskupiny ze dne 21. ledna 2013, popsané v bodě 18 výše.

425 Žalované argumenty žalobců zpochybňují.

426 V tomto ohledu je třeba zaprvé konstatovat, že nic v prohlášení Euroskupiny ze dne 21. ledna 2013 nelze považovat za konkrétní ujištění, že PFP bude podléhat pouze podmínkám stanoveným v návrhu memoranda o porozumění, který byl v té době předmětem jednání mezi Kyperskou republikou na jedné straně a Komisí, ECB a MMF na straně druhé. Euroskupina se v uvedeném prohlášení nezavázala poskytnout Kyperské republice PFP, o který tato žádala, ale pouze tato jednání obecně a nekonkrétně popsala a povzbudila zúčastněné strany, aby pokračily ve finalizaci částí návrhu memoranda o porozumění.

427 Zadruhé, jak vyplývá z bodů 123 až 129 výše, poskytnutí PFP spadá do působnosti EMS, a nikoliv do působnosti Euroskupiny, která ani nebyla účastníkem jednání s Kyperskou republikou k dokončení návrhu memoranda uvedeného v prohlášení ze dne 21. ledna 2013. Proto i když tato prohlášení obsahuje ujištění týkající se poskytnutí PFP Kyperské republice, tato ujištění nepochází od příslušného orgánu ve smyslu judikatury citované v bodě 404 výše (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 30. dubna 2009, Nintendo a Nintendo of Europe v. Komise, T-13/03, EU:T:2009:131, bod 208, a ze dne 7. října 2015, Accorinti a další v. ECB, T-79/13, EU:T:2015:756, bod 79).

428 Zatřetí návrh memoranda o porozumění uvedeného v prohlášení Euroskupiny ze dne 21. ledna 2013, který byl vypracován dne 29. listopadu 2012, nebyl nikdy přijat. Jak vyplývá z prohlášení Euroskupiny ze dne 16. března 2013, kyperské orgány se za účelem přijetí tohoto návrhu memoranda zavázaly přijmout opatření, která měla být schválena kyperským parlamentem, včetně zavedení daně ze všech bankovních vkladů (viz body 19 a 20 výše). Zavedení této daně přitom bylo kyperským parlamentem zamítnuto (viz bod 22 výše). Za těchto okolností nemohli žalobci legitimně očekávat, že PFP bude i přesto Kyperské republice na základě uvedeného návrhu memoranda o porozumění poskytnut.

429 Vzhledem k výše uvedenému je třeba dospět k závěru, že žalobci neprokázali, že mohli mít na základě prohlášení Euroskupiny ze dne 21. ledna 2013 legitimní očekávání.

c) K existenci legitimního očekávání vycházejícího ze zacházení s ČSME, které obdržely finanční pomoc před Kyperskou republikou

430 Žalobci tvrdí, že měli legitimní očekávání, že škodlivá opatření nebudou přijata, z důvodu, že poskytnutí finanční pomoci jiným ČSME, a sice Irsku, Řecké republice, Španělskému království a Portugalské republice nebylo podmíněno přijetím opatření rekapitalizace z vnitřních zdrojů.

431 Žalované k tomuto argumentu výslovně nezaujaly stanovisko.

432 V tomto ohledu je třeba zaprvé zdůraznit, že pouhá okolnost, že v dřívějších fázích mezinárodní finanční krize nebylo poskytnutí finanční pomoci podmíněno přijetím opatření srovnatelných se škodlivými opatřeními, nelze samu o sobě považovat za konkrétní, nepodmíněné a shodující se ujištění způsobilé vyvolat legitimní očekávání akcionářů a vkladatelů dotčených bank, že poskytnutí finanční pomoci Kyperské republice takto podmíněno nebude (v tomto smyslu obdobně viz rozsudek ze dne 19. července 2016, Kotnik a další, C-526/14, EU:C:2016:570, body 65 a 66).

433 Zadruhé je třeba připomenout, že opatření, jimiž může být podmíněno poskytnutí finanční pomoci poskytované EMS (nebo jinými mezinárodními organizacemi, institucemi a orgány Unie nebo státy) k řešení finančních potíží, s nimiž se potýká stát, který potřebuje rekapitalizovat svůj bankovní systém, se mohou na základě získaných zkušeností a zvláštních okolností případ od případu zásadně lišit (viz bod 311 výše). Za těchto okolností není možné mít bez jasného a výslovného závazku příslušných orgánů za to, že žalobci mohli legitimně očekávat, že poskytnutí PFP bude podléhat stejným nebo podobným podmínkám jako poskytnutí finanční pomoci Irsku, Řecké republice, Španělskému království a Portugalské republice.

434 Vzhledem k výše uvedenému je třeba dospět k závěru, že žalobci neprokázali, že mohli mít legitimní očekávání vycházející ze skutečnosti, že poskytnutí PFP jiným ČSME nepodléhalo přijetí srovnatelných opatření, jako jsou škodlivá opatření.

d) K existenci legitimního očekávání vycházejícího ze skutečnosti, že se ECB po delší dobu rozhodla ELA dovolovat

435 Žalobci se domnívají, že mohli mít legitimní očekávání vycházející z okolnosti, že ECB po delší dobu KCB dovolovala poskytovat ELA Laiki.

436 Žalované argumenty žalobců zpochybňují.

437 V tomto ohledu stačí konstatovat, že žalobci nikterak nevysvětlují, jak skutečnost, že ECB po delší dobu dovolila KCB poskytovat ELA Laiki, mohla vyvolat jejich legitimní očekávání, že nebudou přijata škodlivá opatření. Žalobci tudíž neprokázali, že z této okolnosti mohlo vycházet jejich legitimní očekávání.

438 S ohledem na výše uvedené je třeba mít za to, že žalobci nemohli mít legitimní očekávání vycházející z žádného z aktů a jednání uvedených v bodě 405 výše posuzovaných jednotlivě. Proto tyto akty a jednání nemohly ani společně kumulativním účinkem vyvolat jejich legitimní očekávání.

439 Z toho vyplývá, že žalobní důvod vycházející z porušení zásady ochrany legitimního očekávání lze pouze zamítnout.

3. K existenci případného porušení zásady rovného zacházení

440 Zásada rovného zacházení představuje obecnou zásadu unijního práva zakotvenou v člancích 20 a 21 Listiny (rozsudek ze dne 14. září 2010, Akzo Nobel Chemicals a Akcros Chemicals v. Komise a další, C-550/07 P, EU:C:2010:512, bod 54). Orgány Unie jsou povinny tuto zásadu dodržovat jakožto unijní normu vyšší právní síly chránící jednotlivce (rozsudky ze dne 7. října 2015, Accorinti a další v. ECB, T-79/13, EU:T:2015:756, bod 87, a ze dne 24. ledna 2017, Nausicaa Anadyomène a Banque d'escompte v. ECB, T-749/15, nezveřejněný, EU:T:2017:21, bod 110).

441 Z ustálené judikatury vyplývá, že zásada rovného zacházení vyžaduje, aby se srovnatelnými situacemi nebylo zacházeno odlišně a s odlišnými situacemi stejně, není-li takové zacházení objektivně odůvodněno (viz rozsudek ze dne 14. září 2010, Akzo Nobel Chemicals a Akcros Chemicals v. Komise a další, C-550/07 P, EU:C:2010:512, bod 55 a citovaná judikatura). Prvky, které charakterizují odlišné

situace a tím jejich srovnatelnost, musí být zejména určeny a posuzovány s ohledem na předmět a účel dotčených aktů, přičemž je třeba za tímto účelem zohlednit zásady a cíle oblasti práva, do níž tyto akty náleží (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. prosince 2008, Arcelor Atlantique a Lorraine a další, C-127/07, EU:C:2008:728, bod 26 a citovaná judikatura).

- 442 Vzhledem k tomu, že se žalobci dovolávají porušení zásady rovného zacházení, je na nich, aby přesně určili srovnatelné situace, s nimiž dle nich bylo zacházeno odlišně, nebo odlišné situace, s nimiž dle nich bylo zacházeno stejně [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. dubna 2013, Du Pont de Nemours (Francie) a další v. Komise, T-31/07, nezveřejněný, EU:T:2013:167, bod 311].
- 443 V projednávaném případě žalobci tvrdí, že žalované porušily tuto zásadu v pěti ohledech, což žalované zpochybňují.

a) K existenci případné diskriminace vůči věřitelům Laiki, jejichž pohledávky pochází z ELA

- 444 Žalobci tvrdí, že majitelé nepojištěných vkladů Laiki byli diskriminováni oproti jejím věřitelům, jejichž pohledávky pochází z ELA. Vzhledem k tomu, že dluh Laiki vyplývající z ELA byl převeden na BoC, mohli se totiž tito věřitelé obrátit na BoC, zatímco dluh Laiki vůči majitelům nepojištěných vkladů byl zrušen.
- 445 Žalobci dodávají, že převod dluhu Laiki pocházejícího z ELA na BoC způsobil posledně uvedené značnou zátěž. Další kategorie žalobců byly v důsledku toho také diskriminovány. Dotčený převod totiž vedl jednak k drastickému omezení pohledávek vkladatelů BoC a dále snížil hodnotu akcií dotčených bank. ECB, která byla původcem ELA, jakož i ostatní žalované tak upřednostnily vlastní zájmy na úkor žalobců.
- 446 Žalované argumenty žalobců zpochybňují.
- 447 V tomto ohledu je třeba zaprvé zdůraznit, že převod dluhu pocházejícího z ELA na BoC je jednou z podmínek poskytnutí PFP. Bod 1.26 memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013 totiž stanoví:
- „[BoC] přebírá – postupem spočívajícím v nákupu a sloučení – kyperská aktiva [Laiki] v jejich reálné hodnotě, jakož i ve jmenovité hodnotě její pojištěné vklady a její poskytování [ELA]. Nepojištěné vklady [Laiki] zůstanou i nadále v původním subjektu [...]“
- 448 Zadruhé je třeba připomenout, že jak žalobci uznali v odpovědi na organizační procesní opatření Tribunálu, poskytování ELA spadá do pravomoci národních centrálních bank, přičemž ECB má pravomoc zakázat jim poskytnutí ELA, pouze pokud je v rozporu s cíli a úkoly ESCB (viz body 137 až 143 výše). V souladu s tímto rozdělením pravomocí pouze KCB poskytla Laiki ELA, a měla v důsledku toho vůči ní pohledávku. Za těchto podmínek, jak správně tvrdí ECB, měla pouze KCB podle dohody o půjčce uzavřené s Laiki právo na vrácení dluhu vyplývajícího z poskytnutí ELA společnosti Laiki. Kategorie osob, které mohly být s ohledem na argumentaci žalobců (viz body 444 a 445 výše) vystaveny rozdílnému zacházení v důsledku převodu dluhu Laiki pocházejícího z ELA na BoC, jsou jednak KCB a dále majitelé nepojištěných vkladů a akcionáři dotčených bank.
- 449 Zatřetí je třeba uvést, že ve smyslu judikatury uvedené v bodě 441 výše se nachází v odlišné situaci na jedné straně soukromý subjekt, jako např. majitelé nepojištěných vkladů dotčených bank a akcionáři BoC, který jednal pouze za soukromým majetkovým účelem, a na druhé straně centrální banka Eurosystemu, jejíž rozhodnutí bylo vedeno čistě cíli veřejného zájmu. Pouhá okolnost, že vkladatelé a centrální banka Eurosystemu, jejíž rozhodnutí jsou vedena takovýmito cíli, vlastní stejný dluhový nástroj vůči stejné bance, nemůže tento závěr vyvrátit, takže zásada rovného zacházení nevyžaduje, aby s těmito dvěma kategoriemi osob bylo zacházeno nediferencovaným způsobem (v tomto smyslu viz

rozsudky ze dne 7. října 2015, Accorinti a další v. ECB, T-79/13, EU:T:2015:756, bod 92, a ze dne 24. ledna 2017, Nausicaa Anadyomène a Banque d'escompte v. ECB, T-749/15, nezveřejněný, EU:T:2017:21, body 108 a 109).

- 450 V projednávané věci přitom KCB získala pohledávku vyplývající z ELA za účelem přispění k dosažení cíle obecného zájmu, jímž byla stabilizace jedné z dvou největších kyperských bank, a tím i finančního systému země. Z bodů 138 a 139 výše totiž vyplývá, že KCB poskytla ELA společnosti Laiki při výkonu veřejné moci, která jí byla svěřena podle kyperského práva. Zejména z odpovědi ECB na organizační procesní opatření Tribunálu a dopisu KCB, který je k ní připojen, vyplývá, že ELA je nástrojem umožňujícím KCB plnit úkol zajištění stability finančního systému, který jí přiznává čl. 6 odst. 2 písm. e) zákona ze dne 19. července 2002 ve spojení s čl. 46 odst. 3 téhož zákona.
- 451 Kromě toho je třeba konstatovat, že jak správně zdůrazňují Komise a ECB, pohledávka vyplývající z ELA byla zajištěna aktivy Laiki. Jakožto oprávněný z této pohledávky byla KCB na rozdíl od nepojištěných vkladatelů dotčených bank přednostním věřitelem. Vzhledem k tomu, že je mezi účastníky řízení nesporné, že v případě likvidace banky jsou pohledávky jejích vkladatelů uspokojovány přednostně před vypořádáním jejích akcionářů, nemohou akcionáři BoC *a fortiori* tvrdit, že byli v situaci srovnatelné se situací KCB.
- 452 S ohledem na výše uvedené je třeba mít za to, že situace KCB na jedné straně a situace majitelů nepojištěných vkladů dotčených bank a akcionářů BoC na straně druhé nebyly srovnatelné. Žalobci proto neprokázali, že žalované tyto kategorie osob diskriminovaly oproti KCB.

b) K existenci případné diskriminace ve vztahu k majitelům vkladů u řeckých poboček

- 453 Žalobci se domnívají, že byli diskriminováni na základě státní příslušnosti ve vztahu k majitelům vkladů u řeckých poboček. V tomto ohledu žalobci zdůrazňují, že ačkoli poskytnutí PFP bylo podmíněno tím, že kyperské orgány přijmou opatření rekapitalizace z vnitřních zdrojů postihující vklady u dotčených bank na Kypru, nepodléhalo podobné podmínce, pokud jde o vklady u stejných bank v Řecku. Ty měly být převedeny na některou z řeckých bank v důsledku jejího nabytí řeckých poboček, a mohly proto v zásadě zůstat nezměněné. Protože přitom neexistuje žádné objektivní odůvodnění, takové rozdílné zacházení porušuje základní svobody zaručené Smlouvou nebo je zakázáno článkem 18 SFEU.
- 454 Žalované argumenty žalobců zpochybňují.
- 455 Mezi účastníky řízení je nesporné, že řecké pobočky byly pobočkami ve smyslu čl. 4 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/48/ES ze dne 14. června 2006 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o jejím výkonu (Úř. věst. 2006, L 177, s. 1). Zprvce tyto pobočky tvořily jako takové součásti dotčených bank bez právní subjektivity, které přímo prováděly všechny nebo některé operace tvořící podstatu činnosti úvěrové instituce.
- 456 Zadruhé podle čl. 4 odst. 1 směrnice 94/19 ve znění směrnic 2005/1 a 2009/14, se na vkladatele těchto poboček vztahoval kyperský systém pojištění vkladů.
- 457 Zatřetí z bodu 21 odůvodnění a z článků 40 až 43 směrnice 2006/48 vyplývá, že odpovědnost za dohled nad finančním zdravím řeckých poboček a zvláště nad jejich platební schopností spočívala na kyperských orgánech a řecké orgány nesly odpovědnost pouze za dohled nad likviditou těchto poboček a za měnové politiky.
- 458 Z toho vyplývá, že žalobci, kteří měli vklady u dotčených bank na Kypru, a majitelé vkladů u řeckých poboček vytvořili vklady u stejných bank, na které se vztahuje stejný systém pojištění vkladů a podléhají stejným pravidlům. V této souvislosti na rozdíl od toho, co tvrdí Rada, neexistuje žádný důvod se domnívat, že rozdíl, který se týká pouze místa vytvoření vkladů, je za okolností

projednávaného případu dostatečný k závěru, že uváděné situace jsou odlišné. Zvláště potřeba vyhnout se nakažlivému účinku, na kterou se Rada odvolává, nevyplývá z objektivní odlišnosti situací, ale z odůvodnění rozdílného zacházení se dvěma srovnatelnými situacemi. Situace žalobců, kteří měli vklady u dotčených bank na Kypru, a majitelů vkladů u řeckých poboček byla proto srovnatelná.

459 Na rozdíl od vkladů u řeckých poboček však byly vklady u dotčených bank na Kypru podrobeny opatřením rekapitalizace z vnitřních zdrojů. Je tedy třeba mít za to, že s žalobci, kteří měli vklady u dotčených bank na Kypru, bylo zacházeno méně příznivě než s majiteli vkladů u řeckých poboček.

460 Argumenty ECB tento závěr nemohou zpochybnit. ECB jednak tvrdí, že jakákoli diskriminace žalobců by měla být považována za „obrácenou diskriminaci“, která není unijním právem zakázána.

461 Je pravda, že podle ustálené judikatury unijní právo nebrání tomu, aby v situacích, které nevykazují žádnou spojitost s některou ze situací upravených tímto právem a jejichž všechny relevantní prvky se nacházejí pouze uvnitř jednoho členského státu, se státním příslušníkům tohoto členského státu od něj dostalo méně příznivého zacházení než státním příslušníkům jiného členského státu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 16. června 1994, Steen, C-132/93, EU:C:1994:254, bod 11, a ze dne 1. dubna 2008, Vláda Francouzského společenství a valonská vláda, C-212/06, EU:C:2008:178, bod 33).

462 Tato judikatura se však nepoužije na jednání nebo opomenutí, kterými jeden nebo více orgánů Unie přispívá k takovému zacházení nebo vyžaduje, aby bylo zachováno nebo dále prováděno. Přitom v projednávaném případě se jedná právě o posouzení, zda žalované orgány mohly podpořit přijetí a provádění memoranda o porozumění podmiňujícího poskytnutí PFP nerovným zacházením nebo vyžadovat jeho zachování nebo další provádění.

463 Proto i za předpokladu, že lze mít za to, že se tvrzení o diskriminaci mezi vkladateli kyperských bank a majiteli vkladů u řeckých poboček těchto bank vztahují na situaci, jejíž všechny relevantní prvky se nacházejí pouze uvnitř jednoho členského státu, je nutno odmítnout argument ECB, podle něhož by jakákoli diskriminace žalobců měla být považována za „obrácenou diskriminaci“, která není unijním právem zakázána.

464 Dále ECB uvádí, že k prodeji řeckých poboček došlo za tržní cenu, a v důsledku toho tento prodej zachoval vlastní kapitál dotčených bank. Tento prodej tudíž žalobce nijak dále neznevýhodnil.

465 V tomto ohledu je třeba připomenout, že k tomu, aby mohlo být orgánu Unie vytýkáno porušení zásady rovného zacházení, musí dotčené zacházení znevýhodnit určité osoby vůči jiným osobám. Existence takového znevýhodnění však nemůže být popírána pouze z toho důvodu, že dotčené rozdílné zacházení s sebou neneslo nepříznivé hospodářské důsledky, jelikož znevýhodnění, které má být vzato v úvahu s ohledem na zásadu rovného zacházení, může rovněž ovlivňovat právní situaci osoby dotčené uvedeným rozdílným zacházením (v tomto smyslu viz obdobně rozsudek ze dne 16. prosince 2008, Arcelor Atlantique a Lorraine a další, C-127/07, EU:C:2008:728, body 39 a 44). Přitom argumentace ECB se týká výhradně neexistence další majetkové ztráty, kterou by žalobci utrpěli v důsledku prodeje řeckých poboček. Proto, i kdyby tato skutečnost byla prokázána, nemůže sama o sobě stačit k prokázání neexistence diskriminace zakázané právem Unie. Nanejvýš by uvedená okolnost mohla být relevantní pro účely posouzení proporcionality případného rozdílného zacházení sledovanému cíli, jak se ostatně zdá se, domnívá ECB. V první fázi však rozhodující otázkou zůstává, zda se žalobci, kteří měli vklady u dotčených bank na Kypru, nacházeli v obdobné situaci jako majitelé vkladů u řeckých poboček, čemuž tak v projednávané věci je (viz bod 458 výše).

466 V souladu s judikaturou uvedenou v bodě 441 výše je tedy třeba přezkoumat, zda v projednávaném případě existuje objektivní odůvodnění rozdílného zacházení s žalobci, kteří měli vklady u dotčených bank na Kypru, a majiteli vkladů u řeckých poboček.

- 467 Jak bylo uvedeno v bodech 335 až 337 výše, byl tento rozdíl v zacházení zejména reakcí na potřebu zabránit jakémukoli nakažlivému účinku kyperského bankovního systému na řecký finanční systém. Jak se žalobci shodli v odpovědi na organizační procesní opatření Tribunálu, z interní zprávy ECB, která je přiložena k replice, vyplývá, že odpis vkladů u řeckých poboček mohl v Řecku způsobit celoplošné vybírání vkladů, což by mohlo nepřímou zhoršit již tak špatnou schopnost financování řeckých bank a vyžádat si potenciálně navýšení ELA, která jim byla poskytnuta, na úroveň potenciálně přesahující skutečnou kapacitu centrálních bank Eurosystemu.
- 468 Žalobci na to odpovídají, že takováto argumentace nemůže odůvodnit nepřímou diskriminaci na základě státní příslušnosti, které byli vystaveni.
- 469 V tomto ohledu je třeba připomenout, že je rozdílné zacházení odůvodněno, pokud je jednak založeno na objektivním a důvodném kritériu, tj. pokud je v souladu s právně přípustným cílem sledovaným dotčenými právními předpisy a dále je přiměřené cíli sledovanému dotčeným zacházením (rozsudek ze dne 16. prosince 2008, Arcelor Atlantique a Lorraine, C-127/07, EU:C:2008:728, odstavec 47).
- 470 Zprv, pokud jde o otázku, zda rozdílné zacházení mezi žalobci, kteří měli vklady u dotčených bank na Kypru, a majiteli vkladů u řeckých poboček, bylo založeno na objektivním a důvodném kritériu, je třeba uvést, že z důvodů uvedených v bodech 255 a 256 výše a s ohledem na judikaturu ESLP (rozsudek ESLP ze dne 21. července 2016, Mamatas a další v. Řecko, CE:ECHR:2016:0721JUD 006306614, body 103 a 138) musí být cíl zabránit celkové destabilizaci řeckého finančního systému prostřednictvím nákazy z kyperského bankovního systému považován za objektivní a odůvodněný.
- 471 Zadruhé, pokud jde o přiměřenost rozdílného zacházení mezi žalobci, kteří měli vklady u dotčených bank na Kypru, a majiteli vkladů u řeckých poboček, je třeba připomenout, že rozdílné zacházení je přiměřené, pokud je způsobilé k uskutečnění sledovaných legitimních cílů a nepřekračuje meze toho, co je k dosažení těchto cílů nezbytné (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 13. března 2012, Melli Bank v. Rada, C-380/09 P, EU:C:2012:137, bod 52 a citovaná judikatura).
- 472 Přitom z důvodů podobných důvodům uvedeným v bodech 341 až 358 výše je třeba konstatovat, že toto rozdílné zacházení je způsobilé k uskutečnění sledovaných cílů a nepřekračuje meze toho, co je k tomu nezbytné.
- 473 Proto okolnost, že PFP byl jednak podmíněn tím, že kyperské orgány přijmou opatření nařizující odpis vkladů v dotčených bankách vytvořených na Kypru a že dále nebyl podobně podmíněn, pokud jde o vklady vytvořené v Řecku, byla objektivně odůvodněna, a tudíž nepředstavuje porušení zásady rovného zacházení.
- 474 Tento závěr nemůže být zpochybněn argumentem žalobců, podle něhož Eurokupina dříve vyzvala k PSI navzdory nakažlivému účinku, který tento mohl mít na kyperské banky.
- 475 Tento argument v podstatě vychází z toho, že stabilita kyperského finančního systému nebyla zohledněna při přijímání určitých opatření k řešení finančních potíží Řecké republiky a že s výhradou „velmi významné nekonzistentnosti“, která by byla neslučitelná se zásadou proporcionality, neměla být v opačném gardu stabilita řeckého finančního systému zohledňována při následném přijímání opatření k řešení finančních potíží Kyperské republiky.
- 476 Je však třeba uvést, že důvody, pro které Eurokupina nebo orgány Unie mohly upřednostňovat PSI, nelze posuzovat bez zohlednění zvláštních okolností, za kterých byl PSI uzavírán. Jak bylo zdůrazněno v bodech 311 a 433 výše, opatření, kterým může podléhat poskytnutí finanční pomoci EMS (nebo jinými mezinárodními organizacemi, institucemi a orgány Unie nebo státy) za účelem vyřešení finančních potíží, s nimiž se potýká stát, který potřebuje rekapitalizovat svůj bankovní systém, se mohou v jednotlivých případech zásadně lišit v závislosti na získaných zkušenostech a celkových konkrétních okolnostech.

477 Žalobci však nikdy neprokázali, že s ohledem na relevantní okolnosti a získané zkušenosti okolnost, že Eurokupina dříve vyzvala k PSI navzdory nakažlivému účinku, který tento mohl mít na kyperské banky, odůvodňovala, aby k riziku nákazy řeckého bankovního systému nebylo v projednávaném případě přihlíženo.

478 Proto je třeba mít za to, že žalobci neprokázali existenci porušení zásady rovného zacházení jako důsledek rozdílného zacházení s jejich vklady a vklady vytvořenými u řeckých poboček.

c) K existenci případného porušení zásady rovného zacházení z důvodu diskriminace vůči vkladatelům dotčených bank, jejichž vklady nepřesahovaly 100 000 eur

479 Žalobci tvrdí, že ti z nich, jejichž vklady u dotčených bank přesahovaly 100 000 eur, byli diskriminováni oproti vkladatelům těchto bank, jejichž vklady tuto částku nepřekročily. Vklady do výše nepřesahující 100 000 eur byly plně kryty kyperským systémem pojištění vkladů, zatímco vklady tuto částku přesahující byly kryty pouze do výše 100 000 eur. Okolnost, že směrnice 94/19 ve znění směrnice 2005/1 a 2009/14 ukládala členským státům, aby zavedly systém umožňující pokrýt souhrn všech vkladů téhož vkladatele až do výše 100 000 eur, neodůvodňuje vyloučení majitelů nepojištěných vkladů ze získání náhrady v případě likvidace, ani nevysvětluje, proč vkladatel, který má vklady ve výši 100 000 eur, nečelil žádnému odpisu, zatímco vkladateli, který měl vklady ve výši 1 000 000 eur, bylo odepsáno 90 %.

480 Rada a ECB s argumenty žalobců nesouhlasí.

481 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že diskriminace, na níž si žalobci stěžují, se ve skutečnosti týká dvou různých škodlivých opatření.

482 Zaprvé jde o opatření uvedené v bodě 5 nařízení č. 104, které v souladu s bodem 1.26 memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013 stanoví, že dluhy Laiki vůči všem jejím vkladatelům do výše 100 000 eur jsou převedeny na BoC, přičemž částky přesahující 100 000 eur jsou ponechány v Laiki až do její likvidace (viz bod 35 výše). Je nutno konstatovat, že se toto opatření uplatňuje bez rozdílu na všechny vkladatele Laiki. Na rozdíl od toho, co v podstatě tvrdí žalobci, nezavádí žádné rozdílné zacházení mezi těmito vkladateli na základě výše vkladů, které svěřili této bance.

483 Pouhá okolnost, že převod vkladů svěřených Laiki do BoC má jednotný strop ve výši 100 000 eur na vkladatele a může proto mít odlišný dopad na vkladatele v závislosti na výši jejich vkladů, nemůže tento závěr zpochybnit. Jakýkoli takový rozdíl totiž vyplývá z použití stropu na záruku na částku 100 000 eur stanoveného v čl. 7 odst. 1a směrnice 94/19 ve znění směrnice 2005/1 a 2009/14, jejíž protiprávnosti se žalobci nedovolávají. Toto kritérium je objektivní a uzpůsobené potřebám fungování bankovního systému Unie (v tomto smyslu obdobně viz rozsudky ze dne 19. září 2013, Panellinios Syndesmos Viomichanion Metatrisis Kapnou, C-373/11, EU:C:2013:567, bod 34 a citovaná judikatura, a ze dne 30. září 2009, Arkema v. Komise, T-168/05, nezveřejněný, EU:T:2009:367, bod 115). Bod 16 odůvodnění směrnice 94/19 ve znění směrnice 2005/1 a 2009/14 stanoví, že výše uvedená prahová hodnota záruky má jednak v zájmu ochrany spotřebitele i v zájmu stability finanční soustavy zajistit, aby příliš velká část vkladů nebyla ponechána bez ochrany, a dále zohledňovat náklady financování systémů pojištění vkladů a zabránit stanovení v Unii takové úrovně ochrany, která by v určitých případech mohla ve svém důsledku podpořit nebezpečné řízení úvěrových institucí.

484 Zadruhé se jedná o opatření k převodu akcií BoC stanovená nařízením č. 103 ve znění pozdějších předpisů, jejichž podstata je převzata v bodech 1.26 a 1.27 memoranda o porozumění ze dne 26. dubna 2013. Toto opatření stanoví, že odpis nepojištěných vkladů BoC platí pouze pro její vkladatele, jejichž vklady přesahují 100 000 eur. Z toho tedy vyplývá, jak správně zdůrazňují žalobci, rozdílné zacházení mezi vkladateli BoC v závislosti na tom, zda částka vkladů, které svěřily BoC, přesahuje 100 000 eur či nikoli.

485 Nicméně v rozporu s tím, co tvrdí žalobci, toto rozdílné zacházení v žádném případě nezakládá nerovnost zacházení zakázanou unijním právem. Jak správně uvádí Rada a ECB, vkladatelé, jejichž vklady u dotčených bank přesahují 100 000 eur, se nacházejí v situaci, která je právně odlišná od situace vkladatelů, jejichž vklady u dotčených bank tuto částku nepřesahují. V souladu s čl. 7 odst. 1a směrnice 94/19 ve znění směrnic 2005/1 a 2009/14 byly vklady druhých uvedených pro případ, že se vklady stanou nedisponibilními, plně kryty kyperským systémem pojištění vkladů, zatímco vklady prvně uvedených byly kryty pouze do částky 100 000 eur.

486 Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem nelze v projednávaném případě konstatovat žádnou neoprávněnou diskriminaci žalobců, jejichž vklady u dotčených bank přesahovaly částku 100 000 eur.

d) K existenci případného porušení zásady rovného zacházení z důvodu diskriminace vůči vkladatelům a akcionářům bank ostatních ČSME, které obdržely finanční pomoc před Kyperskou republikou

487 Žalobci se domnívají, že byli diskriminováni oproti vkladatelům a akcionářům bank usazených v ČSME, které obdržely finanční pomoc podobnou PFP před Kyperskou republikou. Zprvce žalobci zdůrazňují, že výše této pomoci byla vždy vyšší než částka poskytnutá Kyperské republice, ale že nebyly dotčeny vklady a akcie bank těchto členských států. Zadruhé žalobci tvrdí, že řecké banky obdržely podporu ve výši 50 miliard eur na vyrovnání dopadu PSI, ačkoli ten zasáhl dotčené banky vážněji než řecké banky.

488 Žalobci z toho vyvozují, že byli v rozporu s čl. 18 SFEU a čl. 21 Listiny nepřímou diskriminací na základě své státní příslušnosti. Pokud jde o Kyperskou republiku, ta byla diskriminována oproti ostatním ČSME, které obdržely pomoc podobnou PFP.

489 Rada a ECB s argumenty žalobců nesouhlasí.

490 V tomto ohledu je třeba připomenout, že opatření, která mohou být spojena s finanční pomocí poskytovanou EMS k řešení finančních potíží, s nimiž se potýká stát, který čelí potřebám rekapitalizovat svůj bankovní systém, se mohou v jednotlivých případech zásadně lišit v závislosti na řadě jiných faktorů, než je výše podpory ve vztahu k velikosti ekonomiky tohoto státu. Těmito faktory mohou být zejména, jak je uvedeno v bodě 311 výše, hospodářská situace přijímajícího státu, vyhlídky dotčených bank na návrat k hospodářské životaschopnosti, důvody, které vedly k jejich potížím, včetně případné nadměrné velikosti bankovního sektoru přijímajícího státu ve vztahu k jeho národnímu hospodářství, mezinárodní hospodářský vývoj, nebo zvýšená pravděpodobnost budoucích intervencí EMS (nebo jiných mezinárodních organizací, institucí a orgánů Unie nebo států) na podporu jiných států v obtížích, které mohou vyžadovat preventivní omezení částek vynaložených na jednotlivé intervence.

491 V projednávaném případě přitom žalobci, na nichž v souladu s judikaturou uvedenou v bodě 442 výše bylo, aby přesně vymezili srovnatelné situace, s nimiž bylo zacházeno odlišně, kromě několika odkazů na (absolutní a relativní) velikost finanční pomoci poskytnuté čtyřem dotčeným ČSME nijak nevysvětlili, v čem byla jejich situace v době rozhodné z hlediska skutkového stavu srovnatelná se situací Kyperské republiky (viz body 311 a 312 výše).

492 S ohledem na výše uvedené je třeba dospět k závěru, že žalobci neprokázali, že se nacházeli v situaci srovnatelné se situací vkladatelů a akcionářů bank usazených v ČSME, které obdržely pomoci podobné PFP před Kyperskou republikou.

493 Není tedy možné mít za to, že okolnost, že poskytnutí PFP podléhalo přijetí opatření zaměřených na snížení velikosti kyperského finančního sektoru, zatímco poskytnutí finanční pomoci jiným ČSME nebylo podmíněno přijetím obdobných opatření, představuje porušení zásady rovného zacházení vůči žalobcům nebo, za předpokladu, že by se mohli dovolávat porušení této zásady vůči třetí osobě, vůči Kyperské republice.

e) K existenci případné diskriminace oproti členům kyperského družstevního bankovníctví

494 Mezi účastníky řízení je jednak nesporné, že Kyperská republika rekapitalizovala 1,5 miliardou eur ústřední kyperský subjekt Co-operative Central Bank (dále jen „CCB“) a k němu přidružené družstevní úvěrové instituce (společně s CCB dále jen „družstevní bankovníctví“) a dále že poskytnutí PFP nepodléhalo podmínce, že pro tento účel nebude použit. V tomto ohledu se účastníci řízení shodují, že 1,5 miliardy eur vyčleněných na rekapitalizaci kyperského družstevního bankovníctví pocházelo z PFP.

495 Dále je mezi účastníky řízení nesporné, že poskytnutí PFP bylo podmíněno tím, že tento nebude použit pro účely rekapitalizace dotčených bank. Žalobci se tedy domnívají, že byli neoprávněně diskriminováni oproti členům družstevního bankovníctví.

496 Žalované nepochybně, že se členům družstevního bankovníctví, kteří nepodléhali rekapitalizaci z vnitřních zdrojů, dostalo příznivějšího zacházení než žalobcům. Žalované však tvrdí, že takové rozdílné zacházení v žádném případě nepředstavuje neoprávněnou diskriminaci.

497 V souladu s judikaturou uvedenou v bodě 441 výše je tudíž třeba přezkoumat, zda se tyto dvě kategorie osob nacházely ve srovnatelné situaci, a pokud ano, zda rozdílné zacházení, kterého se jim dostalo, bylo objektivně odůvodněné.

498 V odpovědi na organizační procesní opatření Tribunálu jednak žalobci uvedli, že se družstevní bankovníctví a dotčené banky nacházely ve srovnatelné situaci. Podle nich družstevní bankovníctví a dotčené banky působily na tomtéž trhu a byly ve vzájemném konkurenčním vztahu. Dále žalobci tvrdí, že situace členů družstevního bankovníctví byla ve všech ohledech srovnatelná se situací vkladatelů dotčených bank. Podle žalobců nemohli být ani jedni ani druzí činěni odpovědnými za okolnosti, které přiměly Kyperskou republiku požádat o finanční pomoc.

499 Rada a ECB se naopak domnívají, že členové družstevního bankovníctví se nacházejí v situaci odlišné od situace žalobců. Rozdíly, kterých se dovolávají ECB a Rada jsou v zásadě dva. Zaprvé odrážejí relativní význam dotčených bank a družstevního bankovníctví z hlediska finanční stability a zadruhé závažnost a povahu potíží, kterým tyto dvě kategorie úvěrových institucí čelily.

500 Zaprvé, pokud jde o význam dotčených bank a družstevního bankovníctví z hlediska finanční stability, ECB zdůrazňuje, že družstevní bankovníctví hrálo významnou úlohu na kyperském trhu vkladů a úvěrů a že jeho rekapitalizace z vnitřních zdrojů měla výraznější negativní dopady na národní hospodářskou činnost a následně na rozpočtovou situaci Kyperské republiky než takováto rekapitalizace dotčených bank.

501 V tomto ohledu je třeba připomenout, že zásadně přísluší osobě, která se dovolává skutečností na podporu žádosti, aby poskytla důkazy o jejich existenci [usnesení ze dne 25. ledna 2008, Provincia di Ascoli Piceno a Comune di Monte Urano v. Apache Footwear a další, C-464/07 P(I), nezveřejněné, EU:C:2008:49, bod 9; v tomto smyslu rovněž viz rozsudek ze dne 6. března 2001, Connolly v. Komise, C-274/99 P, EU:C:2001:127, bod 113)]. V projednávaném případě však ECB neuvádí žádný důkaz na podporu svých tvrzení o hospodářské úloze družstevního bankovníctví ani neprokazuje, že by jeho rekapitalizace z vnitřních zdrojů měla na rozpočtovou situaci Kyperské republiky více neblahé důsledky než takováto rekapitalizace dotčených bank. Při odpovědi na tuto otázku na jednání ECB neposkytla další upřesnění.

- 502 Je tedy třeba odmítnout argument ECB, pokud jde o význam dotčených bank a družstevního bankovníctví z hlediska finanční stability.
- 503 Zadruhé, pokud jde o potíže, s nimiž se potýkaly dotčené úvěrové instituce, Rada a ECB tvrdí, že se dotčené banky nacházely v horší ekonomické situaci než družstevní bankovníctví. Zvláště, jak vyplývá z písemností ECB před Tribunálem, které žalobci v tomto ohledu nezpochybňují, nebylo družstevní bankovníctví na rozdíl od dotčených bank v době rozhodné z hlediska skutkového stavu v platební neschopnosti. Mezi účastníky řízení je nesporné, že dotčené banky byly v době přijetí škodlivých opatření v platební neschopnosti. Naopak z oddílu 3.1 zpřístupnění informací uskutečněného CCB v květnu 2013 na základě třetího pilíře basilejského rámce a z odpovědi ECB na jednání vyplývá, že ke dni 31. prosince 2012 konsolidovaný ukazatel kapitálové přiměřenosti tohoto ústředního subjektu a 92 k němu přidružených družstevních úvěrových institucí splňoval platné regulační požadavky. Bod 20 zprávy MMF z května 2013 tento závěr potvrzuje, když uvádí, že kyperské družstevnictví bylo považováno za celkově solventní.
- 504 Ze všeho výše uvedeného vyplývá, že hlavní ověřitelný rozdíl mezi žalobci a členy družstevního bankovníctví spočívá v tom, zda dotčené banky byly či nebyly solventní. Ve zbytku se v obou případech jedná o vkladatele nebo investory kyperských bank, které bylo třeba rekapitalizovat, aby mohly pokračovat v činnosti, a to buď z veřejných zdrojů, nebo z vnitřních zdrojů.
- 505 Žalobci nezpochybňují samo o sobě, že solventnost může představovat relevantní kritérium pro účely odůvodnění rozdílného zacházení mezi několika bankami. Při jednání však tvrdili, že rozdíly, kterých se za tímto účelem dovolávají žalované, včetně těch, které se týkají solventnosti dotčených bank, představují „racionalizaci nespravedlnosti *ex post*“. Žalované totiž uplatnily tyto rozdíly pouze „o několik let později“, aby vysvětlily, proč bylo cíleno na vkladatele a akcionáře dotčených bank.
- 506 Je však třeba konstatovat, že písemnosti ve spise argumentaci žalobců nepodporují. Z bodu 11 zprávy MMF z května 2013 vyplývá, že potřeba rozlišovat solventní banky od bank v platební neschopnosti patřila mezi důvody, proč byla dána přednost rekapitalizaci dotčených bank z vnitřních zdrojů před mimořádným odvodem z pojištěných a nepojištěných vkladů svěřených všem kyperským bankám. Je tedy třeba mít za to, že v době rozhodné z hlediska skutkového stavu bylo považováno za žádoucí diferencované zacházení s kyperskými bankami podle toho, zda jsou solventní či nikoliv.
- 507 Vzhledem k tomu, že situace členů družstevního bankovníctví nebyla srovnatelná se situací žalobců, nelze v projednávaném případě učinit závěr o neoprávněné diskriminaci posledně uvedených.
- 508 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba dospět k závěru, že se žalobcům nepodařilo prokázat porušení zásady rovného zacházení ve vztahu k nim. Nelze tedy mít za to, že Rada přijetím rozhodnutí 2013/236 požadovala zachování nebo další provádění opatření, u nichž došlo k porušení zásady rovného zacházení, ani že Komise a ECB tím, že poskytly podporu škodlivým opatřením, přispěly k porušení této zásady.
- 509 Z toho plyne, že v projednávané věci není splněna první podmínka vzniku mimosmluvní odpovědnosti Unie, takže návrhy na náhradu škody předložené žalobci je třeba zamítnout.

IV. K nákladům řízení

- 510 Podle čl. 134 odst. 1 jednacího řádu se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.
- 511 Vzhledem k tomu, že Komise, Rada a ECB požadovaly náhradu nákladů řízení a žalobci neměli ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedeným uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (čtvrtý rozšířený senát)

rozhodl takto:

- 1) **Žaloba se zamítá.**
- 2) **D^r. K. Chrysostomides & Co. LLC a ostatní žalobci, jejichž názvy jsou uvedeny v příloze, ponesou vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Radou Evropské unie, Evropskou komisí a Evropskou centrální bankou.**

Kanninen

Schwarcz

Iliopoulos

Calvo-Sotelo Ibáñez-Martín

Reine

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 13. července 2018.

Podpisy.

Obsah

I. Skutečnosti předcházející sporu	2
A. Smlouva o EMS	2
B. Finanční potíže Kyperské republiky a žádost o finanční pomoc	4
C. Bankovní restrukturalizační opatření přijatá Kyperskou republikou	7
D. Poskytnutí finanční pomoci Kyperské republice	8
II. Řízení a návrhová žádání účastníků řízení.....	10
III. Právní otázky.....	13
A. K pravomoci Tribunálu	14
1. K přičitatelnosti škodlivých opatření žalovaným	16
a) K otázce, zda žalované prostřednictvím sporných aktů požadovaly přijetí škodlivých opatření	17
1) Prohlášení Euroskupiny ze dne 25. března 2013	17
2) „Dohoda Euroskupiny ze dne 25. března 2013“	19
3) „Rozhodnutí Rady guvernérů ECB ze dne 21. března 2013 o vrácení ELA do 26. března [2013], pokud se nepodaří dospět k dohodě o záchranném balíčku“	21
4) „[Rozhodnutí] pokračovat v poskytování ELA“ údajně přijatá ECB	24
5) Pozdější akty	24
b) K otázce, zda měla Kyperská republika prostor pro uvážení, aby se vyhnula požadavku zachovat nebo dále provádět opatření spočívající v převodu vkladů BoC na akcie	29
c) Závěr k přičitatelnosti přijetí, zachování nebo další provádění škodlivých opatření žalovaným	30
2. K založení mimosmluvní odpovědnosti Unie z důvodu některých aktů a jednání žalovaných .	30
3. Závěr k pravomoci Tribunálu.....	32
B. K přípustnosti	32
1. K dodržení formálních požadavků	33
2. K údajnému nevyčerpání vnitrostátních procesních prostředků	36
C. Závěr k pravomoci Tribunálu a k přípustnosti žaloby	37
D. K věci samé	37

1. K existenci případného porušení práva na vlastnictví.....	38
a) K první řadě škodlivých opatření.....	39
1) K povaze přezkumu provedeného Soudním dvorem v rozsudku ze dne 20. září 2016, Ledra Advertising a další v. Komise a ECB (C-8/15 P až C-10/15 P)	39
2) K důkazům předloženým žalobci ve věci, ve které byl vydán rozsudek ze dne 20. září 2016, Ledra Advertising a další v. Komise a ECB (C-8/15 P až C-10/15 P)	40
3) K dodržení požadavků, podle nichž jakékoli omezení práva na vlastnictví musí být upraveno zákonem a musí být přiměřené sledovanému cíli	40
i) K požadavku, podle něhož jakékoli omezení práva na vlastnictví musí být upraveno zákonem	41
ii) K požadavku, podle něhož jakékoli omezení práva na vlastnictví musí být přiměřené sledovanému cíli	43
– Ke způsobilosti první řady škodlivých opatření přispět k dosažení sledovaného cíle	44
– K přiměřenosti a nezbytnosti první řady škodlivých opatření	45
– K nepříznivým následkům vyvolaným první řadou škodlivých opatření	48
b) K druhé řadě škodlivých opatření	49
1) K snížení jmenovité hodnoty kmenových akcií BoC	49
2) K prodeji řeckých poboček	50
c) K tvrzenému porušení čl. 14 odst. 4 statutu ECB, práva na řádnou správu a požadavků soudržnosti a spravedlnosti	53
2. K existenci případného porušení zásady ochrany legitimního očekávání	58
a) K existenci legitimního očekávání vycházejícího z dopisu ze dne 11. února 2013	59
b) K existenci legitimního očekávání vycházejícího ze „závazku Euroskupiny ze dne 21. ledna 2013 o možnosti nabídnout PFP na základě politické dohody odsouhlasené v listopadu 2012“	61
c) K existenci legitimního očekávání vycházejícího ze zacházení s ČSME, které obdržely finanční pomoc před Kyperskou republikou	61
d) K existenci legitimního očekávání vycházejícího ze skutečnosti, že se ECB po delší dobu rozhodla ELA dovolovat	62
3. K existenci případného porušení zásady rovného zacházení	62
a) K existenci případné diskriminace vůči věřitelům Laiki, jejichž pohledávky pochází z ELA	63
b) K existenci případné diskriminace ve vztahu k majitelům vkladů u řeckých poboček	64
c) K existenci případného porušení zásady rovného zacházení z důvodu diskriminace vůči vkladatelům dotčených bank, jejichž vklady nepřesahovaly 100 000 eur	67

d) K existenci případného porušení zásady rovného zacházení z důvodu diskriminace vůči vkladatelům a akcionářům bank ostatních ČSME, které obdržely finanční pomoc před Kyperskou republikou	68
e) K existenci případné diskriminace oproti členům kyperského družstevního bankovníctví .	69
IV. K nákladům řízení	70